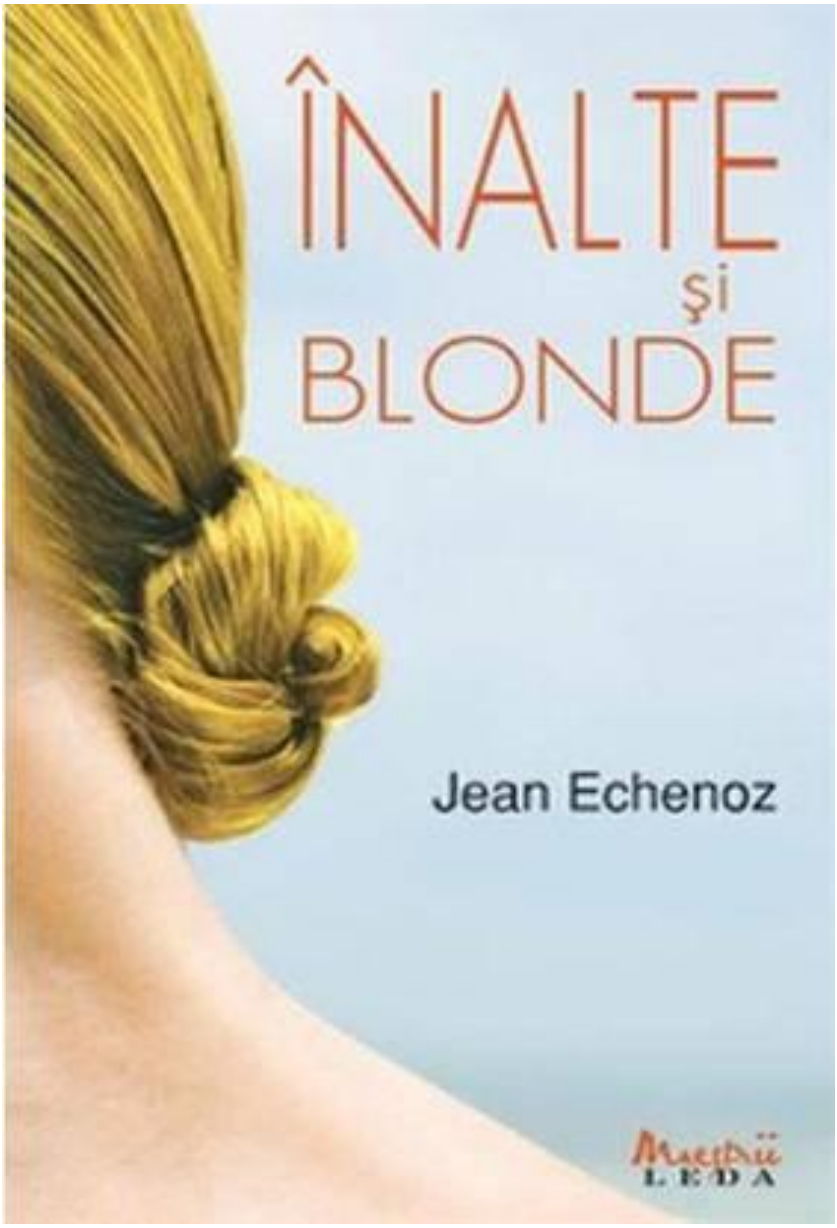

Redactor: Alexandru Matei, Antonia Kacsó
Tehnoredactare computerizată: Marius Dumbrăveanu
Coperta: Andreea Apostol
Ilustraţia copertei: PHOTOLAND/CORBIS JOERG STEFFENS

Jean Echenoz, *LES GRANDES BLONDES*
Copyright© 1995 by Les Editions de Minuit

Editura LEDA,
parte componentă a GRUPULUI EDITORIAL CORINT.

ISBN 978-973-102-120-1

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
ECHENOZ, JEAN
Înalte şi blonde/Jean Echenoz; trad.: Vali Constantinescu; pref.: Alexandru Matei – Bucureşti
Leda, 2008
ISBN 978-973-102-120-1

I. Constantinescu, Vali (trad.)
II. Matei, Alexandru (pref.)
821.133.1-31-135.1

ÎNALTE
și
BLONDE

Jean Echenoz

Traducere și note de Vali Constantinescu
Prefață de Alexandru Matei

LEDA
GRUPUL EDITORIAL CORINT

TRISTEȚEA BLONDELOR ÎNALTE

În 1995, când publică *Les Grandes blondes (înalte şi blonde),* Jean Echenoz are 48 de ani şi se află la jumătatea carierei de scriitor. Până atunci, toate celelalte romane ale lui, începând cu *Le Méridien de Greenwich (Meridianul din Greenwich,* 1979) avuseseră protagonişti bărbaţi. Sosise vremea femeilor.

Femeia pe care o veţi cunoaşte în acest roman este într-adevăr înaltă şi blondă. Are toate trăsăturile femeii „bune", care atrage automat privirile bărbaţilor, prin fizic şi prin eleganţă. Gloire Abgrall (sau „gloria care tinde spre vasul Graalului", cum i-a fost interpretat numele) este un personaj literar pe care, dacă-l înţelegem bine, vom înţelege întreg proiectul literar al lui Jean Echenoz.

Paranteză. Jean Echenoz şi anii 1980

În 1995, unui scriitor care se vrea mai mult decât un simplu profesionist – autor de romane poliţiste, pentru copii sau thrillere scrise în serial – nu-i rămân prea multe alternative pentru a-şi justifica ocupaţia în faţa tribunalului istoriei literare. Iată o mostră din discursul procurorului:

„Condamn literatura pentru toate abuzurile ei: a încercat să-l convingă pe cititor de realitatea personajelor ei. Ele nu există. Sunt simple plăsmuiri. Nici realitatea socială nu e aşa cum încearcă literatura s-o acrediteze. Lumea e mult mai banală sau, dimpotrivă, mai surprinzătoare decât în romane. Nu există nicio legătură între verosimil şi adevărat. În numele omului contemporan care nu mai crede în iluzii, care nu mai crede în carisma literaturii, condamn

literatura la munca de jos. Scriitorul va fi de acum încolo un actor plătit să binedispună, alături de actori şi muzicieni, aşa cum a fost mai mereu înaintea secolului al XIX-lea. Dacă nu-i convine, să dispară!”[1]

Jean Echenoz nu putea, după acest proces, să scrie literatură realistă la fel de inocent ca Balzac sau la fel de patetic şi înflăcărat ca Sartre. Nu se mai putea manifesta ca un scriitor angajat, care spune adevărul şi care cere să fie ascultat. Asta una la mână. Apoi, nici nu putea să continue ceea ce în Franţa s-a numit, în anii 1950-60, *Noul roman*, o proză abstractă, fără un fir narativ determinist şi fără personaje coerente, unde tot ceea ce conta erau cuvintele şi sintaxa complicată a frazelor. Nu mai putea face ce făcuse înaintea lui Alain Robbe-Grillet (decedat la 19 februarie 2008), pentru că ar fi fost lipsit de originalitate şi pentru că, în cele din urmă, nu l-ar mai fi citit nimeni.

Sociolog de formaţie, Jean Echenoz mai observase ceva: după terminarea războiului, după 1945, cultura populară nu mai avea acelaşi chip cu cultura rurală. Popular nu mai însemna rustic, pentru că mijloacele tehnice de reproducere şi difuzare a culturii – sunet şi imagine – se înmulţeau odată cu industrializarea accelerată a Franţei. La sfârşitul celor „treizeci de ani glorioşi” (1946-1975)[2], cultura populară franceză devenise *una pop.* Societatea de consum era o realitate cotidiană. Realitatea virtuală, cea mediatică, începea să ocupe tot mai mult din peisajul obişnuit al omului occidental. Atunci debutează Jean Echenoz, într-un moment

---

[1] Fragment din *Stenograma de Condamnare Publică şi Oficială a Literaturii modeme pentru Abuz în Serviciu pronunţată astăzi,* 30 *februarie 1978, în faţa Panteonului,* Editions Nomansland, Paris, 1979, p. 67.

[2] Sintagma îi aparţine lui Jean Fourastie, Lei Trente *Glorieuses, ou la revolution invisible de 1946 ă 1975,* Fayard, Paris, 1979.

în care televiziunea şi filmul preluaseră multe din preferinţele culturale ale francezilor. De aceea, scriitorul încearcă o formulă literară complet nouă: alăturarea unor motive minore, specifice romanelor şi filmelor de consum – societăţi secrete, criminali cinici, secte religioase *new age,* cupluri comice de detectivi, respectiv răufăcători – şi a unui stil literar pretenţios, deşi îmblânzit de ironie, uneori modulat chiar de lirism. Jean Echenoz este, în anii 1980 care-i aparţin[3], un fel de Flaubert nevoit să scrie romane de consum pentru a mai avea acces pe scena literară. Deghizate în naraţiuni comerciale, poveştile lui Jean Echenoz sunt însă nu doar actuale, ci mai ales grave. Grav în. Registru minor, aşa este stilul autorului şi aşa îl veţi descoperi, cu multă atenţie, dedesubtul unei cruste cu aromă detectivistică şi cu efluvii erotice.

Alienarea unei starlete criminale

Gloire Abgrall este deci un personaj schizoid. Nu neapărat pentru că ar fi o persoană schizoidă – constarea, adevărată, o s-o faceţi imediat – ci pentru că este construită în acelaşi timp dintr-un material mai consistent decât al personajelor de romane poliţiste şi mai uşor. Gloire Abgrall este o starletă franceză retrasă din activitate, pe care un realizator de emisiuni de divertisment încearcă s-o repună pe afiş pentru a-şi resuscita audienţa. Toate clişeele se adună în acest personaj feminin: blondă, înaltă, uşuratică, superficială, puţin isterică, Gloire seamănă foarte bine cu actriţele pe care Salvador, realizatorul de show-uri, le enumeră în încercarea de a-şi organiza emisiunile în jurul unor tipologii feminine. Gloire este ceva mai puţin decât un

---

[3] Jean Echenoz este socotit de criticul Piene Lepape „romancierul anilor 1980” în Franţa.

personaj: un poster. Existenţa ei ficţională are ceva standardizat şi mereu denunţat ca atare, astfel încât cititorului îi vine greu să se încreadă într-un astfel de personaj.

Pe de altă parte, însă, Gloire trăieşte o dramă prin care personajul de *policier* nu trece niciodată: pusă sub urmărire penală, se ascunde undeva la malul Mării Mânecii, într-un cătun cenuşiu, într-o locuinţă cenuşie, într-o carapace în care-şi închide culorile strălucitoare pe care şi le etala odinioară pe scenă. Femeia alege, dacă e să folosim un cuvânt cu greutate, să se alieneze. Devine opusul starletei care fusese, se acoperă cu masca banalităţii, a sărăciei, a monotoniei, a kitsch-ului. Trăieşte retrasă pentru a se proteja:

„Îşi imagina, la capătul acestei lumi joase, o retragere de negăsit, inviolabilă, în afara oricărui pericol. Pungă de marsupial, în fundul căreia să se ghemuiască, şi apoi hop, hop tot mai departe, către un orizont mai bun, ca să-şi uite până şi numele, toate numele ei."

Anonimă într-o regiune anonimă a Franţei, tupilată într-o localitate parcă anume intitulată Launay-Mal-Nommé (adică, tradus literal, „purtăm un nume malefic"), Gloire trăieşte drama şi deliciile depersonalizării, ocazie pentru scriitor de a strecura subtil săgeţi la adresa globalizării galopante. Aceleaşi critici vor apărea în timpul relatării tribulaţiilor lui Gloire într-o Indie minată de boală şi corupţie unde, din întâmplare, femeia rămâne la mâna unor interlopi care-i aflaseră trecutul tulbure. La una dintre petrecerile la care era obligată să ia parte, îl ascultă pe un elveţian care făcuse afaceri în nordul canadian. Iată rezumatul succint:

„De-abia întors din Labrador, elveţianul expunea în prezent soarta rezervată focilor din Labrador, exterminate în masă pentru a se fabrica din pielea lor pantofi şi brelocuri,

dar mai ales jucărioare articulate în formă de focă din Labrador."[4]

Aici – la malul Mării Mânecii – şi aşa – ştearsă, insipidă, oribil îmbrăcată şi strident fardată – o descoperă primul detectiv pus pe urmele ei. De care, veţi vedea cum, scapă repede. Dar îşi dă seama că izolarea ei nu mai are rost, că e vremea să plece, să-şi ia lumea în cap. Acesta este un moment prin care trec toţi protagoniştii romanelor lui Jean Echenoz. Nu e vorba de o revelaţie, dar există ceva care-i face pe toţi să plece în lume, să-şi părăsească identitatea şi să devină alţii. În cazul eroinei noastre, momentul acesta a fost cel în care femeia a decis să se retragă la marginea lumii. Acum, urmează reîntoarcerea, pentru că nu mai e altă cale.

„În ciuda tuturor măsurilor de siguranţă pe care şi le-a luat, retragerea tinerei femei pare compromisă acum.

S-a terminat cu anonimatul, s-a terminat cu pacea, s-a terminat cu coma socială prelungită. Aceşti oameni care sunt pe urmele ei reprezintă un trecut respins, dar care tocmai iese din fundurile vremii, propulsat de un elastic gros. Alţii, într-o postură asemănătoare, ar fi putut să încerce să se scoată, să negocieze cu tipii ăştia, să se informeze în legătură cu intenţiile lor şi să acţioneze în consecinţă. Poate că alţii da, însă nu şi Gloire. Ideea asta nici măcar nu-i trece prin cap."

Gloire Abgrall se pregăteşte să se întoarcă în lume. Deocamdată, fugind de-a curmezişul ei, prin Australia şi India, ocazie pentru scriitor de a face să defileze prin faţa cititorului câteva instantanee ale societăţii indiene

---

[4] Poate merită să menţionez militantismul de stânga al romancierului. Jean Echenoz declară că a scris articole în oficiosul PCF, L*Humanită* dar, în acelaşi timp, nici unul dintre cei câţiva cercetători francezi ai literaturii sale nu pare preocupat de opţiunile sale ideologice.

contemporane, plină de forfotă, corupţie, dezordine şi sărăcie.[5] Dar femeia nu poartă doar crucea unui trecut periculos pentru prezentul şi viitorul ei, ci trebuie să aibă grijă şi de un tată senil, pensionar într-un azil de bătrâni. Totul pare cât se poate de verosimil, chiar realist: într-adevăr, până şi cătunul în care Gloire se ascundea de lume există pe hartă. Jean Echenoz pare să nu deroge de la cel mai cinstit realism. Şi totuşi, mare amator de coincidenţe – destinul personajelor este mereu imprevizibil şi aleatoriu – Jean Echenoz îi face să se întâlnească în acelaşi paragraf pe Gloire şi pe Personnettaz, cel de-al doilea detectiv aflat pe urmele ei:

„Personnettaz o luase pe pod, pe axa sud-vest spre nord-vest şi atunci parcursul bărbatului şi al trenului se încrucişară în unghi drept, iar vreme de o sutime de secundă corpul bărbatului se găsi suprapus peste cel al femeii din interiorul trenului, aceea pe care el tocmai începuse să o caute."

Aceasta este o perspectivă narativă tipic echenoziană. Verosimilul de până aici al naraţiunii este dintr-odată dinamitat de un punct de vedere omniscient care nu poate fi decât al scriitorului: de unde poţi urmări suprapunerea fulgurantă a doi oameni aflaţi pe drum? Numai dintr-un loc: acela al scriitorului care inventează totul.

Un roman stoic

Pe măsură ce ne apropiem de sfârşitul romanului, firele narative se reunesc şi deznodământul se apropie. *Înalte şi*

---

[5] Autorul a petrecut câteva săptămâni de documentare în India. Autenticitatea imaginii Indiei nu are decât de câştigat de aici. Dar niciodată scriitorul nu cade în capcana idealizării. India lui Jean Echenoz este în primul rând un loc al oamenilor, nu al monumentelor sau al naturii.

blonde este singurul roman echenozian cu happy-end, dar sfârşitul fericit face şi el parte din clişeul literaturii de consum, în spatele unor strălucitoare blonde şi ale unor formidabile aventuri, se ascunde însă – doar pentru cititorul neatent – monotonia unei lumi din ce în ce mai uniforme şi drama unor oameni singuri, lipsiţi de sprijinul comunităţii – societate sau familie – obsedaţi, aidoma personajelor existenţialiste, de conştiinţa propriului sfârşit. La fel ca şi în Zac[6], primul roman tradus în limba română din bibliografia lui Jean Echenoz, oglinda joacă rolul unui corelativ al conştiinţei nefericite de sine. Iată-l pe Personnettaz, detectivul care umblă prin toată Asia după Gloire, în faţa oglinzii dintr-un lift şi iată un narator metamorfozat în filosof stoic:

„Vreme de mai puţin de un minut, cât dură urcarea, de data asta se uită în oglinda care se găsea în cabină. În oglinzile liftului are aerul cel mai obosit. Şi prea puţin contează sensul în care mergi: că urci sau coborî, imaginea de sine decade întotdeauna treptat. Te nelinişteşte, te întrebi de ce, ce-ai făcut în ajun ca să meriţi aşa ceva. Dar nu ai dreptate să te alarmezi, nu este decât efectul neonului din plafon. Lumina lui verticală şi ternă este cea care face ca figura să-ţi fie pământie, adânceşte ridurile şi accentuează trăsăturile trase, umflă pungile de dedesubtul ochilor. Sub un unghi razant, oglinda înmulţeşte proasta dispoziţie cu viteza ascensorului. Este vorba deci, în mod esenţial, de o iluzie. Dar Personnettaz nu e la curent cu asta. Am îmbătrânit, în numele lui Dumnezeu, gândeşte el. N-aş fi crezut că o să mi se-ntâmple şi asta. Ne-am putea întreba dacă prezenţa lui Donatienne îl împinge pe acest bărbat, de

---

[6] Jean Echenoz, *Lac*, Editura Babei, Bucureşti, 1992, traducere şi prefaţă Radu Toma.

obicei puţin preocupat de felul cum arată, să se-ntrebe cu privire la asta într-o oglindă. Ne-am putea întreba dacă e conştient de asta. Dar am putea să nici nu ne sinchisim de asta."

Într-un alt fel, mai puţin radical – pentru că trăim vremuri mai indiferente – Jean Echenoz continuă, în felul său, proiectul literar început în anii 1930 de Samuel Beckett: acela al transcrierii lumii contemporane în registru stoic; al unei sapienţialităţi adesea cinice, de multe ori ataşante, însă; un fel de vademecum al omului din pragul mileniului III care, dacă tot şi-a risipit iluziile într-un sens unic al umanului, încearcă totuşi să nu sufere prea mult în timpul sejurului terestru.

Alexandru Matei

1

Vă numiţi Paul Salvador şi căutaţi pe cineva. Iarna e pe sfârşite. Dar cum nu vreţi să căutaţi singur, nu prea aveţi timp, luaţi legătura cu Jouve.

Aţi fi putut să-i daţi întâlnire, aşa cum se obişnuieşte, pe o bancă, într-un bar sau la birou, la dumneavoastră sau la el. Ca să schimbaţi însă puţin, îi propuneţi să vă întâlniţi la piscina de la Porte des Lilas[7]. Jouve acceptă cu plăcere.

În ziua şi la ora fixată, sunteţi la locul convenit. Dar nu sunteţi acel Paul Salvador care soseşte foarte devreme la toate întâlnirile sale.

În acea zi, el a dat special mai devreme o raită prin imensa clădire în alb şi negru care conţine cinci mii de hectolitri de apă. Apoi, coborând pe panta uşoară a bulevardului Mortier[8], a trecut prin faţa construcţiilor

[7] Staţie a metroului parizian, situată în arondismentul 19.

[8] Bulevard periferic în Paris, numit după mareşalul Mortier (secolul al XlX-

cenuşii care se învecinează în sud cu piscina şi care conţin la rândul lor cinci sute de funcţionari ai serviciilor de informaţii franceze. Salvador a mai încercat să facă şi aici un tur, până ce, din apropiere, sună ceasul de la Nôtre-Dame des Otages.

S-a întâlnit cu Jouve la cafeneaua stadionului nautic, dincolo de tribunele din jurul bazinelor, sub imensa copertină deschisă şi transparentă. Fiind singurii îmbrăcaţi în costum pe acolo – gri-deschis la Salvador şi bleumarin la Jouve – îi vedeau pe înotători agitându-se la picioarele lor, observându-le mai atent pe femei, formându-şi fiecare pentru el o tipologie a costumelor de baie: dintr-o piesă sau din două, bikini sau cu slip tip brazilian, modele gofrate, cu creţuri brodate, cute, chiar cu volane. Cei doi încă nu începuseră să vorbească. Aşteptau Perrier-ul cu lămâie.

Pe atunci, Salvador lucra pentru o societate de producţie de programe televizate, secţiunea divertisment, pentru o emisiune de varietăţi pe care Jouve o urmărea în fiecare seară împreună cu soţia lui. Individ înalt, uscăţiv, de aproximativ patruzeci de ani, Salvador nu avea soţie. În orice împrejurare, degetele lui firave şi gălbejite se jucau între ele, în vreme ce mâinile lui, de tâmplar sau de băcan – dimpotrivă, se ignorau, se evitau cu grijă, fiecare închisă în buzunarul ei în cea mai mare parte a timpului. Masiv, având cu zece ani mai mult ca Salvador şi zece centimetri mai puţin, Jouve gustă prudent din conţinutul paharului său: apa minerală cu lămâie se potrivea cu aerul clorat al stadionului nautic, nările le erau curăţate astfel pe îndelete. Aşadar, spuse el în sfârşit, acum cine mai e? apoi dădu din cap negativ după ce Salvador pronunţă numele unei femei. Pe legea mea, spuse el, cred că acest nume nu-mi spune nimic.

---

lea).

Aruncaţi totuşi o privire peste astea, spuse Salvador, întinzându-i o grămadă de tăieturi din ziare şi clişee fotografice reprezentând aceeaşi tânără, mereu surprinsă în momentul în care ieşea de undeva şi intrată în legendă sub numele de Gloria Stella.

Două categorii de fotografii. În unele dintre ele, color, decupate pe hârtie glasată de revistă glossy, o vedem ieşind din scenă, ţâşnind dintr-un Jaguar sau dintr-un jacuzzi. În altele, ceva mai recente, într-un alb-negru prost reprodus, extrase din paginile Societăţii de presă cotidiană, o recunoaştem trecând pragul unui comisariat din centru, părăsind biroul vreunui avocat, apoi coborând treptele Palatului de Justiţie. Dacă primele, luminate cu grijă, abundau în surâsuri strălucitoare şi priviri cuceritoare, în celelalte nu erau decât priviri piezişe de sub ochelari negri şi buze închise, aplatizate de bliţuri şi cadrate la repezeală. Oh, spuse Jouve, dar aşteptaţi un moment.

Până să treacă momentul respectiv, Salvador plecă pentru două minute şi văzu pe uşa de la toaletă, printre diversele propuneri de întâlniri, inscripţia *Nici Dumnezeu, nici instructor de înot!* scrisă nervos cu un marker gros. Gata, zise Jouve, când Salvador reveni, mi-am adus aminte. Ştiu povestea asta. Ce s-a întâmplat cu tânăra?

— N-am nicio idee, făcu Salvador. Dispărută de patru ani. Dacă aţi putea să mă ajutaţi, n-ar trebui să fie prea complicat, nu?

— N-ar trebui să fie, spuse Jouve. Trebuie să vedem.

Apoi au plecat pe jos spre bulevardele de la periferie.

Bun, zise Jouve, voi alcătui un mic dosar, dacă puteţi să-mi notaţi tot ce aveţi despre ea. Bineînţeles, spuse Salvador, scoţând din buzunar un nou document, am pregătit deja ceva. Am însemnat aici tot ce am putut găsi. Frumoasă fată, în tot cazul, spuse Jouve, frunzărind fotografiile. Pot să le păstrez? Desigur, zise Salvador.

Trecură împreună prin faţa sediului de contraspionaj din care nu se distingeau decât etajele superioare, în spatele zidului orb al incintei, plin de camere de supraveghere orientate spre trotuare şi obstacole mobile din lemn, prevăzute cu sârmă ghimpată. Fixate cu buloane din loc în loc, panourile de fontă te împiedicau să filmezi sau să fotografiezi zona, clasată ca militară şi etalând concepţii succesive de arhitectură administrativă, din 1860 până în 1960. Pe un turn metalic înalt şi subţire se aflau montate numeroase antene orientate către cele patru colţuri ale lumii, iar singurul loc de acces era o poartă care culisa pe şine, pe unde intrau şi ieşeau nervos vehicule franceze în care nu putea pătrunde privirea. Două santinele în uniformă supravegheau mimetic această poartă, cu o expresie dură, cu ochii ascunşi în spatele unor ochelari de soare cu lentile-oglindă.

— Nu vă ascund, zise Salvador, s-ar putea să nu fie deloc uşor. Am căutat puţin şi noi, dar nimic. Ascultaţi-mă pe mine, se pare că, practic, de patru ani n-a mai dat nimănui niciun semn.

— Vom vedea, spuse Jouve, voi pune imediat pe cineva să se ocupe de asta. Dar pe cine? se întrebă el. Ar fi Boccara, care nu e rău, am să văd dacă e liber. Dacă nu, poate Kastner. Da, mai degrabă Kastner. Un individ plăcut, care ar putea să vă rezolve chestiunea foarte bine. Mai întâi, care-i este identitatea?

— Poftim, făcu Salvador, ce identitate?

— Păi numele ăsta, zise Jouve punând arătătorul pe Gloria Stella. Aduce puţin cu numele unui vas de pescuit, nu credeţi?

— Ah, da, spuse Salvador, dar nu, bineînţeles că nu. Veţi vedea, v-am trecut totul pe hârtie.

Jean-Claude Kastner ajunse spre sfârşitul după-amiezii în mica zonă industrială care-ţi dă prima impresie despre Saint-Brieuc[9]. Îşi lăsă maşina în parkingul firmei de hrană pentru animale, după care căută în torpedou un săculeţ de plastic opac, închis printr-un sistem tip „arici" pe care-l puse pe genunchi fără să-l deschidă imediat. Mai întâi se frecă energic la ochi cu vârful degetelor, pentru a îndepărta oboseala acumulată de-a lungul celor patru sute de kilometri parcurşi pe autostradă.

Săculeţul conţinea documentele transmise alaltăieri de Salvador lui Jouve şi ghidul Michelin 58 care descrie în detaliu regiunea Bretagne, între Lamballe şi Brest[10]. Într-un buzunar al săculeţului era strecurată o listă scrisă de mână cu satele împrăştiate de-a lungul coastei, precum şi cele din interiorul regiunii, de aici până la Saint-Pol-de-Léon[11].

Potrivit primelor informaţii pe care le avea Jouve, femeia din fotografiile făcute din diverse unghiuri şi în diverse locuri – o frumoasă blondă înaltă şi cuceritoare – putea sta acolo. Proiectându-şi circuitul pentru zilele următoare, Jean-Claude Kastner însemnă pe ghid cu roşu locurile pe care ar fi trebuit să le viziteze. Odată legate printr-o linie frântă, ca în jocurile din reviste, îşi dădu seama că traseul nu contura nicio figură anume, ceea ce-l decepţionă vag.

Împăturind aceste materiale în cutia lor, acceleră, manevră, reveni la şoseaua naţională şi înaintă până la Saint-Brieuc. După ce-şi parcă maşina în centru, lângă piaţa acoperită, Kastner mâncă un cuşcuş imperial de la unul dintre maghrebienii care se întrec unii cu alţii înspre gara

---

[9] Comună din Bretagne.
[10] Oraşe din Bretagne.
[11] Comună din Bretagne

veche, după care găsi o cameră într-un hotel cu mai puţine stele, situat în faţa gării noi. Puţin luminată de singura lustră din plafon, camera era un cub chior, fără televizor sau frigider, fără produse cosmetice de toaletă în baie pentru că de fapt nu avea baie: într-un colţ fusese fixat doar un duş elementar sub un dispozitiv de plastic mătuit, pliabil, fragil şi care şiroia. Kastner adormi destul de repede.

Se şi trezi foarte repede, două ore mai târziu, după ce se răsucise de mai multe ori în pat, fără să-şi găsească somnul. Aprinse din nou lumina, apoi încercă să-şi reia lectura unui roman SF din care cauzele intrigii îi scăpau şi mai mult decât consecinţele. În cameră era când prea cald, când prea frig, iar Kastner dârdâia şi transpira rând pe rând şi nu prea-i stătea mintea la ce citea. Reveni la ghidul drumurilor, schimbă itinerarul stabilit în parking: se modifica foarte puţin, însă de această dată desenul obţinut aducea vag cu un cal de mare stând culcat. În disperare de cauză, bărbatul sfârşi prin a înghiţi un somnifer, după care adormi, douăzeci de minute mai târziu.

Îl chinuiră vise fără urmări, încheiate cu un coşmar obişnuit. Vis clasic de ameţeală: Kastner se agăţa din toate puterile de un montaj vertical făcut din grinzi subţiri şi desprinse, cu traversele ruginite, care atârnau peste o prăpastie. Este o schelă şubredă, vopseaua de pe ea se scorojeşte şi un vânt puternic ameninţă s-o doboare la pământ. Kastner nu îndrăzneşte să privească în golul de sub el, simţind că puterile îi slăbesc şi-l vor părăsi; îşi dă seama că va cădea. E deja foarte greu de suportat şi de obicei visul se opreşte aici, aici îl trezeşte de cele mai multe ori frica. Dar, de data asta, nu: acum Kastner se desprinde şi cade, cade în golul fără sfârşit. Se trezeşte înotând, înainte de a atinge pământul.

Comandat pentru orele şapte, micul dejun este compus dintr-o cafea slabă, un suc de portocale şi produse de

patiserie vieneză. Kastner nu avu poftă să mănânce tot. Somniferul îi uscase gura, îi luase toate forţele, ca în vis, dar îi dispăruse aproape total şi foamea; era vlăguit, degetele-i tremurau puţin. Făcu fără plăcere câteva genuflexiuni, după care transpiraţia îi degajă un miros chimic – care persistă şi după un duş prelungit şi se făcea simţit chiar şi sub apa de la baie. Apoi, se îmbrăcă la fel ca în ajun: costum de haine maro, din material acrilic, peste un tricou din acrilic bordo. Kastner era astfel îmbrăcat ca unii reprezentanţi sau comis-voiajori – profesii pe care el le exercitase mai mult sau mai puţin în trecut, împreună cu altele de un prestigiu asemănător în diviziunea socială a muncit.

Urmă drumul prevăzut pe durata întregii zile, la bordul maşinii sale, cu harta Michelin desfăcută pe scaunul din dreapta faţă. Oprindu-se în fiecare localitate, arăta fotografiile patronilor de baruri, de benzinării, negustorilor, cofetarilor încă nedoborâţi de marile magazine. Îşi impusese să fie discret. Kastner spunea că femeia din fotografii este sora sau cumnata sa, după caz. O singură dată îşi permisese să spună că era soţia lui, dar acest lucru îl stingheri, fu chiar tulburat şi nu mai riscă. Micii negustori clătinau însă din cap, îşi ţuguiau buzele, dar Kastner străbătea şi marile magazine. Toată ziua în zadar, tot în zadar şi cea care urmă.

În a treia zi plouă, iar Kastner se pierdu. De fapt, ploua fără să plouă, parbrizul era presărat de picături mărunte, însă nu atât de tare încât să pună ştergătoarele, şi nici atât de slab ca să se lipsească de ele: periile mai mult înceţoşau geamul, în loc să-l cureţe. În mod sigur din cauza asta, încercând să ajungă în orăşelul numit Launay-Mal-Nommé[12], Kastner probabil că rată o intersecţie de pe D 789, undeva între Kerpalud şi Kervodin[13], ca acum să se găsească în

[12] Comună din departamentul Cotes-d'Armor (Bretagne).
[13] Autostrăzi din departamentul Ploubazlanec (Bretagne).

mijlocul unui frumos cvartal de case cenuşii şi anonime. Parcase pe un drum în faţa unei biserici rigide, la stânga căreia se găsea un monument funerar, iar la dreapta un mic cimitir marin câtuşi de puţin mai vesel. Pe scurt, nimic care să inspire bucuria omului din automobilul personal, care încearcă mai întâi să descifreze ghidul rutier – în prezent greu de descifrat ca un rebus – şi care-şi caută apoi distrat numele pe lista de pe monumentul funerar, însă ca de obicei în zadar, de vreme ce acolo nu sunt înşiruite decât patronimele locale, ceea ce nu este cazul lui Kastner.

Privirea lui devie spre biserica în spatele căreia un bătrân dispărea numai ce se arătase, după care, două minute mai târziu, o femeie mergea de-a lungul intrării ei principale. Lui Kastner, în ciuda tuturor sensurilor interzise din viaţa sa, nu i-a plăcut niciodată să întrebe de drum pe nimeni, dar umezeala, singurătatea şi liniştea dimprejur l-au făcut de data asta să lase geamul jos, şi cum această femeie trecea pe lângă el, să se scuze că o deranjează:

— Scuzaţi-mă, făcu el, cred că m-am rătăcit. Caut o intersecţie pe care n-o găsesc. N-aveţi idee de o intersecţie, pe aici?

Era o femeie puţin adusă de spate: avea nişte pantofi mici şi plaţi, părul tern nu prea lung, mai curând şaten, purta nişte ochelari mari pe un nas scurt şi coroiat – totul machiat violent, apoi ambalat într-un echipament de jogging desperecheat. Avea o expresie posacă, poate chiar temătoare, însă nimic atrăgător şi nici rău. Se opri, fără să se apropie imediat, aplecându-şi corpul sub greutatea traistei de cumpărături. O intersecţie, repetă Kastner, o răscruce.

La prima vedere, ea părea să nu aibă habar despre acest subiect, apoi păru să nu aibă habar despre nimic în general. Nu e prea isteaţă, socoti Kastner insistând încetişor, cu o voce mai articulată, apăsând cu degetul ghidul pe care-l arăta prin geamul lăsat. Launay-Mal-Nommé, preciză el,

acolo vreau să ajung.

— Launay, spuse în sfârşit femeia fără să se uite la ghid, ştiu. E în drumul meu. Aşteptaţi să vă spun.

Urmă o pauză, după care, cu o voce monocordă, o succesiune de prima la dreapta şi apoi prima la dreapta, la stânga înainte de un semafor, a treia la un giratoriu, nu-l putea rata, însă Kastner o întrerupse rapid. Ascultaţi, îi spuse, dacă tot mergeţi într-acolo, aş putea să vă duc, dacă doriţi. Să mă dirijaţi. Urcaţi. Dacă vreţi. O altă pauză, după care ea doar dădu din cap, cu o frază apropo de un autocar şi pe care Kastner n-o înţelese, în vreme ce ea ocoli maşina prin spate. Urcă, punându-şi geanta la picioare. Tot drumul, geanta avea să o incomodeze la picioare, dar Kastner nu îndrăznea să-i sugereze s-o mute pe bancheta din spate.

Acest drum oferea un spectacol uniform de case risipite, dintre care puţine păreau locuite, multe erau de vânzare – dar şi aşa, cine le-ar fi vrut? se întreba Kastner –, case ale căror ferestre înguste nu dădeau spre mare: nu eu. Un asemenea ţinut nu e de mine. Iubesc mai mult soarele şi, în orice caz, eu tot nu am bani. Pe faţadele palide se zărea câteodată vreun ghiveci de flori sau rufăria întinsă, indiciul apei, semnul de viaţă, evaporându-se din lenjerie şi irigând floarea. Altele respirau foarte greu, erau acoperişuri vechi eliberate de pancarte publicitare pictate cu cincizeci de ani în urmă, bandaje pentru bolnavii de hernie şi fosfatine fantomatice.

Nemişcată pe scaunul ei, cu buzele aproape ţepene, pasagera îi indica lui Kastner cuvânt cu cuvânt drumul pe care trebuia să-l parcurgă. Kastner, în principiu concentrat la drum, privea cu coada ochiului machiajul curios al femeii: pe pleoape verde de culoarea mărului, două linii violete pe sprâncene, două ronduri de fard de culoarea teracotei pe pomeţi şi un roşu-grena care depăşea conturul natural al buzelor – totul pe un fond mai curând gălbejit. Putea vedea

cu coada ochiului chiar şi ora arătată de un ceas de mână, de felul celor câştigate la târguri – arăta ora 7 fără ceva seara – şi reperă nişte urme roşii care se decojeau de pe nişte unghii roase, în formă de semilună. Pe unul dintre degete, Kastner crezu că deslușește o verighetă – dar nu, obiectul întors acum era ornat cu o dubioasă piatră verzuie, asortată cu trei briliante.

Pe măsură ce avansau spre Launay-Mal-Nommé, femeia ajunsese acum să tacă de tot. Ca să revigoreze un pic atmosfera, Kastner se gândi că era bine să-şi expună motivele prezenţei sale acolo. Angajat al unei mici societăţi private, fusese trimis aici cu misiunea de a găsi o persoană. Din motive care lui îi scăpau, mai preciză el – fără îndoială, cine ştie ce afacere amărâtă de recuperare de datorii, aşa cum era prea des cazul. Având grijă să nu îşi atingă pasagera, îşi întinse braţul spre torpedou pentru a scoate de acolo, pe nevăzute, două sau trei fotografii ale persoanei în cauză. Asta nu vă spune din întâmplare nimic? Ea de-abia asculta, sau nu înţelegea totul, îi spuse nu ca şi cum ar fi spus da, şi nu dădea impresia să fie nici prea fericită, nici prea echilibrată. Kastner simţea că i se umple inima de o simpatie foarte apropiată de un soi de solidaritate vagă.

La curba dintr-un viraj, tânăra femeie arătă cu degetul (acolo e, acolo cobor eu) către o căsuţă izolată, aproape de drum: Kastner frână pe măsură până ce ajunse în dreptul ei. Era o locuinţă joasă şi cenuşie, ca alte câteva din zona aceea, mărginită de o parte şi de alta de o mică grădină. Lăsat să crească în sălbăticie, printre florile indecise se putea desluşi un palmier îngălbenit, pe jumătate mort de frig în ciuda microclimatului, şi care semăna cu o mătură imensă de gunoier, plantată în sol şi crescută aşa. De aici nu mai e departe, spuse tânăra femeie, mergeţi drept înainte vreun kilometru. Mulţumesc, spuse Kastner, mulţumesc frumos. Nu, eu vă mulţumesc, spuse tânăra femeie, pot să vă invit la

un pahar? De fapt, n-aş prea vrea să abuzez, spuse Kastner. Ei, haide, făcu ea, dând la iveală o jumătate de zâmbet inedit.

Apoi, în vreme ce se aplecă să-şi ridice geanta, mâna ei stângă îi atinse ca din greşeală pulpa dreaptă a lui Kastner. Acesta fremătă în mod imperceptibil. După aceea spuse bine, de acord, înainte de a parca maşina pe drumul lateral. Nu lăsaţi maşina acolo, spuse tânăra femeie, vă deschid eu. Bine, bine, repetă Kastner, a cărui maşină ajunse la poartă, şi înconjură locuinţa spre o curticică simetrică cu grădina. Kastner opri maşina, învârti cheia, ieşi din maşină şi trânti portiera fără să-şi scoată mănunchiul de chei din contact.

Marea nu era departe. Printr-o fereastră laterală, fără să se poată desluşi linia orizontului, marea părea că se topeşte în cer, în vreme ce ziua se sfârşea. Kastner stătea acum aşezat într-un fotoliu de răchită inconfortabil, cu un pahar în mână, iar în faţa lui era un teanc de broşuri. Mobilele din locuinţă erau rudimentare şi nu se potriveau, erau precum cele din casele închiriate pe perioada vacanţei. O dulie la capătul unui fir din mijlocul plafonului atârna fără bec. După primul pahar, Kastner mai acceptase un altul, iar apoi un al treilea, după care femeia îi propuse, dată fiind ora şi de vreme ce tot era acolo, să rămână la cină. El nu spusese nu, având în vedere că urma ceva diferit de antricoatele fripte şi înghiţite în mare viteză de unul singur. După aceea, nu mai schimbaseră prea multe vorbe. Kastner o auzea pe femeie cum mişca obiectele de sticlă şi de metal din bucătărie. Îi trecu prin minte ideea nepotrivită şi imediat îndepărtată cum că toată viaţa s-ar putea scurge astfel.

Aşteptând, făcu inventarul broşurilor: mereu aceleaşi săptămânale din luna trecută, o revistă cu programele de televiziune, almanahul mareelor pentru anul în curs. Răsfoindu-l pe cel din urmă şi căutând ziua în care erau, deşi nu se pricepea la astfel de fenomene, i se păru totuşi că înţelege că acestei date îi corespundea, timp de 23 de ore din

24, un coeficient record de flux ridicat. Tânăra femeie trecea din când în când înapoi în încăpere, restabilind nivelurile de lichid din pahar, până când cina fu declarată gata.

Nu pregătise decât alimente albe, creveţi decorticaţi, paste şi iaurturi gătite natur, asezonate cu sosuri din tuburi, de culori la fel de vii ca fardurile ei. Atunci când Kastner îi puse întrebări cu privire la viaţa ei, femeia pretinse că anul trecut lucrase într-o fabrică de conserve, de unde trebuise să plece, că acum era şomeră, ca de altfel destui oameni din regiune (din păcate asta se petrece cam peste tot, comentă Kastner cu gravitate), dar că, de două ori pe săptămână, dădea o mână de ajutor unui angrosist care se ocupa cu vânzarea de peşte de mare în Ploubazlanec[14] (şi eu am lucrat în domeniul ăsta, cu peştii, spuse Kastner fără să mai precizeze altceva).

La sfârşitul cinei, şi fiind de fapt destul de beat, Kastner compuse câteva formule sinuoase din care se putea deduce că o găsea pe tânăra femeie destul de plăcută şi că el era, pe cinstea lui, destul de sedus. În timp ce îl servea din nou ea zâmbea, iar el se gândi că lucrurile avansau. Cum ea nu îşi retrăgea mâna din a lui, el se gândi că afacerea era încheiată, în continuare, sărutând-o cu voracitate stând în picioare, aproape de uşă, fu obligat să admită că se clătina un pic. După aceea, cu un rânjet, cu degetele căutând o deschidere în ţesătura adversă, începu să se excite, învăluit de o sudoare rece. Femeia râdea dând din cap, îl mângâie cu blândeţe înainte ca mâna ei să îi alunece pe gât, pe piept, iar când mâna îi ajunse la mijloc, omul tremură din toţi rărunchii şi păli. Apoi, deşi ea se strânsese şi mai mult lângă el, Kastner continuă să tremure. Ce ai? făcu ea cu voce joasă. Lui Kastner îi venea greu să explice. Vino, spuse ea, hai să luăm un pic de

---

[14] Comună din Bretagne.

aer, ca să respiri şi tu puţin. Bine, spuse Kastner, dacă vrei tu.

Nu îşi dăduse seama cum trecuse vremea pe durata cinei. Fu surprins că se făcuse deja noapte, atât de neagră, opacă şi mată, concretă ca un material de construcţie, fără stele, ca şi cum consistenţa ei ascundea cerul. Doar într-un colţ, departe, atârna o lună redusă la dimensiunea ei cea mai redusă. De-abia trecuse de poartă, când Kastner o înlănţui din nou pe tânăra femeie, şi de această dată îşi permise, în aerul proaspăt, încurajat de întuneric, să exploreze lucrurile mai departe. Ea nu păru că se opune acestui demers, prin urmare Kastner era mulţumit. Stai un pic, spuse ea, vino. Hai mai bine acolo.

Pentru a merge acolo, îndepărtându-se de drum, o luară pe un drum de ţară care se găsea între două plantaţii de anghinare. Tânăra femeie o luă înainte, Kastner o urmă, poticnindu-se pe terenul accidentat, descumpănit de noapte, de rut şi de vinul alb. Nemaisimţindu-şi nici măcar picioarele, bărbatul descoperi în ultimul moment că marea era chiar acolo, treizeci de metri mai jos. Nu o putea distinge de sus, de pe faleza la care tocmai ajunsese, însă Kastner îi înţelese prezenţa apropiată după obişnuitul ei zgomot surd şi traversat de convulsii. Spărgându-se ici şi colo de roci, câte un val mai puternic lovea în duduit de tobă mare, împrăştiindu-se în freamăte de cimbal. Tânăra femeie păru să se îndepărteze către silueta unei mici barăci, ca o gheretă cu două locuri – ideal pentru asta, bolborosi conştiinţa lui Kastner.

Dar o clipă mai târziu, ea dispăru în spatele magherniţei. Kastner ajunse şi el acolo şi dădu un ocol fără să o găsească. Când vru să o strige, dându-şi seama tocmai atunci că habar n-avea cum o cheamă, emise timid câteva exclamaţii de tipul hei! ooo! eee! — Urmate de un eeh prelungit intenţionat de el însuşi, aplecat către mare, dar

sprijinindu-se cu o mână de gheretă.

Apoi, clătinându-se în vid sub efectul unei îmbrânciturи violente, interjecţia lui se transformă într-un strigăt strangulat, un geamăt teribil, care se prelungi pe măsură ce reveneau la viaţă în mod accelerat senzaţiile din ultimul său vis. În cădere, de-abia avu vreme să-şi dorească să se fi trezit înainte să atingă solul, dar, de data asta, nu. De data asta corpul său se dislocă de-adevăratelea, peste stânci. Din omul numit Kastner n-au mai rămas asamblate decât veşmintele transformate în sac de oseminte sparte. Două ore mai târziu, mareea crescu şi le învălui, coeficientul ei record le purtă foarte departe de ţărm, după care marea le restitui şase săptămâni mai târziu, de nerecunoscut.

Faptul că Jean-Claude Kastner a ajuns mai întâi să se piardă într-o regiune civilizată şi corect semnalizată denotă deja faptul că el nu era anchetatorul cel mai avizat, aşa cum se credea. Faptul că a cerut explicaţii privitoare la drum unei trecătoare spune multe despre naivitatea sa. Dar e suficient pentru a-l descalifica faptul că nu a putut recunoaşte în aceasta chiar persoana pe care o căuta. Chiar dacă femeia se schimbase însă foarte mult.

Într-adevăr, se transformase complet. Potrivit documentelor care îi fuseseră încredinţate, Kastner îşi închipuise vreo blondă înaltă şi elegantă, cu picioare interminabile şi tocuri înalte, cu un mers delicat, unduios, echilibrist şi privire limpede, vărsată într-o pantă dulce către el. El aşa o văzuse. Dar ea nu mai era deloc aşa. Nu mai răspundea în niciun fel semnalmentelor. Este drept însă că, de când dispăruse, lucrurile avuseseră tot timpul să evolueze.

3

Iar în dimineaţa următoare, sunteţi cineva care îl caută

pe Paul Salvador. Maşina dumneavoastră vă duce către estul Parisului, la Porte Dorée[15], nu departe de pădurea Vincennes. Vă parcaţi maşina în faţa imobilului nou, care adăposteşte societatea Stocastic Film: şase etaje de birouri şi studiouri, 60 de milioane cifră de afaceri, la intersecţia bulevardului General-Dodds cu bulevardul Poniatowski[16]. Intraţi fără să vă faceţi remarcat. Etanş ca un buncăr, holul este împodobit cu plante verzi şi dotat cu iluminare indirectă, în mijlocul său se ridică o înaltă sculptură abstractă şi policromă, totem plantat pieziş într-un dreptunghi de pietriş. La dreapta, un rând de recepţioniste excepţionale, toate numai unghii, gene şi sâni, iar la stânga nimic deosebit. În spate, ascensoarele. Uitaţi de recepţioniste, înaintaţi către ascensor.

Traversaţi holul, nimeni nu vă întreabă nimic. Siguri pe barba lor nerasă de trei zile, nişte tineri încălţaţi cu cizme, îmbrăcaţi cu geci supărate vă împing puţin. Fără îndoială că privirea dumneavoastră şi-ar dori să întârzie pe toate fetele care vin şi pleacă aici, dar neglijaţi-le totodată, înaintaţi. Intraţi în cabină, apăsaţi pe cifra 3.

Uşa ascensorului se deschide într-un culoar pe care mergeţi până la primul birou deschis: acolo este. Intraţi. Aşezaţi-vă liniştit într-un colţ. Aşteptaţi. Orice s-ar întâmpla, nu o să fiţi remarcat. Biroul lui Salvador este oricum gol pentru moment. Este o încăpere mare, ale cărei uşi cu geamuri duble dau calm spre traficul de pe bulevard. Fotolii şi masă de conferinţă, dar şi o oglindă mare, ovală şi o canapea. Pe perete, două pânze pictate de cine ştie cine. Pe un altul, şase televizoare cu sonorul dat la minim şi puse

---

[15] Porte Dorée, una dintre căile de acces în şi din Paris, în sud-estul oraşului (n. red.).

[16] Bulevarde din arondismentul 12 din Paris, care fac parte din „mica centură" sau „baulevardele mareşalilor" din capitala franceză.

unul peste altul difuzează programele zilei. Pereţii au culoarea verdelui de vagon, iar mocheta cea a nisipului fierbinte. Nu se zăreşte nicio arhivă, nicio hârtie, toate datele sunt computerizate. Numai pe masă zac nişte dosare, proiecte în derulare pe care Stocastic le va preda treptat, la cheie, canalelor de televiziune publice şi private.

Iată că apare Salvador şi nu pare a fi prea ocupat. Face un tur al biroului, priveşte fără să vadă spectrele care se agită pe ecrane, după care bulevardul de pe fereastră, iar apoi propria reflexie în oglinda ovală. Cercetează discret câteva dosare, aşteptându-şi asistenta. Iat-o! Haide.

95-60-93, Donatienne se remarcă în orice anotimp prin portul veşmintelor supranatural de scurte şi miraculos de decoltate, uneori în acelaşi timp atât de scurte şi decoltate încât între aceste adjective nu rămâne aproape nimic.

Dotată cu o energie de supragenerator, Donatienne aruncă pe masă un plic căptuşit cu bule de plastic, înainte de a se aşeza într-un fotoliu şi de a vorbi cu o voce rapidă şi ascuţită, dar fragilă ca o muchie de cretă. Se poate întâmpla ca vorbitul la Donatienne să consiste în derularea unei singure fraze interminabile fără a trage din nou aer în piept, fără punct, fără virgulă, fără spaţiu – performanţă la care, din câte îşi aminteşte Salvador, au ajuns numai Roland Kirk[17] la saxofon şi poate Johnny Griffin[18] într-o măsură mai mică – tot lovind într-un ritm tern reazemul fotoliului cu palma dreaptă. Se poate întâmpla însă ca ea să se exprime şi mai sobru.

Salvador deschide plicul. Acesta conţine două role de patruzeci şi cinci de minute, înregistrate cu cinci ani în urmă, atunci când vinilul era încă la modă. Ambele poartă scris cu caractere groase numele Gloriei Stella, urmat de titlul feţei A

---

[17] Instrumentist de jazz american (1936-1977).

[18] Saxofonist de jazz american născut la Chicago în 1928.

(Excesiv pentru o rolă, *Nu plecăm* pe cealaltă), pe fondul fotografiei în culori a interpretei. În tot acest timp, Donatienne laudă efortul depus ca să facă rost de cele două role devenite indisponibile. Pare să insiste – deşi Salvador de-abia o ascultă – asupra diferenţei dintre amploarea cercetărilor sale şi interesul manifestat pentru obiectul lor. Pentru a sublinia toate acestea, ea schiţează un gest dispreţuitor, cu mâna stângă, ridicând un umăr şi lăsând să alunece pe celălalt una dintre bretelele bluzei ei scurte. De vreme ce ridică foarte frecvent din umeri, breteaua rochiei alunecă o dată la două mişcări, iar cealaltă bretea face la fel.

Salvador îşi întoarce aşadar privirile la fiecare mişcare. Dar iată că la momentul oportun sună telefonul, ceea ce îi atrage atenţia într-acolo. Ascult, răspunde el.

La celălalt capăt al firului, tonul lui Jouve sună îngrijorat, în ajun, angajatul lui, Kastner, nu a sunat să dea raportul aşa cum trebuia să facă în fiecare zi şi oricare ar fi fost rezultatul, fructuos sau nu, al cercetărilor lui. Asta mă necăjeşte puţin, spune el, e pentru prima oară. Nu prea îi stă în fire. În fine, o să vad dacă dă vreun semn în seara asta. De acord, spune Salvador, să mă ţineţi la curent. Apoi, după ce închide: hai, spune el, la treabă. Donatienne redeschide dosarul Gloria Stella.

Proiectele de emisiuni pregătite de Salvador fac de obicei apel la memoria colectivă. Ce s-a petrecut cu ei? Ăsta e sistemul, bunul şi vechiul sistem care şi-a dovedit utilitatea. O să căutăm un nume a cărui posteritate s-a şters, al cărui ecou s-a stins. Animator la pensie, actor de-un singur rol, escroc supradotat, campion la joc radiofonic – se exhumează o veche celebritate instantanee, după care ea se dizolvă imediat în uitare. Cap de afiş imediat evaporat, amnistie a amintirii. Cineva de care îţi aduci aminte atât de puţin, încât nici nu ţi-ai fi adus aminte că l-ai uitat, care este însă acolo: aşezat ca şi ceilalţi, în fundul unui dulap, între cele mai vechi

cutii ale memoriei. Ele sunt mereu acolo, cutiile astea, chiar în străfunduri, cu toate că unele sunt stricate ca urmare a unei scurgeri din plafonul memoriei. Etichetele lipite deasupra nu mai sunt foarte lizibile. Emisiunile lui Salvador constau în repictarea plafonului, în reîmprospătarea memoriei şi redeschiderea cutiilor.

Dar asta poate lua o întorsătură mai intimă, mai personală. De exemplu, acesta este cazul cu „Din toată inima", care a avut un mare succes la audienţa pensionarilor din provincie, sau cu „Cea mai frumoasă de pe plajă" (aţi cunoscut-o pe cea mai frumoasă de pe plajă şi vă aduceţi aminte de asta. Vă aduceţi aminte prea bine, nu îndrăzniţi să-i spuneţi o vorbă. Vă aduceţi aminte de numele ei? Scrieţi-ne şi o s-o găsim pentru dumneavoastră pe cea mai frumoasă de pe plajă). Cu Gloria Stella e o altă treabă, cazul ei se înscrie într-un context mai larg. Ea a fost de fapt o cântăreaţă foarte cunoscută, apoi subiect pentru rubrica „diverse", iar în aceste două calităţi succesive a făcut să se vorbească de ea, acum cinci sau şase ani, vreme de câteva luni.

Carieră rapidă: născută Gloire Abgrall, manechin precoce de modă adolescentină, a intrat în lumea varietăţilor sub acest pseudonim născocit de Gilbert Flon, amantul devenit agentul ei.

Bilanţ: aceste două role de 45, un proiect la Olympia, câteva turnee ca de vedetă americană, un loc trei la vânzările albumului *Excesiv,* fotografii, autografe, fondarea unui fan-club, cinema la orizont; toate astea prindeau contur în mod promiţător înainte de căderea suspectă a lui Gilbert Flon de la etajul patru într-o casă a liftului.

De atunci: bănuieli, anchetă, martori acuzaţi, inculpare, proces, verdict (cinci ani, circumstanţe atenuante), închisoare, eliberare pentru bună purtare, dispariţie.

În acest fel, de vreme ce ea ocupase tot terenul în

revistele lunare pentru adolescenţi, apoi în presa săptămânală lacrimogenă, făcându-şi loc în rubricile de arte şi spectacole ale cotidienelor, e din ce în ce mai evident că în continuare a fost transferată de la coloanele de fapt divers la coloanele privitoare la acţiuni în justiţie, înainte să se cufunde în coloana adâncă a Uitării.

De fapt, ce s-ar fi putut alege de ea? Nici cea mai mică veste de patru ani de zile. Trebuie să aibă treizeci de ani acum. Drumul perceptibil al lui Gloire Abgrall se întrerupe brusc în ziua ieşirii sale din închisoare, dată începând cu care rudele şi aliaţii care îi mai rămaseră nu au mai primit vreodată nici cel mai mic semn de la ea. S-a evaporat în natură, ca alte vreo mie de persoane pe an, pe care nu le mai revezi vreodată. Cu toate acestea, Salvador şi Donatienne speră în continuare. Aşteptând să fie reperată de oamenii lui Jouve, ei îşi pun la punct proiectul. Stabilesc ordinea documentelor de videotecă, a arhivelor, a actualităţilor vremii, a interviurilor cu apropiaţii, a punctelor de vedere ale specialiştilor – din magistratură, sănătate mintală şi show-business.

Evident, Salvador nu este primul care îşi doreşte să o găsească pe Gloire Abgrall. Şi-au încercat puterile câţiva paparazzi. Fără să aibă însă alt rezultat decât amprenta corpului unuia dintre ei, profund gravată pe acoperişul unui Peugeot 605 din faţa catedralei din Rouen (Seine-Maritime), cu ocazia unei căderi în gol de la şaizeci de metri.

După ce şi-au terminat treaba şi Donatienne s-a retras, Salvador mai face o dată un tur de birou. Zărind aproape de plicul lui opul înregistrat de Gloria Stella, scoate un disc din mapă şi pune *Excesiv*-ul pe platanul unui pick-up. În picioare, aproape de fereastră, zăreşte pe un bulevard o femeie îmbrăcată în piele care tocmai coboară dintr-o maşină Diesel, cântecul se aude, îi aude cuvintele, sparge între degete bulele din plastic ale căptuşelii plicului, una după

alta, aşa cum făcea cu treizeci de ani înainte, pe când era cu familia în vacanţă, cu micile bule ale algelor de pe stâncile inundate ale peninsulei Giens (Var).

4

În dimineaţa aceleiaşi zile, femeia care hotărâse destinul lui Jean-Claude Kastner se trezea cu puţin înainte de ora nouă. Mijise ochii şi văzuse plafonul cenuşiu după care, recunoscându-l, se ridicase pentru a îmbrăca un capot verde fără formă, de molton. Dar imediat după aceea, în oglinda din baie, abia de-şi recunoscu chipul.

De vreme ce împingerea unui om în gol este unul dintre acele lucruri care ar face pe oricine să uite să se demachieze, pe sticla oglinzii îi apăruse o mască îngustă, pietrificată de sudoare şi care se sufoca sub tencuiala fardului. Îşi renovase apoi imaginea din oglindă la întâmplare, cu apă rece şi săpun de Marsilia[19], la fel de delicat precum ai trata o faţadă cu un jet sub presiune. Părul era departe de a-i sta bine, dar ea, pe care nu o interesa nimic, îl periase brutal pe spate, dând la iveală în oglindă un zâmbet strâmb cu toţi dinţii, după care îi perie şi pe ei nu mai puţin violent. În momentul în care gingiile începură să îi sângereze şi mânerul periei i se sparse pur şi simplu între buze, tânăra femeie înjurase, scuipând o spumă rozalie pe emailul galben al chiuvetei. După aceasta, îşi clătise interminabil gura, înainte de a se remachia parcă un pic mai discret decât în ajun, strângându-şi părul cu un elastic maro. Odată revenită în cameră, ea alese repede o bluză bleu imprimată cu pene şi o fustă de un roşu aprins,

---

[19] Tip special de săpun, având în compoziţie 72% acid gras, care a fost stabilită pe vremea lui Ludovic al XlV-lea în secolul al XVll-lea. Marsilia cunoaşte apogeul în producţia de săpun în secolul al XlX-lea, cu peste nouăzeci de fabrici de săpun.

trăgând un şorţ bleumarin mare peste ele.

În bucătărie, Gloire Abgrall goli apoi o cană de cafea dintr-o înghiţitură. Pe marginile cănii se zăreau, printre ciobituri, siluete de fructe şi legume pictate. Aruncă o privire pe fereastră ca să-şi dea seama cum e vremea: tendinţă de cenuşiu luminos foarte liniştit. Geamurile nu mai fuseseră curăţate de mult timp şi exteriorul nu se distingea prea clar, iar în bucătărie chiar nu se vedea deloc bine, ca şi cum nici măcar aerul nu fusese curăţat. După ce aşeză cana la loc pe masă, adună pe o pagină de ziar câteva resturi alimentare – crutoane, frunze uscate, coji de legume – şi ieşi.

În spatele casei, fundul curţii mici era blocat de o magazie unde staţiona un Renault R5 în stare jalnică, care fusese alb pe vremuri şi în apropierea căruia mai mucegăiau nişte pneuri fără jante, două scaune fără paie în ele şi un lampadar fără bec. O chiuvetă din prima generaţie cu o ultimă spălătură cu leşie, de dinainte de dispariţia speciei, încadrau un coteţ în care un iepure agitat şi cărnos îşi îndrepta ochiul opac către ceea ce avea să urmeze imediat: femeie traversă curtea ducându-i mâncarea, în vreme ce un vânticel aspru îi atinse uşor tâmplele. Apoi, când se aplecă spre animal:

— Eu, spuse Béliard, eu nu dezaprob.

Gloire Abgrall întoarse capul şi Béliard era acolo, aşezat pe umărul ei. Hei, iată că se întorsese. Aşezat neglijent pe umăr, cu picioarele bălăngănindu-i-se şi privirea în altă parte, Béliard se sprijinea într-o mână pe o claviculă, mângâindu-şi bărbia cu cealaltă. A, suspină ea, aici eşti. Béliard îşi ridică mândru capul.

— Şi? făcu ea. Ce anume nu dezaprobi?

Béliard îşi încrucişă picioarele mici, izbucnind într-un râs sec:

— Tipul de ieri-seară, spuse el. Alţii ar fi dezaprobat. Dar nu şi eu. Tu aveai dreptul, Gloire, tu ai văzut destule din

astea, ai avut ocazia să tot vezi aşa ceva. Îţi spun doar ce gândesc.

— Mă doare-n cot de ce gândeşti tu, declară Gloire.

— Trebuie să îţi spun, observă Béliard pe un ton sec, că asta face parte din atribuţiile mele. Acum fă ce vrei.

După care tăcu, încrucişându-şi bosumflat braţele şi privind drept în faţa lui. Bun, spuse tânăra femeie, nu face gură. Nu fac gură absolut deloc, făcu Béliard rece, nici nu ştii cât mi-e de indiferent. Ei haide, Béliard, spuse ea, haide.

Béliard este un brunet subţirel înalt de vreo treizeci de centimetri şi cu început de calviţie, cu cărare pe-o parte, cu o buză superioară şi nişte pleoape căzute şi cu un ten închis. E îmbrăcat cu un compleu de bumbac maroniu, poartă o cravată violet aprins şi nişte pantofiori de un maro strălucitor, ceruiţi cu salivă. O faţă slabă destul de dizgraţioasă, deşi cu o expresie hotărâtă. Stând aşa cu braţele încrucişate, degetele care îi ies din mânecile un pic cam lungi bat darabana pe coate.

În cel mai bun caz, Béliard e o iluzie. În cel mai bun caz, e o halucinaţie creată de spiritul dereglat al femeii. În cel mai rău caz, e un fel de înger păzitor sau cel puţin se poate înrudi cu membrii acestei colectivităţi. Să ne gândim deci la cel mai rău caz.

Dacă este cu adevărat un înger păzitor, născut prea urât şi prea mic pentru a fi recunoscut în mod oficial de o confrerie preocupată de fizicul lui de cinema, atunci l-am plasat imediat la Asistenţă. Asta dacă nu cumva l-am abandonat în vreo parcare de autostradă cu ocazia vreunei deplasări, a vreunei procesiuni, a vreunui congres de îngeri în străinătate, prins cu lacătul de aureola sa de serviciu de vreun stâlp indicator. Cert este în continuare că, tânăr fiind, a trebuit să se descurce singur, profitând de darurile şi calităţile ce îi fuseseră conferite prin naştere, în ciuda tuturor. Ignorat însă de-ai săi, renegat de ierarhia sa, poate

chiar lovit de vreo interdicţie profesională, el îşi practică meseria ca liber-profesionist, în afara cadrului şi pe cât de discret posibil.

De altfel el nu este mereu aici, sau cel puţin nu mereu prezent fizic, frecvenţa şi durata sejururilor sale alături de tânăra femeie variază. Câteodată absentează două luni, alteori trece în fiecare seară, ca pe la bistrou pentru aperitiv, iar uneori câte doua ore în plină noapte, ca şi cum ar trece pe la o femeie. Mereu mai degrabă preocupat de el însuşi, fără să se aplece prea mult asupra principiilor, deseori destul de prost dispus. Se întâmplă uneori să ţină cont de programul de birou, o croazieră de la 9 la 5, dar poate la fel de bine să rămână şi trei săptămâni în colţul său de pe umăr, nemişcat, nervos, deloc vorbăreţ şi cu un aer hăituit, ca şi când s-ar ascunde sau ar face chiar obiectul unei propuneri de cercetare. Pe scurt, e destul de neobişnuit. Ca singură regulă generală, el nu se manifestă decât atunci când Gloire este singură. Ceea ce se petrece frecvent de patru ani încoace. În ultimul timp, deocamdată, nu e foarte asiduu, nu vine decât de două sau trei ori pe săptămână şi de altfel nici nu prea face mare lucru când e prezent dar, în sfârşit, e acolo.

Pentru moment, îşi dregea glasul, tamponându-şi buzele cu o batistă cu buline. Părea căzut pe gânduri. A avut acelaşi efect asupra ta? pronunţă el cu o voce distrată, fără să-şi întoarcă privirea spre tânără femeie. Ce vrei să spui? făcu ea pe acelaşi ton. Despre ce efect vorbeşti?

— Tipul de seara trecută, preciză Béliard, când l-ai împins, ce efect a avut? Vreau să zic, faţă de celelalte dăţi.

— Cretinule, şuieră Gloire. Cretin amărât şi murdar, de rahat. Stabilisem că nu o să vorbim niciodată de asta.

— Eu îmi fac meseria, îi aminti Béliard.

Când Gloire se aplecă spre coteţ, Béliard se dădu înapoi, mult în spatele umărului, pentru a-şi păstra echilibrul, instalat fiind direct pe omoplat. Când ea se îndreptă brusc

fără să îl prevină, el numai ce nu se dădu peste cap, dar îşi regăsi echilibrul în ultima clipă: aha, scârţâi el. Ce inteligent.

După care, restabilindu-şi poziţia: atunci, azi ce faci? Ai să vezi, spuse Gloire. Mi-ar plăcea să particip un pic la decizii, declară Béliard cu forţă. Mi-ar plăcea să am şi eu un cuvânt de spus, până la urmă sunt aici şi pentru asta, nu? întorcându-se, ea mergea acum cu paşi fermi către casă. Dar ce faci? se îngrijoră el. Pe unde o iei încolo? Mă duc să mă piş, spuse Gloire abrupt, şi poate că o să mă şi cac, nu ştiu încă. Bun, spuse Béliard, întorcându-şi privirea, strângându-şi şi încruntându-şi nările şi sprâncenele. În regulă, mă retrag pentru moment. Asta, spuse Gloire, chiar că e o idee. După ce el se evaporă, ea mătură maşinal cu vârful degetelor locul unde stătuse, ca şi cum s-ar fi scuturat de praf, cu toate că Béliard nu mai lăsa deloc urme – adică resturi de unghii, sudoare, deşeuri textile – pentru că el nu cântărea nimic, imaterial cum era, pe umărul ei.

Reveni acolo spre prânz, atunci când Gloire tocmai se debarasa de orice urmă a trecerii lui Jean-Claude Kastner. El o privise cum lucra la asta, mai întâi bodogănind surd, iar apoi se retrase într-o liniște meditativă, fără să mai ofere nici păreri, nici sfaturi: servicii reduse la minim. Ziua trecea, se micşoră. La sfârşitul după-amiezii, Gloire se instalase într-un scaun pliant, sub palmier, cu intenţia să se uite pe reviste. Servind drept garnitură emisferei inferioare a palmierului, ramurile seci ale acestuia zăngăneau ca nişte plesnitoare, sau ca şi cum un stol de păsări febrile ar fi dârdâit, clănţănind? Nu-i era aşa de uşor să citească, cu imbecilul acesta aşezat pe umăr şi care, evident, citeşte în acelaşi timp cu ea. Ba chiar uneori decalat: aşteaptă un pic, spuse el o dată când Gloire vroia să dea pagina, două secunde, te rog. În regulă, poţi trece mai departe. Apoi, când veni seara:

— Bine, spuse el, tremurând dintr-odată. N-ar trebui să mai întârzii să mă gândesc la a mă retrage.

— Corect, făcu Gloire, aruncând o privire spre ceas. Ar trebui să te gândeşti la asta.

Béliard strănută, se întinse, după care se puse pe căscat mult timp. Suspinând bine dispus odată ce termină cu căscatul, fără să aibă însă aerul că e dispus să se mişte, observă soarele care apunea, clipind din ochi ca şi când s-ar fi trezit, ca şi cum şi-ar fi făcut bilanţul, rememorând ce mai urma în program. În ultimul timp, pleca mereu cam pe la aceeaşi oră – cât despre ideea de a şti unde se ducea, acest subiect nu este niciodată abordat. Dacă n-ar fi fost imaterial, ar fi cerut fără îndoială o cafea, un mic pahar pentru drum dar, în starea lui de agregare, nu manifestase niciodată în zilele acelea nici cel mai mic semn de foame sau sete. Haide, murmură el în cele din urmă, o şterg.

După ce se evaporează, Gloire petrece o seară obişnuită. Ia un pahar cu vin, pâine cu unt – pâinea era tare pentru că era din ajun, untul la fel pentru că fusese scos din frigider. Cutia de chili în bain-marie, apoi iaurt cu fructe exotice, pe care le înghite stând în picioare, unul după altul, mecanic, fără nicio pauză în afară de şirul de spoturi, jingle-uri şi flash-uri scoase de difuzoare. Uneori reia cu voce joasă, în octave, unele dintre refrenele de la radio. Spală repede vasele înainte de a închide radioul şi de a deschide televizorul la care nu ajunge să privească.

Îi este imposibil să privească la televizor, e ca şi cum ar fi pierdut manualul de utilizare. Începe un film pe care se chinuieşte să-l urmărească până la capăt – nu era însă decât sfârşitul pregenericului, filmul nu începe cu adevărat decât acum, şi e de-a dreptul descurajant. Încearcă să se concentreze asupra intrigii, dar în zadar, nu reuşeşte să reţină nimic, imaginile o traversează ca nişte raze X, precum un curent electronic nediferenţiat, monocrom şi neted, călduţ şi surd. Gloire găseşte forţa de a închide aparatul înainte de hipnoză.

Liniște. Aruncă o privire către deșteptător, care se târăște cu inima-ndoită către ora 22. În acel moment, niciun animal nu mai dă vreun semn de viață afară, niciun vehicul pe drum. Liniște uluitoare, în care se dezvoltă, se amplifică tot felul de gânduri parazite care sunt un cuvânt, un nume, o repetare incoerentă de cuvinte şi nume, o buclă melodică, dementă, al cărei ecou vine şi pleacă, se distorsionează şi se învârteşte ca într-un tambur închis, în sufletul lui Gloire aşezată în faţa a nimic. Pentru a întrerupe sistemul, redeschide radioul la maximum şi îl stinge imediat, înspăimântată. Se ridică, parcurge câţiva metri înainte de a se aşeza din nou în altă parte, în fiecare zi e la fel. Ora 22.30 şi niciun chef să se ducă să doarmă, în ciuda evantaiului desfăşurat aproape de patul său, format din somnifere multicolore care nu cer decât să se facă utile. Gloire se ridică brusc, apucă gulerul paltonului.

O ia către Manchester, la zece minute de mers cu R5-ul, care este un fel de discotecă de ţară, din cele care se găsesc uneori la periferia subprefecturilor, alteori în mijlocul satului, de te întrebi ce fac acolo. Sub un acoperiş de paie comprimate, e doar un bar care se închide mai târziu, care se învecinează cu un mic ring de dans unde de două ori pe săptămână nu dansează decât o femeie de serviciu, dimineaţa, cu o mătură.

În seara aceasta, nu e nimeni la Manchester, cu excepţia a trei tipi tineri, ocupaţi să facă zgomot în zona barului. Tinerii seamănă unul cu altul de parcă ar fi fraţi, se umflă în pene şi poartă blugi franţuzeşti largi, au părut de culoarea cânepei şi poartă cămăşi în carouri. Sunt produsul încrucişărilor dintre ţărani, muncitori şi pescari, iar doi dintre ei sunt în căutare de lucru. Gloire nu-i cunoaşte. Comandă ceva de băut, nu departe de aceşti tipi care au băut şi ei nu puţin. Când unul dintre ei, cel mai înalt, i se adresează puţin cam familiar, ceilalţi doi din spate se

prăpădesc de râs. Nu-i aşa că ştim deja că ei nu-i prea place asta?

De fapt, o ia chiar în serios, şi lucrurile ar putea să iasă rău, cel puţin pentru tipul înalt care tocmai s-a apropiat, care se pregăteşte acum să o strângă aproape de el. Norocul lui că nu departe, având aerul că nu face nimic, Béliard supraveghează toată scena asta cu un ochi, şi nu o va lăsa pe Gloire să se dezlănţuie din atâta lucru. Ore suplimentare şi deci tarif de noapte, dar ce mai contează: omuleţul decide să intervină.

5

Murind de sete, Donatienne apăru din nou, în după-amiaza zilei următoare. Vremea se schimbase (ploaie fină). Şi ea se schimbase. Ceea ce n-a fost imediat perceptibil dar, odată ce-şi scoase impermeabilul, ceea ce purta se dovedi încă şi mai strâmt decât în ajun – atât de scurt şi decoltat încât aceste adjective tindeau de data asta să se confunde, se gândeau să se instaleze şi să trăiască împreună în acelaşi articol al primului dicţionar întâlnit.

Salvador dispune, într-un colţ al biroului său, de un frigider care conţine tot ce trebuie însă, în ceea ce priveşte paharele, nu posedă decât unele de plastic, de picnic şi de unică folosinţă. Iar zgomotul cuburilor de gheaţă în plastic este mai, ieftin şi fără ecou, fără bucuria paharelor de sticlă în care cubul de gheaţă răsună şi scânteiază mândru în cadrul concursului de gimnastică ritmică a ginului tonic. Cu atât mai rău, se resemnează Donatienne. A sunat Jouve? Salvador făcu un semn că nu. Sună-l, îl sfătui Donatienne.

Salvador îl sună pe Jouve, era ocupat. O să-l sun mai încolo, spuse el.

Desfăşurat în faţa lui – cămăşi şi maieuri împrăştiate – se etala principalul lui proiect. Blondele înalte din cinema,

din artele frumoase în general şi, dintr-un unghi mai vast, din viaţă. Povestea lor, natura, rolurile lor. Specialităţile şi varietatea lor. Întreaga lor importanţă în cincizeci şi două de minute, de câte cinci ori. Era vorba de fapt de o muncă de montaj plecând de la operele existente, în vreme ce al cincilea episod avea să fie consacrat unui caz particular. Căutaseră exemplul viu al unei blonde înalte dar mai ciudate şi sfârşiseră prin a se pune de acord asupra cazului lui Gloire Abgrall.

După ce s-au imaginat toate abordările clasice pe această temă, Gloire se dovedi a întruchipa de fapt, prin drumul ei, prin viaţa, prin opera ei, un caz de specie rară în interiorul genului. Ea putea fi anomalia, ciudăţenia, exemplul indirect. O modalitate la fel ca oricare alta de a ilustra teza lui Salvador, potrivit căreia blondele înalte constituiau un grup aparte, nici mai bun nici mai rău, ci doar special, guvernat de legi specifice şi dirijat de un program particular. O categorie ireductibilă de umanitate. Pe scurt, blondele înalte împotriva restului lumii. Convingere clară, postulat evident în mintea lui Salvador, dar un pic greu de demonstrat. În fiecare zi îi veneau în minte noi argumente, în fiecare zi se străduia să le pună în ordine, să stabilească un sistem general al tuturor acelor lucruri. În faţa lui Donatienne, încercă să se mai concentreze încă o dată.

De acord, făcu Donatienne. Văd că n-ai prea înaintat. Nu vrei să-l sun pe Jouve? îl sună. În continuare ocupat. Haide, sugeră atunci Donatienne. N-avem decât să mergem la el. Conduc eu.

Ajunseră la poarta Ivry[20], pentru ca apoi să ajungă pe malul stâng al Senei, pe care îl urmară spre est. În maşină cu Donatienne, viaţa devine decapotabilă. Ca şi în ajun, nu se

[20] Staţie a metroului parizian situată în arondismentul 13.

mai putea opri din vorbit, discursul ei neîntrerupt ţinea loc de radio. De altfel, odată ce trecură de Pont-Neuf, dădură de nişte tuneluri – seria aceea de scurte subterane reci care prelungeau fluviul – şi la fiecare intrare în tunel vocea ei scădea progresiv, ideea i se suspenda până când ieşeau – fenomen binecunoscut pentru radiourile de maşină. Debitul ei se restabilea imediat ce reveneau la lumina zilei, dar fără să fie reluat de unde se întrerupsese, pentru că persistase şi sub pământ, ţinându-şi respiraţia, redus fără îndoială la starea de monolog interior. Lui Salvador îi revenea apoi sarcina de a lipi bucăţile la loc pentru a reconstitui partea care lipsea şi fugise.

Zece poduri mai încolo, de pe partea cu Bir-Hakeim[21], o luară la stânga, spre al 15-lea arondisment. Un bulevard, apoi o stradă largă urmată de o reţea de străduţe liniştite până la domiciliul lui Jouve, în spatele cinematografului Kinopanorama. Era una dintre acele străduţe calme şi distinse care ştiu să se ţină bine, ale căror imobile sunt toate trase la patru ace, pline de prospeţime şi nu ridică în mod exagerat vocea. Parcare, cod digital, interfon, ascensor, sonerie, vizor (întunecat pentru vreo două secunde), după care se aude încuietoarea.

Apoi apare Jouve, părând destul de obosit. Ah, spuse el, dumneavoastră sunteţi. Voce lentă şi motricitate circumspectă, fundal poate parfumat cu anason. Ochii lui vegheau destul de bine pe dedesubtul pleoapelor grele, gata să se întoarcă la culcare. Tot nicio veste de la omul meu, îi preveni el imediat. Dar intraţi, intraţi. Se mutară în salon. Hârtie pictată geometric şi vază roz de culoarea cărnii, care conţinea o floare în ghiveci, câteva tablouri pe pereţi (scenă

---

[21] Staţie a metroului parizian situată în arondismentul 15, numită după bătălia ce a avut loc la oaza cu acelaşi nume din deşertul libian, atunci cînd generalul francez Koenig a respins avansarea lui Rommel.

de nuntă în Charente[22], portretul unui mare pinguin nordic stând în picioare), fundal clar de odorizant Airwick cu eucalipt. Când intrară Salvador şi Donatienne, doamna Jouve, care era în lacrimi, se ridică din colţul ei de pe canapea pentru a stinge sonorul aparatului video şi salută repede, înainte să se retragă. Salvador o cunoscuse deja. Donatienne, intrând după el, nu percepu decât o siluetă minusculă şi translucidă, hipersensibilă, hipertensivă.

— S-a uitat la televizor toată ziua, se scuză Jouve. Chestia e că devine destul de emotivă când se uită la serial. Dar luaţi loc pe undeva.

Arătându-le două fotolii, Jouve se lăsă să cadă pe cealaltă extremitate a canapelei, cu faţa la televizorul pe care îl desemnă dintr-o scurtă mişcare a bărbiei. Nu avem întotdeauna aceleaşi gusturi, suspină el. De-o parte şi de alta a canapelei chiar se găseau două telecomenzi. În timp ce Jouve doza Ricard[23]-ul, Donatienne îşi închipuia cum se duelau soţii în fiecare seară cu telecomanda.

— Totuşi, asta mă uimeşte un pic, îşi aminti Jouve. Nu-i stă în fire lui Kastner. O să mai aştept o zi sau două.

— Chestia e că n-ar trebui să treneze prea mult, se nelinişti Salvador. Poate aveţi pe cineva mai competent?

Jouve începu să-şi privească paharul, gândindu-se. Privirea i se îndrepta mereu cu atenţie către anumite lucruri, după care se lipea, se agăţa de ele şi părea că îi este greu să se dezlipească de acolo.

— Ce-i cu Personnettaz? sugeră Salvador. N-am putea să vedem ce-i cu el? Chiar era bun.

Jouve continua să-şi examineze paharul, înainte de a-şi dezlipi privirea cu efort, într-un mic scrâşnet de plasture

---

[22] Departament situat în sud-vestul Franţei.

[23] Băutură alcoolică cu anason (pastis), numită astfel după cel care a inventat-o.

smuls şi o îndreptă spre Salvador.

— N-aş prea vrea să-l deranjez pentru asta, spuse el în cele din urmă. Am să pun mai întâi pe altcineva să se ocupe de afacere. Poate pe Boccara. Am să-l sun imediat. Cu Personnettaz putem să încercăm oricând.

Se întunecase deja când plecară de la Jouve. După ce mâncaseră ceva la restaurantul din gara Invalizilor[24], Donatienne se întoarse acasă, dar nu şi Salvador. Un taxi îl aduse către Porte Dorée. La ora asta nu mai era nimeni la Stocastic: în locul recepţionistelor, sub lumina anemiată, era doar un paznic de noapte care îşi freca pleoapele deasupra unei lucrări fotocopiate de drept internaţional. Dar fă-ţi mai multă lumină, Lestiboudois, spuse Salvador cu o voce părintească, ia-ţi o lampă. O să-ţi strici ochii.

Întors la birou cu intenţia de a mai lucra un pic, Salvador avea să renunţe repede. De-abia îşi turnase ceva de băut pe fundul unui pahar pe care-l dădu pe gât în timp ce se dezbrăca, o înghiţitură, o haină jos, altă înghiţitură, altă haină jos, procedând în aşa fel încât paharul şi el însuşi ajung simultan gol, respectiv nud. Odată încheiată treaba asta, Salvador scoase dintr-un dulap o cuvertură pe care o întinse pe canapea, după care se băgă sub ea în compania unei lucrări intitulate *How to disappear completely and never be found* (de Doug Richmond, publicată la Citadel Press, New York, 1994). Dar de-abia deschise cartea că o şi închise, apăsând întrerupătorul, iar şase secunde mai târziu dormea.

6

Poţi să-ţi imaginezi somnul sub mai multe forme. Eşarfă cenuşie, ecran de fum, sonată. Zbor planat al unei mari

---

[24] Gară din arondismentul 7 din Paris.

păsări albe, poartă verde întredeschisă. Câmpii. Dar şi ca pe un nod de mătase, gaz asfixiant, clarinet de bas. Insectă aplecată asupra scurtei ei vieţi, ultim aviz înainte de sechestru. Zid de apărare. Este o chestiune de stil, ţine de modul în care fiecare doarme sau nu, de visele care îl lovesc sau care îl ocolesc.

Acum toată lumea doarme. Salvador pe canapeaua lui, aşa şi-aşa. Donatienne agitată, în marele ei pat albastru. Jouve, lângă doamna Jouve, profund. Jean-Claude Kastner definitiv. Dacă am crede în tuburile de benzodiazepine şi de clorhidrat de buspiron[25], împrăştiate pe masa de la căpătâiul ei, femeia care l-a împins pe Kastner în marele somn, ei bine, ea doarme chimic. Sforăie un pic, din când în când. A lăsat aproape de ea o veioză aprinsă, dacă nu cumva chiar a omis să o stingă. Lângă pat, zac nişte cărţi deschise, unele peste altele, romane poliţiste, texte din Freud în ediţii cunoscute şi o serie de volume mici, în engleză, destinate identificării păsărilor comune, a arborilor europeni sau a florilor de pe câmpuri. Nu departe, în penumbră, se găsesc, în continuare, o sticlă goală de rom ieftin, o sticlă de un litru pe jumătate goală de sirop de tuse, o scrumieră plină, iar asta se petrece în fiecare noapte, nu se schimbă nimic şi nici nu ar trebui să se schimbe. De când a trecut Kastner pe aici, nu s-au schimbat decât două lucruri mici, unul pe corpul lui Gloire, şi celălalt pe masă.

Pe una din gleznele tinerei femei, un plasture mare şi steril protejează o rană de acum două zile, atunci când ea se ocupa de maşina lui Kastner, după ce o golise integral de conţinut, de textile, cabluri elastice, ustensile şi mici piese de schimb, de gunoaie vechi golite de prin buzunare, de lucrurile personale ale lui Jean-Claude Kastner, de actele

---

[25] Agent anxiolitic, acţionează ca diazepamul şi este efectiv în tratamentul anxietăţii.

maşinii – pe care ea le pusese toate într-o cutie. Cu excepţia ustensilelor – un cleşte şi un ciocan. Şi cu excepţia săculeţului în care Kastner îşi aranja planul misiunii, fotografiile şi hărţile de drum. Nu era rău săculeţul ăsta. Odată golit, conţinutul lui arde în chiuvetă, iar săculeţul, curăţat şi apoi dezinfectat, doarme acum pe masă.

La volanul maşinii astfel curăţate, Gloire o luase pe drumul spre Tréguier[26], depusese cutia la un crematoriu comunal, apoi o pornise din nou spre nord, cu cleştele şi ciocanul puse pe scaunul alăturat. Dincolo de Larmor[27], un colţ de faleză era suspendat deasupra unui golfuleţ foarte adânc, mereu inundat, oricât de slabă ar fi fost mareea. Promontoriul înclinat lejer era rareori frecventat, deci ideal. Gloire parcase maşina în faţa golfului, folosind cleştele pentru a smulge tăbliţele de înmatriculare şi ciocanul pentru a şterge numerele motorului şi al şasiului. După aceea coborâse geamurile, lăsase în jos frâna de mână şi împinsese din toate puterile ei. Mai întâi în zadar. Vehiculul rezista. Apoi, după ce se mişcase o treaptă, apoi lent încă o treaptă, maşina accelerase brusc ca de la ea putere şi totul se petrecuse perfect – numai că în ultimul moment piciorul tinerei femei prinse bara de protecţie, a cărei extremitate îi tăiase glezna. Gloire uriaşe, după care înjurase grosolan în timp ce maşina se prăbuşea. Aplecată, ţinându-se cu mâna de gleznă, se apropiase de margine strâmbându-se, după care figura ei se calmase progresiv în timp ce privea cum se prăbuşea vehiculul. Ca sub anestezie, ca şi cum căderea corpurilor i-ar fi provocat vreo uşurare, precum Anthony Perkins, care observa acelaşi spectacol în 1960 – numai că maşina lui Kastner este un mic Renault bejuliu înmatriculat în ’94 şi care se scufundă docil fără să dea naştere la poveşti,

---

[26] Comună din Bretagne.

[27] Larmor-Plage, comună din Bretagne.

în vreme ce maşina lui Jannet Leigh era un imens Ford alb, recalcitrant, cu număr de înregistrare NFB-418.

După aceea, se întoarse acasă pe jos, şchiopătând şi pe drumuri lăturalnice, marcate de urmele roşii şi albe vopsite pe stânci şi pe stâlpi. Scăpă de plăcuţe între două stânci, sub un strat de pietricele. Revenită acasă, îşi pansase glezna şi apoi, dacă tot se ocupa cu asta, transformă săculeţul într-o nouă trusă de medicamente.

Doarme în continuare, nu se mişcă deloc în somn, în vreme ce în visul ei călăreşte o motocicletă puternică de ore întregi. De-abia se face ziuă. Ziua începe lent, delicat, aşa cum un Boeing iluminat părăseşte pista uşurel, aşa cum o orchestră de instrumente cu coarde atacă o ultimă arie.

Dar, curând, această clipă se termină, iar soarele străluceşte imobil. Gloire coboară de pe motocicletă, se îndreaptă spre o cabină telefonică şi atunci se trezeşte. Cu ochii larg deschişi, rămâne nemişcată vreme de un minut şi apoi începe o nouă zi: se ridică şi îşi îmbracă din nou oribilul capot verde. Bucătăria, cafetiera electrică. În timp ce se face cafeaua, privirea femeii cade pe o hârtie galbenă, pe spatele unui prospect care zace într-un colţ al mesei cu un desen pe el, pe care trebuie să-l fi mâzgălit ea ieri-seară, nu îşi mai aduce prea bine aminte. E un embrion de portret, mai degrabă tremurat, în cazul cel mai rău poate chiar un autoportret. Orice ar fi, Gloire îl rupe imediat închizându-şi ochii, îl rupe din nou în bucăţele minuscule, pe care le va arunca în vasul WC-ului şi după care va trage apa fără să se mai uite înapoi.

În baie lipsesc două plăci de la baza duşului, a treia e spartă, iar cele rămase sunt pătate cu bej şi maro. Gloire şi-a agăţat capotul în cuierul din spatele uşii. Stă goală în faţa oglinzii pătrate de deasupra chiuvetei, prea mică pentru ca să-şi vadă trupul, pe care oricum nu prea are chef să-l vadă, nu are niciun chef să-şi vadă picioarele lungi infailibile, sânii

înalţi, rotunzi şi tari şi fesele înalte, rotunde şi tari pe care, strânse aşa în trening, Jean-Claude Kastner nu şi le-ar fi imaginat niciodată. Să-şi fi imaginat el vreun corp asemănător, n-ar mai fi îndrăznit vreodată să rişte să-l dorească.

S-a spălat repede, a făcut un duş aproape rece, înainte să se machieze cu încetinitorul. Un prim strat de cremă de zi, urmat de un fond de ten aproape alb, aplicat uniform, ca şi cum şi-ar fi pregătit o pânză. Creionându-şi ochii migdalaţi, îşi vopseşte din nou pleoapele în turcoaz. Apoi, ajutându-se de un aparat cromat, de tipul cleştilor pentru melci, Gloire îşi accentuează unduirea genelor înainte de a le face foarte negre şi foarte dese cu ajutorul unui rimei foarte gros. Astfel, ochii devin singurele fiinţe vii de pe faţa ei, se animă de unii singuri pe această mască imobilă: de un verde-cenuşiu, ei trec de la verde la gri, după vreme, spaţiu, lumină şi stare sufletească. În continuare, atunci când îşi desenează cu creionul roşu conturul buzelor, le desenează marginea, după care le umple interiorul cu pensula. Două cercuri portocalii pe obraji, două dungi de creion brun-închis pe arcadele sprâncenelor şi iată că e gata. În acest fel, sub acest machiaj, Gloire Abgrall ar putea trece drept o artistă de circ internată pentru o depresie nervoasă – şi totuşi încă nu destul de melancolică ca să refuze să-şi execute numărul în cadrul chermezei de la clinică, organizate în prezenţa familiilor cu ocazia zilelor porţilor deschise.

Ca fugară, fireşte că Gloire îşi doreşte să disimuleze, că această mască tinde să o facă de nerecunoscut. Dar apoi te mai poţi întreba şi dacă urâţirea nu îi face chiar un pic de plăcere. Atât de ţipător zugrăvită, se examinează amănunţit în oglindă până îi vine să vomeze, iat-o chiar foarte mulţumită, exaltată, râzând în hohote, se strâmbă, iar mulţumirea ei se descătuşează atunci când se aude pronunţând nişte obscenităţi într-un registru neobişnuit de

acut.

În plus, cu acest exces de fard, trebuie să se decoloreze când este sărutată, dar practic nu este sărutată, iar ea face oricum totul pentru a evita asta. Desigur, se poate întâmpla ca ea să se vadă constrânsă s-o facă: pentru a se debarasa de Kastner, de exemplu, nu avea altă soluţie. Şi apoi, după aşa ceva, machiajul începe să se scurgă. După sărut, Kastner nu s-a văzut căzând într-un vid întunecat mânjit de granat, verde de culoarea mărului şi de maro.

Acum, Gloire s-a mai calmat un pic, tocmai a remarcat că o dungă de lumină aurită îi ameninţă rădăcinile părului tern. De prevăzut revopsirea la sfârşitul săptămânii. De schimbat plasturele steril, de găsit ceva de îmbrăcat. Strânge ceasul de mână în pumn. Zece fără un sfert, ei chiar aşa, şi Béliard? în continuare goală ca un vierme, Gloire îşi aprinde o ţigară şi în acelaşi timp şi televizorul; or, dimineaţa televizorul e la fel de aiurea ca un gin pe nemâncate. Dar ea se duce să se îmbrace în faţa aparatului, ca şi cum ar fi cineva acolo: îşi trage pe ea încă unul din lucrurile ei imposibile, o jachetă cu motive de cristale de chiciură şi de ursuleţi în verde, galben şi mov pe un fond tărcat, peste un pantalon de trening bleumarin strâns pe glezne.

La televizor, o prezentatoare de ştiri vorbeşte despre faptul că bătrânii care beau vin au capacităţi intelectuale superioare în proporţie de 27 la sută faţă de cei care nu beau. O speranţă pentru viticultori, comentează prezentatoarea, iar Gloire se întreabă dacă acest comentariu ţine sau nu de umor involuntar. Îşi strânge părul în spate, îşi pune din nou ochelarii – o strălucire aspră din privirea ei trece dincolo de ochelari, provoacă frică. O altă scăpărare de soare palid traversează geamul prăfuit către patul nestrâns şi face draperiile şifonate să pară mai murdare decât sunt. Acum e aproape frig în cameră. Gloire îşi aranjează sumar patul, pentru a reîncălzi atmosfera. După care iese ca să

examineze conţinutul cutiei de scrisori. Destul de puţine lucruri, prospecte şi hârtii diverse pe care le aruncă fără să le privească măcar, nu păstrează decât un plic cu antetul cabinetului

Bardo, de pe strada Tilsitt din Paris, care conţine un cec semnat pe numele de Lagrange. Zece şi jumătate, unsprezece şi un sfert, fără îndoială că Béliard întârzie foarte mult. În locul lui, bate cineva la uşa-fereastră a bucătăriei: Alain.

Alain, ofiţer de marină în retragere, la vreo 55 de ani, are aerul că ar şti poate un pic mai puţin despre Béliard. Nu-i înalt, e bondoc, cu o figură de viţel cu pielea de un roşu aprins, ochi albastru de ţigan şi păr scurt, roşu, electric. Geacă pe gât, în „V", pantalon din acelaşi albastru prespălat. Şchioapătă un pic din cauza unui accident, dar rămâne stabil pe scurtele lui membre inferioare.

Alain trece uneori pe la Gloire ca să-i spună bună ziua, se lasă cu plăcere servit când şi când cu câte un pahar de rom, discută cu ea subiecte benigne, despre vreme, despre maree, despre oamenii de la colţ, despre comercianţi, câteodată îi aduce câte un peşte. Unul mare, unul mic, depinde. Când zâmbeşte, totul se strânge în jurul ochilor lui. Deşi pălăvrăgeşte cu plăcere, se exprimă pe un ton ezitant, interogativ, şi ca urmare a unui alt accident, mişcările buzelor lui nu sunt deloc sincrone cu vorbele. De exemplu, spune:

— Cum merge, Christine?

— Merge, spuse Gloire, merge. O cafeluţă?

De data asta, Alain pune pe masă un chefal de dimensiune medie. Nu e el cel mai bun peşte din lume, chefalul ăsta, dar e bun. Vorbeşte despre vremea pe care o crede normală pentru anotimpul acesta, apoi despre mareea care fusese excepţională alaltăieri, aşa cum se ştie, cu cote de peste mai mult de 115, nu departe de 120. Acest fenomen apare, precizează el, din cauza alinierii Pământului cu Luna

şi Soarele – adică ceea ce se numeşte o conjuncţie. O ce? face Gloire. O conjuncţie, repetă Alain, care îşi dă capul pe spate pentru a-şi goli rapid ceaşca, dintr-o înghiţitură. Urmează nişte amintiri obişnuite ale călătoriilor lui, mai precis cele din Australia. Australia în care, asigură Alain, până de curând se mâncau cotlete asezonate cu dulceaţă. De aici, el divaghează către alte preparate din carne, generalizează cu privire la carnea de consum şi apoi la personalitatea controversată a măcelarului local. Şi e bun, măcelarul ăsta? se preface că se interesează Gloire, care se hrăneşte în principal cu lactate, conserve, legume, cu un ou într-o clătită sau cu nimic.

— Se pricepe, spuse Alain, e bun.

Şi reflectează înainte să treacă mai departe, iar Gloire profită de asta ca să-i mai servească un pic de cafea.

— E bun, continuă el, dar cum să-ţi spun, animalele sunt întotdeauna un pic prea, faţă de ce vrem noi, un pic cam prea bătrâne, asta e. Li cereţi un miel şi o să primiţi practic o oaie.

Gloire surâde, după care rânjeşte cu nervozitate.

— Vreţi viţel? continuă Alain, atunci aproape că vă dă o vacă. Pregătesţe bine animalele, n-am ce zice, dar preferă să le ia mai degrabă bătrâne.

Gloire începe să râdă în tăcere, în mici valuri de nestăpânit, care se umflă imediat în mod periculos, care cresc, se agită, şi în cele din urmă se revarsă sub privirea de neînţeles a ofiţerului de marină. Acum Gloire sughiţe fără să se poată opri. Alain încearcă să intervină, dar ea îi face un semn disperat cu mâna să tacă. Încetează, face ea între două spasme, încetează, te rog, taci, pleacă! încurcat de acest tutuit, celălalt s-a oprit din vorbit, a privit-o curios şi apoi s-a îndreptat spre uşă. Iese, şi pare să reflecteze. Înţelesese foarte bine că nu era deloc normală. Dar nici chiar în halul ăsta.

O ia pe stradă, spre mica sa locuinţă, care se găseşte nu

departe. Ieşind din casa lui Gloire, încurcat cum e, Alain nu a remarcat Volvo-ul 360 albastru-cenuşiu metalizat parcat în faţa casei ei. Caroseria perlată în rozaliu, ferestre sufocate de noroi, s-ar părea că nu e nimeni înăuntru, însă echipat cu o cutie de Vittel[28], de un cartuş de Pali Mall şi de un radioemiţător, cineva chiar se află înăuntru.

7

Radioemiţătorul păcăne, dar funcţionează: aici Boccara, spuse o voce. M-auziţi?

— Da, spuse Jouve, te-ai mişcat repede, spune, eşti sigur că e ea? E bine, am să comunic asta clientului. Tu nu faci nicio mişcare, mi-aştepţi instrucţiunile. Poftim? Da, bine, ştiu că e frig, acoperă-te bine.

Ziua începu spre ora nouă dimineaţa. Climat continental. După ce a fixat o întâlnire la Personnettaz – la prânz la birou – Jouve îşi puse paltonul şi se pregătea să traverseze oraşul pe diagonală, dinspre sud-vest spre nord-est, cu metroul. Coborî la staţia Botzaris ca apoi să o ia pe o stradă lată, calmă, cu aspect provincial, ornată de platani, înconjurată de vile ascunse, puţin populată şi cu puţine magazine: mergând spre secţia de poliţie, Jouve nu trecu decât pe lângă un modest salon de coafură, o farmacie goală, o şcoală primară, sediile unor asociaţii filantropice şi nişte întreprinderi de stat.

Umilă secţie de poliţie, aceasta din cartierul America. Clădire joasă, lipsită de graţie, decrepită, cu ferestre cu grilaje oxidate, cu faţada murdară, în mijlocul căreia tronau cele trei culori ale unui drapel naţional curăţat prost şi înfăşurat pe coada făcută dintr-un material vechi. Comisariat

---

[28] Cunoscută marcă de apă minerală.

mic, departe de lucrurile lumeşti. Probabil că acolo nu erau decât ofiţeri debutanţi, cei care se apropiau de pensie, cei pedepsiţi sau retrogradaţi, uşa principală avea o alură de intrare de serviciu. Jouve o împinse.

Se părea că făcuseră un mic efort faţă de ultima oară, cumpăraseră altă mobilă şi revopsiseră recepţia în verde, dar Jouve oricum nu venea aici prea des. În spatele unui soi de tejghea, un tânăr funcţionar înregistra plângerile cu ajutorul unor maşini de scris mari, de dinainte de apariţia electricităţii. Jouve îşi luă rând pe o bancă, parcurgând micile afişe prinse în piuneze de pe panourile de acolo, survolând planul arondismentului şi citind cu atenţie două ordine de căutare scrise de o mână nepricepută, fiind în acelaşi timp atent la reclamanţi.

Printre aceştia, cu o barbă scurtă şi nervoasă, un civil se plângea că un şofer de taxi adăugase pe un cec de o sută de franci pe care i-l dăduse un 5 înaintea numărului 100. N-aţi marcat suma în litere, observă funcţionarul. Nu, făcu celălalt confuz, doar în cifre. Nu trebuia să faceţi asta. Nu trebuie să faceţi asta niciodată, este în orice caz interzis de legislaţia fiscală. În continuare, o tânără femeie frumoasă, cu părul făcut permanent, cu ochelari de soare, cu umerii bronzaţi, genul care conduce un Austin mic, îi împărtăşeşte poliţistului intimidat dispariţia micului ei Austin. Jouve îşi aşteptă rândul observând-o din cap până în picioare după care, când îi veni rândul: am venit să îi văd pe inspectorul

Clauze, spuse el. La primul etaj, biroul 12, spuse poliţistul. Ştiu, spuse Jouve. Scara n-o revopsiseră.

Şi nici birourile. Nici pe cel de la numărul 12 în care, pedepsit şi apoi retrogradat, inspectorul Clauze prezenta un aspect de şoricar francez de mâna a doua. Voce sinuoasă şi un firişor de mustaţă, ochii încreţiţi într-un surâs oblic, care afişa în modul cel mai sincer din lume o personalitate de ipocrit. Fizic de perfid, pe care-l vezi deseori la castinguri:

genul de ironic, slugarnic, eventual amenințător, crezându-se afurisit, de altfel chiar fiind mai mult decât și-ar fi închipuit alții, dar în cele din urmă nu suficient, căci eșua în toate întreprinderile sale. Tip recrutat pentru a face pe agentul de schimb necinstit, fostul coleg turnător-șef sau cumnatul din poliție. De fapt, chiar era cumnatul din poliție. Și ce mai face Geneviève?

— Face bine, spuse Jouve, face bine. Dar știi cât e de emotivă.

— Eh, da, făcu Clauze cu satisfacție. Și cu ce ocazie am plăcerea?

Jouve îi vorbi de Gloire Abgrall, pierdută în natură, îi menționă cele două identități ale sale, la început lui Clauze îi fu greu să-și amintească, dar apoi:

— Cântăreața, da, îmi aduc aminte de proces. Ce s-o fi întâmplat cu ea după aceea?

— Ei bine, spuse Jouve, asta te întreb eu pe tine.

Ca de obicei, Clauze începu să dea din mâini, ridicându-și privirea spre cer. Mereu la fel, o scurtă el. Știi bine că nu pot face nimic pentru tine. Dacă a plătit, a plătit. Persoanele dispărute pot fi căutate doar când e vorba de un minor. La adulți n-ai ce face. Adultul are dreptul să dispară.

— Robert, spuse Jouve.

— Nici măcar o căutare cerută de familie, știi că nici asta nu merge. Dacă tipul nu vrea să se știe unde este, nu se poate face nimic. Eu nu pot face nimic.

— Uită de toate astea, spuse Jouve. Găsește-mi ce poți despre ea, Robert. Găsește imediat.

— Ai grijă cum îmi vorbești, se încordă Clauze brusc. Fii atent. Nu poți să îmi impui nimic.

— Ba eu cred că da, spuse Jouve.

— Nu face pe șmecherul, spuse Clauze. Și eu am plătit. Am eșuat, s-a aflat, și m-au trimis la munca de jos. Dar am plătit din greu.

— Tu ştii foarte bine, observă Jouve, că nu s-a aflat nici pe jumătate. Ştii că am păstrat recipisa.

De bunăvoie, o maşină se făcu auzită pentru a umple tăcerea. Se sacrifică înainte de a trece pe bulevardul General-Brunet.

— Într-o zi o să clarificăm toate astea, spuse Clauze cu duşmănie.

— Cu siguranţă, spuse Jouve, într-o zi chiar va trebui.

După ce o altă maşină trecu în sens invers pe bulevard,

Clauze se ridică în cele din urmă – revin, mă duc să dau un telefon – lăsându-şi în urmă duhoarea de poliţist, mirosul de cantină şi de birou, parfumul de magherniţă şi închisoare, emanaţie de cocioabă, zeamă de butoi, tot ce traversează un poliţist, tot ce trebuie să traverseze un poliţist. Aşteptând să se întoarcă, Jouve privi deasupra unui platan o ramură bătută uşor de vânt. Zece douăzeci şi cinci.

Clauze reapăru cu o hârtie în mână, cu o figură liniştită, aparent fără să fie mohorât, ca şi cum ar fi rezolvat o problemă obişnuită, înghiţindu-şi toată ruşinea. N-a fost uşor de găsit, spuse el pe un ton răguşit, colegul de la telefon a crezut mai întâi că murise, dar de fapt nu. Pe scurt, am găsit asta. Poţi să te ocupi de ea. Jouve se uită pe hârtie: adresa unui cabinet de avocatură de pe Champs-Elysees. Mersi, Robert, spuse el, n-am să uit asta. Foarte bine, spuse calm Clauze, şi acum n-ai decât să crăpi.

Pe la ora unsprezece, Jouve se întoarse în biroul lui, un vechi local de sindic de imobile cu un parter foarte puţin luminat, cu o vitrină vopsită în cenuşiu care dădea în stradă. Păstrase mobilierul original cu ştuţuri şi latex la lichidare de stoc, nu foarte confortabil. Cu nimic mai strălucitor, arăta ca versiunea de firmă particulară a comisariatului din cartierul America. Jouve parcurse ziarul şi-şi aranjă dosarele, iar Personnettaz apăru exact la prânz.

Personnettaz nu se mai îngrăşase. Părea mai lipsit de

formă ca niciodată. Întotdeauna apariţia asta puţin liniştitoare, de călugăr-soldat. Jouve îi expuse faptele: dispariţia lui Kastner, înlocuirea lui cu Boccara, personalitatea lui Gloire. Nu prea pare uşor de găsit, spuse el. Micuţul nu se va putea descurca singur. Ce-aţi zice să vă ocupaţi dumneavoastră?

— Eu nu prea am timp, răspunse Personnettaz după un lung moment de tăcere. Şi, în orice caz, voi avea nevoie de un asistent.

— Atunci luaţi-l pe Boccara, propuse Jouve. Este tânăr, dar vă poate fi un bun asistent.

O oră mai târziu, apariţia lui Jouve în holul de la Stocastic îi făcu să înjure pe angajaţii acestei întreprinderi, iar Jouve îi înjură şi el printre dinţi. Intră în biroul lui Salvador, pe când acesta punea la punct, împreună cu Donatienne, următoarea livrare a emisiunii „Cea mai frumoasă de pe plajă”. Am asta pentru dumneavoastră, spuse Jouve întinzându-i hârtia cumnatului său. Scuză-mă, bătrâne, spuse Salvador, dar sunt un pic… vezi şi tu. Mie să nu-mi spuneţi „bătrâne”, observă Jouve. Poftim? făcu Salvador. A, sunt dezolat, Jouve, stresul e de vină (Bine, spunea Donatienne, este un domn Yvon Querson care a dat numele unei anumite domnişoare Anabelle Fleury care a fost găsită.) Nu face nimic, spuse Jouve, uitaţi. (Care a fost recunoscută, continuă Donatienne, care a devenit domnişoara Anabelle Schnitzer şi care chiar vrea să vină.) Dar ce este? făcu Salvador parcurgând hârtia. Dar aşteptaţi, Jouve, aşteptaţi două secunde, reveniţi. (Vor trebui prevenite familiile, se gândea Donatienne. Am găsit câţiva amici, l-am găsit şi pe jandarmul care supraveghea plaja.) Căcat, făcu Salvador, întorcându-se în fotoliul său, după ce Jouve se retrase cu demnitatea şifonată şi lăsând uşa deschisă.

Salvador reciti hârtia, pe care o puse apoi în buzunar,

după care încercă să înţeleagă ceva din ea: Bine, merge, spuse el. O să te ocupi singură de asta. Să trecem la ce e mai urgent.

Blondele înalte. Să recapitulăm. Să trecem la autori. Îi avem deci pe hitchcockieni. Îi avem apoi pe bergmanieni. Apoi sunt cei din Uniunea Sovietică, inclusiv din ţările-satelit. Mai departe nu prea mai văd ce. Dar să reluăm. Să procedăm poate geografic, mai degrabă. În principal americancele, europencele, să spunem de dincolo de Atlantic până la Ural: blondele înalte populează mai ales emisfera nordică. Da. Şi ca perspectivă, nici nu e cine ştie ce. Am putea începe printr-un reper clasic, în care se regăseşte toată lumea. Să spunem triunghiul emblematic Monroe-Dietrich-Bardot. Nu-i aşa că e un pic conformist? se îngrijoră Donatienne. Nu am văzut asta deja de vreo sută de ori?

Dacă zici tu, spuse Salvador, bine. O să ne organizăm mai degrabă după personalităţi. Să uităm de aceste trei blonde clasice. Să ne gândim la ciudăţenii. Să vedem cazurile particulare. Stilul Anita Ekberg, vezi tu, sau Julie London, într-un alt gen. Dă-mi fişierul, să vedem. Avem singuraticele, marginalizatele, ratatele. Le avem şi pe cele insignifiante. Merită să menţionăm şi cazul unora dintre cele caraghioase. Trebuie să ţinem cont în egală măsură de cantitatea foarte mică de nasoale, cum să facem o ordine, cum să clarificăm toate astea?

— De fapt, Monroe asta nici măcar nu era aşa de înaltă, remarcă Donatienne, aplecată deasupra fişierului. Un metru şaizeci şi unu.

— Nu contează, făcu Salvador fără să îşi ridice capul. Tu nu sesizezi metodologia mea. Nu trebuie neapărat să fie înaltă ca s-o integrăm în categoria blondelor înalte, nu neapărat. (Reflectă.) Poate că până la urmă nici măcar nu e absolut nevoie să fie blondă, de altfel, încă nici nu ştiu.

8

Încă un sfârşit de după-amiază, aproape noapte. Gloire e aşezată la masa din bucătărie, cu coatele pe materialul ceruit, două dintre degetele ei ţin o ţigară pe care o loveşte la extremitate mai des cât ar trebui de marginea unei scrumiere publicitare marca Martell. În această seară nu mai e fardată, cu excepţia buzelor, care sunt totuşi supraîncărcate de un roşu violent care-i face faţa şi mai livid㠄 Revopsit în castaniu, aşa cum era prevăzut, tras pe spate de un elastic roz, părul ei nu este mai bine îngrijit decât ultima oară.

Nu e frumoasă la privit dar, din fericire, singură cum e aici, nimeni nu o poate vedea. Şi totuşi, chiar nu se aranjează şi ea un pic? Se înţelege că are motivele ei, dar ar putea să-şi cumpere o haină din când în când, una care ar putea să o pună în valoare, nu-i aşa?

Nu. Îşi poartă puloverul cu ursuleţii acoperiţi de chiciură, e încălţată cu nişte tenişi murdari, în alb şi albastru, şi care poartă inscripţia „Winning team”. Cum de-abia se face un pic călduţ în bucătărie – care tocmai a fost echipată cu un aragaz care are un grilaj încins peste care se ridică uneori o scurtă limbă de foc, într-un sunet scurt de chemare a aerului care provoacă un pic de teamă – Gloire şi-a păstrat pe ea o jachetă de schi albastru-închis din poliester şi bumbac cu căptuşeală de poliamidă, măsura 1.

Este deci ora nouăsprezece. E din nou singură. Vexat, Béliard s-a retras după ce s-au certat încă o dată. Radioul cu tranzistor huruie într-un zgomot de bas pe masă, iar tânăra femeie mai fredonează câteodată trei note dintr-un cântec difuzat de acesta, cu voce groasă. Alteori scoate un soi de şuşotit, care ar lăsa să se înţeleagă că e un pic beată, dar nu. Gloire nu şi-a înmuiat buzele decât o dată în paharul de muştar din faţa ei care poartă efigia lui Bugs Bunny.

Nu se vede nimic în bucătăria cu aplicele astea anemice şi cu tubul de neon de deasupra chiuvetei. Se observă două scaune de grădină cojite şi aranjate pripit într-un colţ, frigiderul cubic şi aragazul plin de grăsime, bufetul masiv, faţa de masă din plastic cu model floral şi două rame pe perete care conţin o fotografie a mareşalului de Lattre şi trei floarea-soarelui pe pânză. Zidurile nu mai au demult nicio culoare. Gloire s-a aşezat în umbră pentru că se plictiseşte în seara asta, o, Dumnezeule, ce se mai poate plictisi în seara asta.

Atunci când a primit cheile acestei case, Gloire nu a schimbat nimic, preferând să nu îşi mai manifeste niciunul din gusturile ei, la care a renunţat. Dimpotrivă, ; a încercat să se conformeze ea însăşi locuinţei, lăsându-se impregnată, remodelată de acest mic apartament prost luminat, mediocru încălzit, sub perfuzia unui târg cu nouăzeci şi cinci de suflete, înghesuit între un braţ de mare şi nişte hectare agricole.

Uitându-se la faţa de masă, la fotografia mareşalului de Lattre, în loc să o înlocuiască pe prima şi să o întoarcă pe cealaltă cu faţa la perete, ea a lăsat tocmai această faţă de masă şi această fotografie să facă ce voiau ele cu ea. Decât să-şi revopsească bucătăria, Gloire a rugat mai degrabă bucătăria să-i aleagă culoarea fardului-cremă şi pe cea a dermatografului ei, să decidă ea cum să-şi aleagă Gloire veşmintele, vorbele şi intonaţiile, să definească unghiul bolţii din spatele uşii ei.

Viaţa lui Gloire Abgrall poate să nu pară foarte fericită, dar ea a vrut-o aşa. De patru ani de când şi-a dorit să dispară, să se şteargă de pe faţa lumii şi să aleagă clandestinitatea, şi-a asumat toate dispoziţiile în acest sens, încrezându-se în intuiţia ei. A rupt orice legătură trecută, şi-a schimbat a doua oară numele, în Christine Fabrègue, şi şi-a transformat felul în care arăta. Şi-a redus la minim relaţiile

cu vecinii, singurul autorizat la conversaţii fiind Alain. Tocmai atunci bate cineva la uşă şi iată-l. Ia te uită, spuse Gloire, pică bine cretinul ăsta.

Alain îşi face din nou apariţia, îmbrăcat tot cu aceeaşi geacă, dar pentru că s-a mai răcit vremea, un triunghi de lână maronie se detaşează în seara asta în croiala „V"-ului. Trup îndesat, condensat ca un morman, şi păr roşu, electric, dacă-l bagi în priză ai putea avea chiar o lampă. Ezită, rămâne în picioare în uşă, cu un zâmbet nesigur pe buze, ţine pe braţe un crab încă viu, mare cât o poşetă. Berthaux tocmai i-a dat asta, explică el, habar n-are ce să facă cu el, i-ar plăcea oare Christinei?

Şi la început Gloire nu răspunde, observând cu neîncredere animalul de un maroniu limpede, al cărui cleşte anterior drept, mai voluminos decât cel stâng, bate convulsiv în gol şi emite semne. Să vă ofer ceva, Alain? spune ea cu oarece întârziere, după ce crabul instalat în chiuvetă a început să producă mici bule de salivă. Nefiind acum mai mobil decât o pietricică aruncată la întâmplare, sau decât un om în armură căzut şi care ar vrea să se ridice, crabul încearcă în zadar să părăsească chiuveta. Mişcându-se prin convulsii laterale stângace, derapează pe pereţii lucioşi şi cade din nou pe-o parte, secretându-şi lichidul cu un zgomot de mineral moale.

Odată aşezat, fostul ofiţer de marină şi-a reluat depănarea amintirilor lui maritime. Expediţii, călătorii, răni care ar putea forma o lungă existenţă. El a fost dintotdeauna în marină. Armata, comerţul, pescuitul. Revine asupra impresiilor căpătate asupra Australiei care, dintre toate ţările, pare să-l fi marcat în modul cel mai profund. Cu toate acestea, inima nu îi e ca de obicei: Alain are momente de tăcere, îi aruncă lui Gloire priviri pline de aşteptare, fără îndoială că aşteaptă ca tânăra femeie să-l tutuiască din nou, ca data trecută.

Cum la capătul acestui moment Gloire se ridică pentru a scoate un supliment de gheaţă, Alain o urmăreşte cu o privire imprecisă, în vreme ce ea se îndreaptă spre frigider. Se ridică şi el, la rândul lui, şi merge în spatele ei, în vreme ce ea scormoneşte în congelator. Ştiţi bine că eu ţin la dumneavoastră, Christine, declară Alain cu o voce sugrumată. Gloire nu îi răspunde imediat.

— Între vecini, e important să ţinem unii la alţii, continuă omul, pierdut. E bine să ţinem mult unii la alţii. E mai bine, aş spune eu.

Tânăra femeie se întoarce lent, are pe buze un zâmbet larg, de mască, iar în mână ţine două cuburi de gheaţă care îi ard palma. Ce tot spui? făcu ea. Nu-i niciun rău să te înţelegi bine, se bucură omul de revenirea tutuitului, lată ce vroiam să spun. Dar ce tot spui, repetă Gloire uşor, apropiindu-se de el, care e gata să bată în retragere şi devine brusc neliniştit. Dar prea târziu. Gloire, trăgându-l cu mâna liberă de un capăt al gulerului gecii, îl trage şi-l sărută brusc vreme de două sau trei secunde lungi, înainte de a-l respinge cu violenţă. Cară-te, spuse ea. Acum te cari. Cum Alain încearcă să o cuprindă din nou de un braţ, Gloire se eliberează înainte de a-şi abate mâna plină cu cuburi de gheaţă peste faţa lui. Dintre sloiurile astea vii, netopite încă, unul se opreşte şi jupoaie fruntea bătrânului marinar care dă înapoi, ducându-şi o mână la faţă şi privind la o scurtă dâră de sânge pe degete. Nici nu are timp să-şi ridice privirea asupra lui Gloire, că ea tăbară pe el, împingându-l cu lovituri de picior şi pumni către uşă, iar bărbatul, care a cunoscut asprimea vieţii, lupta împotriva naturii, confruntarea fizică şi adversitatea, dă înapoi în faţa unei forţe neaşteptate care îl urmăreşte şi dincolo de uşa trântită în urma lui. O ia la fugă pe drum, spre casa lui, fără să mai ţină cont de Volvo-ul 360 parcat în acelaşi loc ca în ajun, în vreme ce Gloire, ieşită din minţi, se duce să caute un topor în magazia de scule.

Odată întoarsă din magazie, alergând prin bucătărie, transpirată, vede, la înălţimea şoldurilor ei crabul din chiuvetă. Întorcându-se direct spre el, Gloire îl despică în două dintr-o lovitură de topor. În vreme ce se îndepărtează repede către uşă, cele două jumătăţi ale animalului continuă să se agite slab, înconjurate de carne transparentă fiecare de partea ei, în speranţa nebunească de a se apropia şi de a se lipi la loc.

Gloire deschide din nou uşa, iese afară, încearcă să distingă în crepuscul silueta fugară a lui Alain, care n-a aşteptat-o. Pustiu de-o parte şi de alta a drumului. Singurul obiect neobişnuit parcat nu departe de casă e Volvo-ul 360, aparent nelocuit, pe care Gloire pune ochii pentru un moment şi de pe care şi i-ar fi luat aproape imediat, dacă scânteierea intermitentă a unui Pali Mall n-ar fi apărut în bezna generală, dincolo de geamurile jegoase. Iată că o iau de la capăt, iată că încep iar cu agasatul. Privirea tinerei femei scrutează întunericul un moment, înainte să se îndrepte cu un pas hotărât spre automobil.

Din interiorul acestui automobil, Boccara o vede pe tânăra femeie apropiindu-se. Cu toporul în mână, cu o figură de meduză, Gloire îi apare ca şi cum ar ieşi dintr-un panteon barbar, dintr-un tablou simbolist sau dintr-un film de groază. Femeia înaintează mult prea repede pentru Bocarra, care pentru moment nu are iniţiativa nici celei mai mici reacţii. Când se gândeşte în sfârşit să-şi întindă mâna către cheia din contact, toporul tocmai se abate asupra parbrizului, care explodează exact în momentul în care porneşte motorul. Cu o voce deformată, Boccara scoate un strigăt de teroare dezarticulat, bagă cu toată forţa într-a-ntâia, înainte de a strivi pedala de acceleraţie. După două devieri bruşte şi stângace, Gloire se fereşte de mişcare, Volvo-ul găseşte drumul şi dispare cu toate luminile stinse. Boccara nu se gândeşte să aprindă farurile decât după vreo

cinci sute de metri. Aerul rece îl cuprinde prin parbrizul lipsă, cauterizându-i micile răni provocate pe faţă de cioburile geamului. Din fericire nu riscă să se îndrepte către faleză, fără îndoială că ar fi sfârşit foarte rău. Norocul lui că Gloire nu ştie să omoare oamenii decât în gol.

9

De-a lungul următorilor kilometri, protejându-şi ochii de aerul tare şi punându-şi prudent pe micile răni proaspete pulpa degetului mijlociu, Boccara îi aruncă lui Gloire o serie de înjurături cu voce puternică. Neliniştit, nemulţumit, strângând din dinţi, suportând durerea rănilor a căror gravitate nu o putea estima, Boccara dădu dovadă de destulă inventivitate în proferarea invectivelor sale.

Constrâns să meargă cu viteză redusă, îi luă ceva timp să ajungă la Saint-Brieuc. La intrarea în oraş, găsi deschisă o benzinărie cu funcţii suficient de diversificate ca să se poată ocupa de parbrizul lui. În vreme ce în locul acestuia se fixa o fâşie provizorie de plastic, Boccara se duse la toaletă pentru a-şi estima pagubele – patru sau cinci tăieturi superficiale, nimic grav. Se examina în oglindă: acelaşi tip tânăr, un pic grăsun, în ciuda frumoşilor ochi de fată, având aerul că e la curent cu tot, nefiind suficient de mic ca să fie scund, dar nici destul de gras ca să fie gras, încă nu chelise într-atât ca să fie cu adevărat chel, dar toate astea aveau să vină. Îl preocupau toate astea care aveau să vină. Căci, în ciuda faptului că avea loţiuni şi branţuri anorexigene, că mergea pe jos, viitorul îi era fără îndoială scris în mai puţin de douăzeci de ani: nu putea împiedica nimic din ce avea să vină.

Cu toate astea, se străduia să surâdă aproape mereu,

chiar şi în acel moment de înfrângere din faţa oglinzii, singur în această toaletă a benzinăriei, bătând din gene, cu aerul că toată lumea era la degetul lui mic, şi dădu la iveală zâmbetul său lejer, uşor nepăsător şi plin de dezinvoltură, îşi scutură reverul frumosului sacou albastru de Prusia cu reflexe violete. Mereu bine îmbrăcat, Boccara îşi alegea cu grijă îmbrăcămintea, din interiorul căreia observa cu un ochi preocupat lumea în general şi în special îmbrăcămintea celorlalţi.

Se întoarse pe drumul din faţa benzinăriei, îşi plăti nota cerând o chitanţă şi apoi plecă. Pe drumul de întoarcere, peisajul filtrat de pelicula din plastic era neclar, ca şi cum ar fi trecut printr-o ceaţă densă, ca sub influenţa luminii unui televizor vechi. Împiedicat să-şi atingă viteza obişnuită, Boccara nu prea mai avea răbdare. Decontractându-şi muşchii lombari, mlădiindu-şi antebraţele pe volan, se îmboldea să fie calm, chiar dacă era iritat de lentoarea asta, de ipocrizia acestei lentori care se preface, ca un majordom al morţii, că ignoră scurta durată a existenţei.

La treizeci de kilometri în urmă, şi Gloire se străduieşte să se calmeze. După spargerea parbrizului şi plecarea în trombă a Volvo-ului, s-a refugiat în casă, cu încuietoarea trasă de două ori şi cu geamurile ferecate. Apoi şi-a luat un pahar şi s-a închis în baia fără ferestre, închizând uşa în urma ei şi aprinzând tubul fluorescent de deasupra chiuvetei. Acest tub, ca noi toţi de altfel, are şi el parte de treziri dificile, şi scuipă un pic de lumină înecându-se, ezitant câteva secunde înainte de a se aprinde pe toată lungimea lui. Lăsând în jos capacul WC-ului, Gloire se aşeză pe el, cu pieptul aplecat, cu capul clătinându-i-se între coatele aşezate pe coapse, cu mâinile împreunându-se în faţa ei pe pahar. Ia să vedem cum stăm.

Fără îndoială că a fost găsită, localizată, recunoscută, urmărită. Nu numai că Gloire nu are nici cea mai mică idee

cu privire la identitatea sau intenţia celor care sunt aşa de interesaţi de prezenţa ei, dar n-are nici cea mai mică curiozitate, singura problemă pentru ea fiind cum să scape de ei. În momentul de faţă, orice rezistenţă directă pare în zadar. Nu a fost utilă dispariţia lui Jean-Claude Kastner şi nici faptul că l-a pus pe fugă pe intrusul din seara asta nu va servi la nimic, sigur că da. Se pare că sunt bine organizaţi. Sunt încăpăţânaţi. E posibil să fie numeroşi. Vor reveni. În ciuda tuturor măsurilor de siguranţă pe care şi le-a luat, retragerea tinerei femei pare compromisă acum. S-a terminat cu anonimatul, s-a terminat cu pacea, s-a terminat cu coma socială prelungită. Aceşti oameni care sunt pe urmele ei reprezintă un trecut respins, dar care tocmai iese din fundurile vremii, propulsat de un elastic gros. Alţii, într-o postură asemănătoare, ar fi putut să încerce să iasă, să negocieze cu tipii ăştia, să se informeze în legătură cu intenţiile lor şi să acţioneze în consecinţă. Poate că alţii da, însă nu şi Gloire. Ideea asta nici măcar nu-i trece prin cap.

Credea că nu se afla acolo decât de un moment, aşezată sub neonul ei, când o primă pasăre se pune pe gemut întinzându-se, căscând şi deschizând un ochi în palmier. Odată revenită în camera ei, patru raze de soare de un cenuşiu aprins desenează deja cadrul geamurilor. Un moment mai târziu, culcată complet îmbrăcată pe o cuvertură, ochii îi rămân deschişi în umbră. Soarele care răsare o găseşte într-un fotoliu de pânză din mijlocul grădinii, sub aceeaşi cuvertură. Béliard apare pe la ora nouă şi jumătate.

Béliard dă impresia că e obosit. Nici ras, nici schimbat, din ajun. Deşi are altele pe cap, Gloire se abţine să-l întrebe unde şi-a petrecut noaptea, că oricum nu i-ar răspunde. Pare pe moment puţin locvace, nepregătit pentru o conversaţie. Poate fi suspectat că nu a apărut decât ca să se odihnească un pic, ca să aţipească în pace până după-amiaza, ghemuit,

adunat pe umărul moale şi suplu al femeii. Când aceasta încearcă la un moment dat să-i împărtăşească evenimentele nopţii, omuleţul nu răspunde la început decât prin nişte monosilabe îmbufnate, dacă nu chiar sarcastice şi, în orice caz, descurajante. Pare că asta nu e ziua cea mai potrivită.

Béliard are aerul că e pe dinafară nu de ieri, de azi, inconştient de ce se petrece şi de gravitatea faptelor. De fapt, e mereu aşa: uneori cunoaşte tot ce s-a petrecut în absenţa lui, dovedind chiar că ştie nişte detalii necunoscute de Gloire, iar alteori debarcă nefiind la curent cu absolut nimic, cu un aer abrutizat, ca în dimineaţa asta, când trebuie să i se explice totul – fără îndoială, nu este exclus nici ca Béliard să se prefacă. Gloire îşi agită atunci umărul, ca să-l scuture un pic.

— Ascultă totuşi puţin, spune ea, nu se mai poate.

— Ce nu se mai poate? bodogăneşte Béliard, sunt atâtea lucruri care nu mai sunt posibile.

— Au trecut din nou pe aici, spuse Gloire. Un alt tip, ieri-seară.

— Ah, da? spuse Béliard, revenindu-şi cu greu, plescăind din gura cleioasă, mai mult sau mai puţin informat. Şi?

— Vreau să mă lase naibii în pace, strigă Gloire. N-o să se lase, înţelegi? Credeam că se terminase, după cel de seara trecută, dar nu. Mai sunt şi alţii, şi or să înceapă din nou. Nu vreau să înceapă din nou să mă agaseze. Poţi să înţelegi asta?

— Bine, spuse Béliard, bine. Stai calmă.

După care, ea-şi înfundă faţa în mâini:

— Vreau să mă lase naibii în pace, mai spuse ea o dată, dar de data asta pe un alt ton, cu o voce de paraşută în picaj.

În cele două sau trei minute în care ea suspină, Béliard o bate mecanic pe umăr, aruncând o privire neliniştită prin jur, ca pentru cazul în care strigătele femeii ar fi atras atenţia. O să ne gândim, îi spune el. O să găsim o soluţie.

Totul e deja gândit, încheie ea, şuierând în podul palmelor. Cum e totul gândit? făcu Béliard. Dar ea ridică din umeri fără să răspundă.

— Cum e totul gândit? insistă omuleţul.

— Nu-i nimic, spuse ea după o clipă. Şi în orice caz, nu pot.

Îşi suflă nasul, are din nou vocea aceea de furie disperată, dezamăgită, de care pot da dovadă fetiţele în lacrimi, curajoase, şi care şi-au revenit de tot. În orice caz, mai spune ea, nici măcar nu e posibil.

— Bine, spuse Béliard, ce nu e posibil?

Faptul că nu răspunde imediat indică faptul că poate nu îndrăzneşte. Chiar dacă îl repede pe Béliard, chiar dacă se plânge uneori de prezenţa lui şi uneori chiar îşi doreşte să plece, se pare că Gloire are mereu nevoie de sfatul lui, de acordul şi chiar de încurajările lui. Dar la început Gloire se teme ca acest sfat să nu fie negativ, apoi îşi regăseşte această dependenţă umilitoare, dar în sfârşit:

— Vreau să plec de aici, spune ea uşor. Aş vrea să plec.

Béliard păstrează o linişte de clinician.

— Mi-aş dori tare mult să plec, repetă Gloria ridicându-şi capul. Dar nu-i posibil, nu-i aşa?

Din nou linişte, după care:

— Ba cred că da, spune Béliard calm. Ar trebui să se poată. Din partea mea, nu văd niciun obstacol.

— Crezi?

— Bineînţeles, repetă Biliard. Bineînţeles. Personal, nu găsesc niciun inconvenient.

Gloire îl observă cu scepticism pe omuleţ, care continuă:

— Nu numai că este posibil, se ambală el progresiv, dar e chiar de dorit. Ţi-ai ispăşit greşelile, merge, ai făcut destul. E în regulă. Poţi să pleci. Faci aşa: îţi recuperezi bunurile şi apoi o iei în depărtare, pe sub tropice.

— Nu, rosteşte Gloire, incredulă.

— Ba da, ba da, face Biliard, dacă-ţi spun.

— Bine, spune Gloire, prudent, după un mic moment. În regulă, fac cum spui tu. Asta ai spus, nu? La tropice, în depărtare.

— Chiar asta am spus, zise Béliard, şi te-nsoţesc.

— Aşteaptă un moment, se răzgândi Gloire, aşteaptă un moment. Pot la fel de bine să plec singură.

— Glumeşti, spune Béliard. Lumea-i a noastră.

10

— Pe scurt, e într-o ureche, conchise Boccara, palpându-şi cu precauţie micile confetti de tafta împrăştiate peste tăieturi.

— În orice caz, spuse Jouve, s-ar zice că ştie să se apere.

— N-aveţi decât să vă stricaţi de râs, protestă Boccara. Oare în cât timp o să mi se cicatrizeze astea?

— O nimica toată, spuse Jouve. Chestie de trei zile. Spuneţi că v-aţi tăiat când vă bărbieraţi. Ce ziceţi de toate astea, Personnettaz?

De pe taburetul lateral pe care stătea, Boccara aruncă o privire intimidată către Personnettaz, care se aşezase repede într-un fotoliu din faţa biroului lui Jouve: individ slab şi sălbatic, auster, deşi în mod bizar deghizat în agent de asigurări de fantezie, purta un costum de culoarea nisipului, cămaşă de un cafeniu-închis, şi o cravată de un verde-deschis. Păr arămiu, aproape roşu, tăiat ca la cazarmă, obraji scofâlciţi şi frunte ridată; două riduri lungi, paralele cu axa maxilarului, puteau trece drept tăieturi, cicatrici, scarificări iniţiatice, iar privirea lui îngheţată îi putea provoca teamă lui Boccara. Chipul lui vădea o preocupare majoră, dacă nu

chiar o mare suferinţă morală, sau chiar o boală cronică, un ulcer sau ceva de genul ăsta. Era atent şi grav, ca la doctor. Până acum, nu spusese nimic.

— La prima vedere, asta pare puţin, spuse el în cele din urmă, fără să-şi mişte buzele.

— Glumiţi, spuse Boccara. E periculoasă. E complet într-o ureche.

— Aşa mi s-a părut şi mie, spuse Jouve, ştiu. La-nceput nici n-am vrut să vă deranjez, dar acum povestea cu Kastner mă cam deranjează. A trecut aproape o săptămână şi n-am primit nicio veste de la el, iar asta mă irită. Vreau să ştiu ce s-a întâmplat. Nu mi-ar plăcea ca ea să-i fi făcut rău, eu sunt totuşi angajatorul. Acum nu mai trebuie să o căutăm numai pentru client. Prin urmare, vreţi să preluaţi cazul?

— Dumneavoastră ştiţi cum procedez eu, spuse Personnettaz. Nu fac nimic fără un asistent. Or, eu mi-am pierdut asistentul. Caut un altul.

— Păi atunci luaţi-l pe Boccara, sugeră Jouve. Nici nu vrea mai mult. E foarte bine.

— Da, exclamă Boccara. Alegeţi-l pe Boccara. Calitate completă, zero defecte. Nu ezitaţi să spuneţi da, desigur.

Personnettaz îi aruncă o privire rece, aşa cum arunca asupra a orice, privirea tehnică şi detaşată a celui care estimează o distanţă pe un teren de tir. Bine, spune el consultându-şi ceasul de mână făcut din fier, o să încercăm. Plecăm într-acolo în trei ore. Până atunci trebuie să mai trec o dată pe la mine.

Şi la scurt timp după aceea, porni pe dincolo de Batignolles, pe porţiunea de pe strada Romei, care se însoţeşte şi apoi trece pe deasupra căii ferate care duce la gara Saint-Lazare. În josul străzii, treceau paralel vreo douăzeci de şine de cale ferată care dominau clădirile înalte, şi pe care treceau trenuri din când în când. Nituite cu un grilaj protector, nişte plăci emailate interziceau ici şi colo

atingerea firelor electrice (pericol de moarte) şi aruncarea gunoiului pe şine.

Părăsind trotuarul de pe strada Romei, Personnettaz o luă la dreapta, pe podul Legendre[29], suspendat la treizeci de metri deasupra căii ferate printr-o structură de traverse de fontă. Când ajunse la mijlocul podului, apăru şi micul convoi de patru vagoane argintii care asigură legătura dintre Rouen şi Paris: părând făcute din fier alb, ele mergeau pe şine după o axă nord-vest spre sud-est. Personnettaz o luase pe pod, pe axa sud-vest spre nord-vest şi atunci parcursul bărbatului şi al trenului se încrucişară în unghi drept, iar vreme de o sutime de secundă corpul bărbatului se găsi suprapus peste cel al femeii din interiorul trenului, aceea pe care el tocmai începuse să o caute.

După discuţia cu Béliard, Gloire îşi organizase repede plecarea. Listă de lucruri de făcut: menaj şi ordine dimineaţa, aranjarea resturilor de crab şi omorârea iepurelui. După-amiaza, regruparea accesoriilor şi hainelor sale, pe care încercase să le trieze înainte să le îndese într-un sac de poliuretan depus imediat aproape de poartă, la locul fixat pentru tomberoane. Scrierea unui bilet pentru proprietar, pe care îl lăsă însoţit de un cec şi două rânduri de chei. Cumpărarea unei sticle de coniac, pregătirea iepurelui înăbuşit în ulei cu ciuperci.

Devreme, în dimineaţa următoare, luase primul tren către Rouen, apoi autobuzul către un azil de bătrâni amenajat într-o fostă mănăstire din împrejurimile oraşului Rouen. După ce aşteptă puţin la capătul unui culoar, un bătrânel bine făcut, proaspăt ca o babuşcă, se prezentase la braţul unei bone. Gloire îl îmbrăţişase. Domnişoară, spusese bătrânul, sunteţi absolut fermecătoare, dar nu cred că ne-am

---

[29] Pod din Paris.

cunoscut. Îngrijitoarea, în spate, scutura din cap. Uite, tată, spuse Gloire, ţi-am adus coniac. Îngrijitoarea, din spate, scutura acum în celălalt sens. Sunteţi extrem de amabilă, spusese bătrânelul, dar mă tem că o să mi-l confişte. După aceea, Gloire se dusese din nou la gară, luând acest tren către Paris-Saint-Lazare. Acum revenea, se întorcea.

Îşi păstrase înfăţişarea mizerabilă şi, în ciuda biletului de clasa I, îşi menţinuse şi îmbrăcămintea de ultimă speţă. Geanta sa de călătorie era aproape goală, nu conţinea decât o mică sumă de bani, în bancnote de cinci sute de franci, pe care se dusese să le mai numere o dată în toaleta tenului. Se privi în oglindă, cu umerii aduşi în faţă, cu o mină deznădăjduită. Era destul pentru moment, îi ajunsese să se mai tot vadă aşa, dar avea să se termine curând şi cu mutra asta. Răbdare, băbuţo.

În gara Saint-Lazare, pe când trecea prin aria camerelor de supraveghere, îşi zări încă o dată pe monitoarele de control fixate deasupra panourilor de afişaj silueta sărmană, în picioare de data asta. Trecuse mult timp de când nu se mai văzuse pe un ecran. Gloire oricum nu se mai privise prea des, de pe vremea micii ei celebrităţi instantanee, apuse ca un soare care de-abia răsărise. La televiziune puseseră mai întâi vreo trei sau patru emisiuni de varietăţi care n-au mai fost difuzate niciodată de atunci, de pe vremea când făcea playback după „Excesiv”, urmat de „Nu plecăm”, după care, imediat după aceea, în momentul procesului, câteva apariţii rapide la sfârşitul jurnalului de ştiri, mereu la aceleaşi rubrici de fapte diverse. De atunci, nu mai apăruse niciodată la televizor. Nu se mai văzuse decât în zonele electromenajere din hipermarketuri, pe ecranele aparaturii video care funcţiona demonstrativ pentru persoanele particulare sau la metrou, chiar înaintea plecării din Paris, pe ecranele-martor care arată conductorilor plecările şi venirile pe peron, ale acestor persoane.

Dar Gloire avea să evite metroul în continuare. Un taxi o aduse la un mic hotel calm, situat într-o mică stradă calmă, la marginea cartierului Montparnasse. Hotelul nu avea aerul unui hotel, era ceva între o pensiune de familie şi un bordel. Nu exista o recepţie la care să te prezinţi propriu-zis, ci un salon în care o damă discretă şi distinsă, îmbrăcată în taior şi cu un colier de perle la gât îi dădu cheia fără nicio formalitate – nu existau numere nici pe uşile camerelor. Gloire îşi lăsă sacul şi ieşi imediat, luând-o în jos pe strada Rennes.

Către Sèvres-Babylone[30], trei sau patru ore după-amiază aveau să-i ajungă ca să-şi reconstituie o garderobă, fără să-i pese de preţuri. Un impermeabil şi două fuste, patru fuste plisate neşifonabile japoneze, două perechi asemănătoare de sandale cu talpă de plută. Trecând pe la Guerlain[31], intră să-şi procure câteva produse lejere, aproape niciun fard, o apă tonică şi lapte demachiant, un mic parfum-spray Jardins de Bagatelle[32]. Ajunsă pe strada Grenelle, Gloire îşi cumpără două genţi costisitoare de piele, în care să-şi adune noile posesiuni.

Revenită la hotel ca să se schimbe, de-abia machiată, un al doilea taxi o lăsase mai târziu în cartierul ministerelor, în faţa unei elegante clădiri joase, fără plăcuţa care să-i indice utilitatea socială. Doi arbuşti cu coroanele în formă de bulă, o uşă de sticlă translucidă şi fier forjat. După ce îşi pusese un halat alb de baie la parter şi urcase un şir de trepte, omul de la etaj avu o mimică îngrijorată văzând cine se apropia, dar nu manifestă nicio surpriză, n-avea să pună nicio întrebare. Eu sunt, spuse Gloire. Bineînţeles, spuse omul, văd.

Cezar, după numele lui de frizer, o mare pasăre

---

[30] Staţie a metroului parizian, situată între arondismentele 6 şi 7.

[31] Cel mai vechi producător francez de parfumuri.

[32] Parfum marca Guerlain

gânditoare cu ochelari de fier şi craniu ras de atomist, îi arătă un fotoliu. Instalaţi-vă, spuse el, sunt încântat să vă revăd. Pun să vi se servească o cafea? Ea luă loc în faţa unei oglinzi şi Cezar, fără să emită la început nici cel mai mic comentariu, îşi trecu trei degete prin părul ei, ridicându-i o meşă, cântărind gânditor o alta şi rezervându-şi diagnosticul: Doamne, făcu el în cele din urmă, pe un ton consternat. Doar nu vi le-aţi tăiat chiar dumneavoastră ultima oară? Gloire ridică zâmbind capul. Bine, spuse Cezar, atunci să încerc să îndrept lucrurile sau mai bine să iau totul de la început?

— Totul ca la început, spuse Gloire, exact ca înainte. Aceeaşi culoare ca înainte.

O privea stând în picioare în spatele ei, drept în ochii care se vedeau în oglindă, punându-şi uşor mâinile pe umerii ei. Câtă vreme a trecut? făcu el uşor. Trei ani? Patru, spuse Gloire. Ochii ăştia îi aruncau o privire afectuoasă, blândă, schimbată apoi discret în privire ironică. Nu v-aţi schimbat deloc, spuse el. Mă rog, nu vorbesc de păr, bineînţeles. Luă o foarfecă.

O oră şi jumătate mai târziu, soarele e deja la apus pe când Gloire traversează Sena pe podul Concorde, înainte de a o lua din nou la picior pe Champs-Elysees. Lumina este mătăsoasă şi blondă, ca şi Gloire. Iat-o revenită la starea de blondă înaltă. Stă dreaptă, nu mai are aproape deloc aerul de nebună, oamenii se opresc şi întorc capul după ea.

În strada Tilsitt, între ambasada Belgiei şi cea a statului Zimbabwe, cabinetul de avocaţi asociaţi Bardot ocupa întreg etajul al doilea. Mochetă maronie, artă abstractă la intrare. După ce întrebă de maestrul Lagrange, Gloire aşteptă câteva minute răbdătoare, singură într-un salon suficient de mare ca vorbele să producă ecou. Apăru apoi un tânăr avocat foarte nervos, mic de înălţime, auster ca un formular şi care o rugă sobru pe Gloire să-l urmeze până la uşa capitonată a

biroului. Aceasta fiind închisă, bărbatul începu să danseze frenetic în jurul femeii, dându-şi capul pe spate şi ridicându-şi braţele în aer, exclamând în acelaşi tempo că aşteptase momentul de atâta vreme, că era aşa de mulţumit, că nu se schimbase deloc. Gloire zâmbi, era şi ea de aceeaşi părere.

Lagrange se calmă progresiv, cum la fel de progresiv încetează să sară o superminge, înainte de a se aşeza în spatele biroului său unde, timp de alte câteva minute, sări în continuare pe un ritm descrescendo, în fotoliul său. Chiar şi după ce se linişteşte, Lagrange rămâne un om esenţialmente febril, montat ca şi Donatienne pe baterii superputernice şi abundând în ticuri faciale. Sub efectul acestei agitaţii, micile lui haine strânse pe trup se uzează mai repede pe el decât pe alţii. Gloire îşi aminti că dormise în patul lui de vreo patru-cinci ori, cu şase ani în urmă: toată noaptea, el era mereu peste tot în acelaşi timp. De fapt, e mai degrabă un avocat fără cauze, nu le caută cu insistenţă, are destui bani ca să nu încerce să înceapă decât operaţiuni nesigure şi conduce un Opel. Dar cinstit. Sau în orice caz, cinstit cu Gloire. Lui îi revine rolul graţios de a gestiona bunurile tinerei femei şi de a-i supraveghea interesele. Mica mea Gloire, eu sunt aici, tu ştii bine că eu sunt aici. Eu Sunt Aici. O cunoaşte din copilărie sau pe-aproape, el este singurul la curent cu aproape tot. Spre deosebire de Cezar, pune multe întrebări, iar Gloire e liberă să răspundă cum vrea.

Dar pentru moment ea vrea să plece, înainte de toate.

— Unde? întreabă Lagrange.

— Cât de departe posibil, spune ea.

— Cât de departe posibil, repetă visător Lagrange. În afară de Noua Zeelandă, Australia, nu văd unde.

Atunci defilară accelerat în mintea lui Gloire povestirile despre Australia lui Alain. Faună, floră, aborigeni, pescuitori de perle; fripturi cu dulceaţă şi gândire primitivă. Bun, spune ea. Hai să luăm Australia. Eşti sigură că eşti sigură de asta?

întreabă îngrijorat Lagrange. Da, spune Gloire. Aş vrea şi alte acte. Găseşte-mi un alt nume.

Banii, mai întâi, spune avocatul, extrăgând diverse documente bancare din dosarul lui Gloire. Din această examinare reieşea în primul rând că, împărţită în acţiuni, obligaţiuni, studiouri în locaţie, averea lui Gloire era destul de consistentă. Şi în al doilea rând că acest capital se rotunjise chiar în ultimul timp, sumele bancare livrate de Lagrange în Bretagne fiind cu mult inferioare dobânzilor acelor plasamente. Perfect. La asta, Gloire răspunse că ar avea mai întâi, nevoie de sume mult mai mari pentru această călătorie şi în al doilea rând că nu, nu se schimbase nimic în viaţa ei, în special, că nu apăruse niciun bărbat nou în viaţa ei, avea pur şi simplu chef să se mişte. Se abţinu să-i menţioneze vizita lui Kastner şi ceea ce urmase. Perfect.

Examinară apoi viitorul australian. Lagrange avea să se ocupe de tot: bilete de avion, vize, transferuri, rezervări, post-restant. Şi apoi gândeşte-te la numele meu, actele mele. Bun, spuse Lagrange, e în continuare complicat, dar o să mă descurc. Ce ţi-ar plăcea, ca nume? Cum vrei tu, spuse Gloire, vezi tu. Bun, spune Lagrange, te invit la cină?

De vreme ce Béliard nu se manifestase toată ziua, Gloire se simţea mai disponibilă să meargă după cină să bea un pahar, apoi un alt pahar, şi apoi un ultim pahar cu Lagrange, iar apoi, din vorbă, în vorbă, chiar sperma lui Lagrange, însă se duse imediat la hotel, se culcă foarte repede, închipuindu-şi cum arată capătul lumii. Îşi imagina, la capătul acestei lumi joase, o retragere de negăsit, inviolabilă, în afara oricărui pericol. Pungă de marsupial, în fundul căreia să se ghemuiască, şi apoi hop, hop, tot mai departe, către un orizont mai bun, ca să-şi uite până şi numele, toate numele ei.

N-avea să fie nimic din toate astea. Gloire n-avea să vadă acolo niciun cangur, niciun koala, nimic. Doar într-o seară, într-un şanţ de pe Exhibition Street, avea să observe nişte rămăşiţe de oposum zăcând între bara de protecţie faţă a unei Holden Commodore şi bara de protecţie spate a unei Holden Apollo[33].

Luase zborul Paris-Sidney, via Singapore şi Jakarta, care continuă apoi către Noumea. În acest avion, douăzeci de recruţi din Noua Caledonie se întorceau acasă. Adio cazarmă umedă, adio climat brutal, tinerii sărbătoreau exuberant lăsarea la vatră prin exclamaţii asurzitoare, cu băutură din belşug, flecăreală, cântece. De când se întorseseră la viaţa civilă, făcuseră troc cu efectele lor militare pe care le schimbaseră pentru nişte uniforme fanteziste de inspiraţie rastafariană[34]. Galoane pentru pandantive şi insigne care reprezentau Africa, o scoarţă de cânepă sau pe Peter Tosh[35]. Şepci kaki, pentru bonete de lână largi, în formă de omletă din optzeci de ouă, tricolore în verde, galben şi roşu, tricotate de mână. Bucuria de a-şi revedea ţara se putea traduce prin câteva escrocherii minore. Astfel, pe când căruciorul cu băuturi defila împins de o stewardesă, cu o mână prădau întreaga selecţie de vinuri de Burgundia şi de Bordeaux după care, în timp ce căruciorul trecea, îi dădeau afectuos stewardesei o palmă peste fund, care stewardesă se încorda uşor la atingere şi se întorcea apoi pe jumătate, cu un surâs silit. Uşurel, uşurel, interveneau atunci blajin cei doi

---

[33] Marcă de automobile australiene, aparţine din 1926 lui General Motors.
[34] Mişcare religioasă şi politică apărută în anii 1930 în Jamaica, a cărei doctrină se bazează pe fragmente din Biblie şi consideră Etiopia Pământul Făgăduinţei.
[35] Cântăreţ jamaican, alături de Bob Marley, figură emblematică a muzicii raggae şi a spiritualităţii rastafariene.

subofiţeri însărcinaţi cu încadrarea demobilizaţilor. Luaţi-o încet, băieţi.

Unul dintre subofiţeri era aşezat chiar lângă Gloire. Originar din Wallis şi Futuna[36], era un sergent-major masiv, care cădea de pe locul lui atunci când adormea, dar care, treaz, conversa puţin. Cu surâsul paşnic şi gâtul de taur, băutor de apă, sergentul-major luase parte la toate expediţiile militare naţionale din ultimii douăzeci de ani. Din Comore în Liban, din Niger în Gabon, din Golful Persic la Marea Roşie. Din misiunile lui în Ciad păstrase o impresie amestecată, pentru că de fiecare dată trebuise să susţină tabere antagoniste. Celălalt subofiţer, care îi plăcu imediat lui

Gloire, era un negru mare şi frumos cu privire adâncă, pe care sergentul-major i-l prezentă drept boxer categoria grea al armatei franceze. O tânără speranţa la categoria lui. Gloire îi adresă deci o privire plină de speranţă. Transferul trimişilor înapoi la căminele lor cerea astfel de calibre, explică sergentul-major, fără de care băieţii, lăsaţi de capul lor, ar crea incidente diplomatice în timpul escalelor.

Veni şi ora gustărilor, aşezate pe platouri. Gloire mâncă ce i se dădu, bău ce-i plăcu, chiar şi după ce luminile fură stinse şi începu proiecţia filmului. Pasagerii îşi fixaseră căştile în urechi, cu excepţia lui Gloire şi a altor câţiva care, fără alt fundal pe bandă în afara motoarelor, se uitau distraţi pe o revistă ţinută pe genunchi. Două ore mai târziu, toată lumea dormea, chiar şi recruţii se calmaseră. Gloire se ridică pentru a merge la toaletă, aruncând în tăcere o privire sobră dar precisă pe frumosul boxer categoria grea al armatei franceze, care i se alătură din nou douăzeci de secunde mai târziu şi îi mai ţinu companie încă douăzeci de minute. Mai

---

[36] Colectivitate franceză formată din trei insule situate între Noua Caledonie şi Tahiti din Pacific (regiunea polineziană).

târziu, ajunsă în Singapore, nu avea să viziteze decât buticurile duty-free din aeroport, câtă vreme localnicii îmbrăcaţi în verde de culoarea mărului dezinfectează Boeingul după care, la escala din Jakarta, Gloire, adormită fiind, n-avea să mai vadă nimic.

Ora este mereu aproximativă la zborurile de cursă lungă. Nu se ştie niciodată unde eşti între fusele orare. Pe de altă parte, erau orele şaptesprezece fix când Jouve revenea către Porte Dorée de la adresa indicată de cumnatul său şi îi făcu o vizită lui Salvador. Acesta nu era foarte atent, ocupat cu punerea la punct a unei teme centrale (blonde

— Înalte calde şi blonde înalte reci) a proiectului său.

— Un anume Lagrange, spuse Jouve. N-a vrut să spună nimic, pretinde că n-o cunoaşte, mi-a servit faza cu secretul profesional, dar sunt sigur că ştie câte ceva. Poate că o să procedez altfel.

Dar Salvador, presat să-l vadă pe Jouve plecat: e bine, îi spune el, faceţi cum vreţi. O dată Jouve dispărut: Hi notezi, zise el către Donatienne. Haide.

Anumite blonde înalte şi incandescente se avântă cu braţele deschise în lume. Vorbesc energic, râd uşor, gândesc repede şi beau sec. Privesc lumea mândre, îi adresează surâsuri teribile şi generoase. Câteodată, lumea se tulbură la vederea lor, câteodată este intimidată de această manieră sigură, certă şi decoltată de a se avânta către ea, către voi, cu braţele larg deschise în direcţia voastră. Bucurie, bucurie de temut pentru aceste blonde înalte şi solare.

— La o adică, ai putea s-o notezi pe Kim Novak, de exemplu: ce fel de fotografii de-ale ei avem?

Existau câteva fotograme cu scena clopotniţei din *Vertigo,* printre care şi un plan vertical din casa scării,

combinaţii de travelling[37] pe spate şi de zoom pe faţă, dar Salvador este foarte sensibil la vertij, în asemenea hal încât şi cea mai mică fotografie făcută de sus în jos îi provoacă ameţeală. Nu, spune el, găseşte altceva. O să ne oprim aici pentru azi. Bun, spune Donatienne şi cele reci? Poftim? făcu Salvador. Blondele reci, preciză ea, nu te-ai ocupat decât de cele calde pentru moment. O să vedem mai târziu, făcu Salvador. Nu facem totul în acelaşi timp.

Puţin mai târziu, o vom vedea pe Gloire ajunsă la destinaţie şi instalată într-un hotel către Darling Harbour[38] unde, printr-un fax al lui Lagrange, i se rezervase o cameră cu terasă şi cu vedere în zare către Golful Sydney. Ca să atenueze indispoziţia decalajului de fus orar, dormise mai întâi cincisprezece ore la rând după care, de când se trezise, se instalase pe terasă, petrecându-şi acolo cel mai mult timp, într-un şezlong în compania lui Béliard.

Acesta din urmă, care nu se mai manifestase de la transformarea lui Gloire, reapăruse de când ea intrase singură în această cameră. O inspectează pe Gloire din cap până în picioare: ah, exclamase el, sigur că te plac mai mult aşa. În primele zile, îmbrăcat într-o cămăşuţă şi în bermude, întins cât era de lung pe şezlong, omuleţul părea în plină formă. Echipat cu nişte ochelari negri pe măsura lui, acum îşi tăia unghiile, fluierând uşor şi observând golful brăzdat de mari feriboturi metalice care se legănau. Făcea plajă sub ecran total.

Căci soarele australian nu e un soare ca alţi sori. Te arde înainte să te încălzească, ca un metal arzător, răzbunător chiar şi pe timp răcoros. Şi nici traiectoria lui nu este una obişnuită. Răsărit dintr-odată, arzând totul în cale, în mare

---

[37] Tehnică de filmare de deplasare a camerei de luat vederi pe măsură ce urmăreşte un obiect sau o mişcare.

[38] Suburbie din Sydney.

viteză, se avântă brusc spre apus la ora exactă, în zece minute. Fără apus şi fără nicio veste, după care noaptea cade ca o piatră. Tot turnându-i băuturi proaspete, băieţi de pe palier o îndemnau pe Gloire la prudenţă, o sfătuiau să se protejeze, reglându-i deschizătura umbrelei. Altfel, ieşea puţin. Totul mergea bine.

Cu toate acestea, la mai puţin de o săptămână de la sosirea lor, se părea că Béliard începea să se neliniştească.

Cheful părea să-i fi pierit. De-abia răspundea atunci când Gloire i se adresa, îşi dădea mai puţin cu părerea cu privire la vreme. Apoi, într-o după-amiază când deschise în sfârşit gura, fu ca să conchidă că se cam săturase de prostia asta de soare şi să propună să meargă să facă un mic tur pe-afară, să renunţe un pic la porcăria asta de terasă. De acord, spune Gloire, numai că şi afară problema soarelui era aceeaşi. Cu Béliard în continuare invizibil în ochii muritorilor, Gloire şi cu el nu făcuseră nicio sută de metri către portul plăcerii, ca se şi cufundară în primul fotoliu şi sub prima umbrelă, dependenţi de o terasă unde se serveau milk-shake-uri. Gloire aţipise pentru un minut. Când îşi redeschise ochii, Béliard nu mai era acolo: părea să fi profitat de aerul curat şi de somnul tinerei femei ca să dispară. Ca şi cum el chiar ar fi avut nevoie de asta, se gândi ea întorcându-se la hotel. Prin urmare, îşi va petrece următoarele zile singură.

12

— Sănătate, spuse Personnettaz.

— Sunt pe cale să răcesc, observă Boccara tot apăsându-şi nările.

— Pierdem o groază de timp, remarcă Personnettaz. E absurd.

— Dar, pentru numele lui Dumnezeu, strigă Boccara,

încă mai rezistă! îmi blochează complet aerul.

— Ne-ar trebui un antinevralgic, spuse Personnettaz, său poate un pic de ulei. Sau chiar nişte antigel. N-avem nimic de genul ăsta în portbagaj?

Drept răspuns, Boccara făcu o grimasă şi avu o tresărire, ridicând un umăr aproape dislocat de efort. Atât cât putea, Boccara apăsa manivela, însă piuliţele păreau să fie sudate de fiecare şurub, înţepenite pe tijele filetate. Ploaia fină şi rece se amesteca cu sudoarea călduţă, un cocktail termic şi gustos care îi înceţoşa privirile, îi curgea de pe ochi înspre buze: totul conspira împotriva intenţiei sale de a schimba roata aia din dreapta spate.

Cu manivela în mână, Boccara stătea îngenuncheat în faţa cauciucului crăpat şi din a cărui jantă ieşeau secţiuni flasce, pe flancuri. De când pusese mâna pe cric, pe palmele lui înnegrite de unsoare mai apăruseră şi câteva băşici. Cu toată greutatea lui, tânărul îşi forţa unealta, se îndrepta uneori pentru a încerca să deblocheze sistemul cu puternice lovituri de picior, dar tot degeaba: depărtându-se de piuliţă, manivela sărea atunci cu zgomot în decor, iar Boccara se ducea după ea ca s-o recupereze înjurând şi împrăştiind

— Accesoriile care zăceau pe lângă el.

Personnettaz şi cu el se găseau pe marginea unei autostrăzi mari şi rapide, cu şase benzi – de două ori trei, separate de o linie mediană formată din plante fleşcăite şi împrejmuită de parapete lovite – rupţi de lume printr-un grilaj printre găurile căruia pluteau fâşii de plastic, de stofă şi de hârtie unsuroasă, toate mototolite, strânse la baza stâlpilor. Dincolo de această frontieră, lumea nu se putea decide între această stare de pârloagă şi cea de şantier. Nu se vedea picior de om pe jos.

Mai devreme ca de obicei, sub o lumină aspră, automobiliştii de pe autostradă îşi aprinseseră farurile ale căror fascicule luminoase întunecau şi mai mult lumina zilei.

Se auzea scârţâit de frâne şi de cauciucuri pe asfaltul derapant, băteau rafale intermitente şi frigul pătrundea în oase. Era marţi, douăsprezece fără zece.

În picioare, în spatele lui Boccara, şi ţinând o uşoară umbrelă pliabilă, Personnettaz se forţa să-l adăpostească pe tânăr şi pe el însuşi – sarcina aceasta fiind compromisă de diametrul insuficient al umbrelei scuturată de vijelie şi câteodată chiar ridicată în sus. Umbrela nu proteja cel mai adesea decât o mică zonă oarecare dintre ei, deja uzi leoarcă.

Vrei să încerc eu? propunea din când în când Personnettaz. Lăsaţi-o moartă, răspundea Boccara.

Dacă un suflet sensibil nu le-ar fi dat cumva o mână de ajutor, eforturile lor conjugate n-ar fi încetat, însă aproape două ore mai târziu ei mergeau din nou cu farurile aprinse şi plini de avânt pe banda stângă. Degetele lui Boccara lăsau cam peste tot în maşină urme negre, slab perceptibile pe scaune şi pe volan, însă foarte distincte pe gulerul cămăşii, pe frunte, pe obraji sau pe pleoape şi chiar mai clare pe nasul lui.

Întorşi din misiune fără să fi găsit nimic, cu excepţia casei părăsite a lui Gloire, cei doi bărbaţi tăceau. Boccara stătea îmbufnat, Personnettaz nu era oricum prea vorbăreţ. Dădură drumul la radio pentru ştiri, care ajunseseră deja la meteo. Responsabilul acestei rubrici ţinea să cuantifice vremea oribilă de dincolo de ferestre. Părând că se expune, în tranşee, tocmai intemperiilor pe care le anunţa. Vocea lui febrilă şi ocupată garanta faptul că spusele lui erau autentice.

Paralizat de oboseală, în costumul lui şifonat, Boccara avea frisoane. Simţea un gust nasol în gură, ca şi cum ar fi ieşit, lipicios şi uzat, după o lungă noapte albă direct în mijlocul zilei. La început abătut de îngustimea lumii, vru apoi să-şi facă curaj la treizeci de kilometri de Paris. Chiar dacă Personnettaz îl speria, poate tocmai ca să-şi învingă jena,

dădu mai încet volumul radioului, după care:

— Şi cu fetele, cum e? spuse el cu un surâs amar. Aveţi des ocazia, în munca dumneavoastră?

Dar nu mai insistă. Celălalt, nemişcat şi mut, ca de altfel în marea majoritate a timpului, privea fix în faţă, cu un aer contrariat, sau îngrijorat sau în suferinţă, greu de spus: oricum, foarte prost dispus sau pur şi simplu disperat. I se simţeau gândurile negative fără să le poţi presupune prea bine conţinutul. Neîndrăznind să-şi continue întrebarea, Boccara crezu că poate să încerce să-l distragă pe aceeaşi temă. De exemplu, cum proceda Boccara la agăţat?

— Simplu, îşi răspunse, el, simplu. Mă aşez singur la o terasă, comand un demisec şi casc gura. N-am cum să ratez, într-o jumătate de oră există mereu una care ajunge să se instaleze la masă. Şi dă-i bătaie.

Fără să emită vreun comentariu, Personnettaz îi aruncase o privire rapidă. O scurtă privire heteroclită, în care invidia, scepticismul şi reproşul se uitau chiorâş unul la altul. După care dăduse din nou mai tare radioul automobilului: Şostakovici; Boccara nu se liniştise însă deloc. Îl ascultaseră pe Şostakovici. Nu era chiar aşa de rău Şostakovici ăsta. Existau cvartete chiar foarte, foarte bune. Apoi, o dată ajunşi în Paris, lângă operă, Personnettaz îi spuse să oprească maşina în faţa unei cabine telefonice. Aşteaptă aici, spuse el deschizând portiera, vreau să-l anunţ pe client. Către ora paisprezece şi ceva, cerul se calmase, magazinele se deschideau din nou. Zona se dovedea a fi mai bogată în vânzătoare care reveneau de la prânzul lor cu puţine calorii şi cu sticla lor de un litru jumătate de apă minerală: Boccara îşi modifică înclinarea scaunului pe care stătea ca să se uite mai confortabil cum se întorceau ele la locurile lor de muncă.

Dar lui Salvador, care tocmai şi-a primit sandviciul comandat şi berea la birou, nu-i stătea mintea să răspundă

când îi sună telefonul. Sub ochii lui, dosarul mare al blondelor înalte era deschis la punctul delicat al blondelor artificiale. Bun, face el repede, atunci aţi ratat? Nu ştiu, vedeţi ce zice Jouve. Închise foarte repede ca să evite să-şi mai piardă firul, ca să încerce să aprofundeze ideea, gândind cu voce tare. Notând după dictarea lui din celălalt colţ al biroului, Donatienne proiecta în acelaşi timp pe un ecran de pe perete fotografiile lui Stéphane Audran, Angie Dickinson şi Monica Vitti, ca să-i stimuleze gândirea. Salvador avu nevoie de o pauză, distrat de telefon. Apoi:

— Orice blondă, odată şi odată tot ajunge să fie suspectată că e falsă. Toate se expun acestui dubiu, toate îşi asumă riscul de a fi suspectate că sunt artificiale. Dar blonda falsă este câteodată mai valabilă, chiar mai reprezentativă decât una adevărată. Tu ce crezi?

Însă în acea zi, Donatienne n-avea chef să gândească, nici măcar să vorbească în ritmul ei obişnuit.

— Rămâne de văzut, spuse ea, poţi să dezvolţi?

— Cred că da, spuse Salvador, o să revin, dar să continuăm. Blonda falsă este deci o categorie specifică, un stil aparte, chestia e că nu e ca bruneta falsă. Bruneta falsă este de altminteri improbabilă, nu se ştie care e raţiunea ei de a fi. Ea nu creează evenimentul aşa cum o face o blondă falsă care şi-a ales culoarea doar cu acest scop. Prin urmare, vopseaua nu scandalizează decât în sens unic, mă urmăreşti?

— Dacă zici tu, se bâlbâi Donatienne. Continuă.

Am văzut-o pe una trecând, anunţă Boccara când Personnettaz se întoarse în maşină. Ar fi trebuit să-i vedeţi dinţii când zâmbea, cum îi străluceau. Nişte dinţi de un alb, vă jur, ca faianţa din baie. Hai, porneşte, spuse Personnettaz. Scuzaţi-mă, spuse Boccara. O luaseră apoi pe Saint-Lazare, spre cartierul Europa, unde lumina aminteşte deseori de cea din Europa de Est, unde pe străzile mai degajate ca în alte părţi şi din perspective mai obtuze rămâne un fundal de aer

proaspăt chiar şi pe vreme caldă, unde zgomotele sună ca şi cum ar veni de un pic mai departe. Câteva dintre aceste străzi, cele mai introvertite, păstrează pe toată durata anului un aer de vacanţă sau de penurie: de exemplu, în faţa biroului lui Jouve era destul loc pentru parcare.

Simetric cu acest birou, un altul mai vast adăpostea sediul unei asociaţii de femei, unele mai frumoase ca altele. Când Personnettaz şi Boccara intrară în hol, se părea că avea loc o adunare generală. Boccara îşi băgă nasul pe uşa întredeschisă. Hai, înaintează, spuse Personnettaz. Scuzaţi-mă, spuse Boccara. Jouve îi aştepta pentru raport. Îl puseră la curent cu eşecul lor. Asta nu mă miră, spune el, a dispărut, cu siguranţă. În sfârşit, cu atât mai rău. O să încercăm altceva. Ar trebui vizitat un local, am să vă explic, dar ar trebui să fie destul de discret, dacă mă înţelegeţi. Da, face Personnettaz, înţeleg. Un pic mai târziu, plecară înarmaţi cu adresa lui Lagrange. Chiar atunci adunarea generală a femeilor splendide era în plină desfăşurare şi, într-un climat de revoltă, se propunea febril să se treacă la vot. Ce facem, întrebă Boccara, mergem imediat? De ce, face Personnettaz, ai altceva de făcut?

Şi apoi, pe strada Tilsitt, la fel ca mai devreme:

— Vrei să încerc?

— Lăsaţi-o moartă, spuse Boccara.

Stând de ceva timp în picioare în spatele lui Boccara, cu o lanternă în mână, Personnettaz încerca să-l ajute cât mai bine pe Boccara, concentrat la ceea ce făcea. Nu reuşea însă prea bine. Sub efectul acestei imobilităţi de durată, se întâmpla ca pumnul să-i slăbească, ca lumina să fugă înspre spaţiul intermediar dintre ei, după care nu mai vedeau nimic. Boccara protesta atunci, iar Personnettaz îndrepta lanterna cu ambele mâini. Trecuse de miezul nopţii, era deja miercuri, ora douăsprezece şi zece.

Afară nu era prea multă umezeală. Pe ferestrele înalte

ale biroului lui Lagrange, ploaia din ce în ce mai fină, aproape în stare de ceaţă, stropea intermitent şi bătea uşor în ferestre, ca nişte valuri uşoare care mătură nisipul. De pe strada Tilsitt ajungea un zgomot de trafic rărit dar susţinut, era miezul nopţii în Place de l'Etoile, dincolo de strălucirea mai tulbure a bulevardelor din preajmă se mai auzeau câte o sirenă de ambulanţă pe ici, un claxon pe colo. Nimic altceva de ascultat decât asta, nimic de văzut dincolo de fasciculul lanternei. Pe uşa pe care intrară ca să ajungă în birou trecea puţin din licărirea felinarelor care accentua puţin reliefurile mobilelor, fără să lumineze ceva.

Se instalaseră în mica anexă a marelui birou al lui Lagrange, spaţiu închis, de cinci metri pătraţi fără fereastră. Fax şi fişiere metalice, copiator şi chiuvetă, casă de bani model vechi: Boccara stătea în faţă, îngenuncheat pe mochetă. Aici se aflau nişte dosare din care încercau să scape nişte fiţuici. Lângă Boccara se afla o sacoşă care conţinea mici ustensile, patenţi şi cleşti, palpatoare, un aparat mai mare în formă de ventuză şi un stetoscop. Câteodată, Boccara îşi punea stetoscopul, asculta mecanismul, numărând declicurile, tremurând un pic; tremurând uneori până la punctul în care rata câte-o mişcare şi trebuia să-şi reia calculele, dar şi transpirând cel puţin pe cât tremura din degetele lui jilave, alunecând pe moleta lucioasă fără să-l ia în seamă pe cel din spatele lui care, uite, coboară lampa în cel mai prost moment posibil: părea că totul se împotriveşte încercării lui de a deschide casa de bani.

Celălalt, în spate, aplecându-se peste umărul lui, văzu halul în care-i transpirase asistentul.

— Ar fi trebuit să te gândeşti la nişte cârpe, spuse el. Eşti sigur că n-ai nişte cârpe în sacoşă? N-ai luat nişte batiste de hârtie pentru guturai?

— Nu, se enervă Boccara, nu, nu. Dar la naiba, ce mai alunecă asta. Derapează de nu-i adevărat, la dracu.

Întrerupându-se un pic ca să respire, îşi înăbuşi un strănut în căuşul mâinilor.

— Calmează-te, spuse Personnettaz, pierzi timp.

— Simt că o să-mi ajungă în bronhii, spuse Boccara trăgându-şi nasul, văd de pe-acuma. După asta, o să dureze luni întregi. N-am ce să fac cu urările dumneavoastră.

13

După ce o ştersese englezeşte, Béliard nu se mai manifestase deloc. Gloire nu suferea prea mult din cauza absenţei lui, deşi uneori îi lipsea conversaţia. Era o vreme frumoasă în întreg Pacificul de Sud.

În miercurea aceasta, ziua începu ca de obicei, brusc. După ce făcu un duş rapid şi o dată breakfastul terminat, femeia ieşi repede din cameră. O repriză de muzică rock and roii interpretată de o orchestră simfonică suna afectuos în lift. Gloire părăsi hotelul sub soarele care bătea deja cu putere. O luă pe podul Pyrmont[39], pentru pietoni, până ajunse la marele acvariu. La mai bine de cinci sute de metri mai departe, se întinde o clădire în stil anglo-antipodal – galerii de magazine luxoase, totul numai lustre şi baluştri, gravuri şi vitralii, covoare, tablouri, muluri[40] – în faţa căreia se ridica lividă o statuie de marmură a reginei Victoria. Gloire luă liftul până la ultimul etaj şi se instală în faţa unei mese joase, lipite perfect de o bară de sprijin lăcuită, din apropierea unui butic cu articole de mariaj numit *Seventh Heaven*[41]. De acolo, privirea îi alunecă pe trei etaje de galerii de artă, concesiuni ale creatorilor de modă internaţionali, magazine cu obiecte de lux, cu antichităţi recente şi cu

---

[39] Pod din Sydney.

[40] Ornament arhitectural cu profil pronunţat

[41] Al nouălea cer.

suveniruri confuze.

După ce un barman dotat cu un Walkman îi aduse ce dorea – adică o cafea şi o scrumieră – Gloire observă traficul de logodnice care intrau şi ieşeau de la *Seventh Heaven.* Tinere sau nu chiar atât de tinere, logodnicele nu se prezentau niciodată singure, ci mereu flancate de o însoţitoare – mamă, prietenă, soră sau sora logodnicului care îşi bea departe ultimele beri cu vechii amici dintotdeauna, pe toată durata numărătorii inverse. Instalate pe canapele din piele albă, însoţitoarele împrăştiau şi răsfoiau sfaturi şi cataloage. Logodnicele păreau mai degrabă sigure pe ele în timpul probelor, în mintea unora distingându-se o singură idee, în vreme ce minţile altora rămâneau reci sau cel puţin ocupate cu gânduri ascunse. Unele erau însă speriate să nu li se citească satisfacţia; chiar dacă, per ansamblu, nu erau cine ştie ce, îşi găsiseră totuşi pe cineva. Gloire le privea prin vitrină cum pozau în ţinuta lor, iar apoi, în toiul dimineţii, când buticul se goli, intră şi ea.

Voaluri de verde pal, roz pal, carpetă violet purpuriu şi perlată. Incinte de prezentare cilindrice din velur şi satin, încărcate de pălării, coliere, încălţăminte pe care le multiplicau nişte oglinzi mari, aşezate în rame lucrate artistic. Printre umeraşe care suportau cortegiul rochiilor imaculate, spumoase, efervescente. Gloire alese un model clasic, cu talie foarte înaltă, lungă şi cu pliuri laterale, cu un decolteu discret al cărui unghi obtuz nu ar lăsa descoperite decât claviculele. Se închise în cabina minusculă.

Ca prin minune, ieşi de acolo un sfert de secundă mai târziu, învăluită într-o ţinută gigantică urmată de o escadrilă de vânzătoare care-i purtau în spate mulţi metri de trenă – ca un iluzionist cu joben care scoate din mânecă o porumbiţă după care aleargă o pisică, după care aleargă nişte câini urmaţi de cai, de cămile, de elefanţi care se îndreaptă placid spre culise, behăind, mieunând şi defecând în trecere, apoi

cohorte îmbrăcate în costume populare care defilează salutând publicul care îi ovaţionează, agitându-şi pălăriile şi drapelele precedate de fanfare şi urmate de orfeoni[42] – şi per total mai degrabă destul de prost îmbrăcată, înconjurată de etichete, stând strâmb pe nişte tocuri înalte şi albe.

Gloire avea să lase vânzătoarele să îi aranjeze în continuare rochia pe corp, să-i regleze talia, să-i ajusteze umerii, să înnoade o fundiţă peste şold, să-i facă să înflorească o hortensie de dantelă albă între sâni, să o coafeze cu o coroană de foietaj cu rubine, să-i pună vălul peste faţă, să-i aranjeze felul cum cade materialul, să-i netezească pliurile, să-i fixeze acele în toate sensurile şi să împodobească totul cu trei rânduri de perle. Zis şi făcut, prizonieră în propria ei rochie, Gloire avea să schiţeze câteva mişcări prudente, mici reverenţe pline de precauţie, în atenţia imaginii ei din oglindă, de căsătorită celibatară. Bun, spuse ea, am să mă gândesc.

Îmbrăcată la loc, Gloire îşi petrecu după-amiaza pe unul dintre feriboturile care leagă cheiul circular de Manly[43], după care se reîntoarse la hotelul ei unde, după cină, cum nu prea avea chef să meargă să se culce imediat, omul de la recepţie îi indică bucuros adresa unui club unde să-şi piardă noaptea.

Găsi fără dificultate localul frecventat mai degrabă de occidentalii din emisfera de nord între care erau destui occidentali din emisfera de nord beţi, printre care un elveţian înalt şi slab, cu un surâs trist pe sub mustaţă, la bar, şi un cântăreţ la orgă în spate. Dincolo de ceaţa conversaţiilor, ca de dincolo de o cădere de apă, orga Hammond înşira discret sunete prăfuite, argumente bolnave de sinuzită care alternau cu accese de tuse, triluri de forjă.

---

[42] Instrument muzical cu coarde şi claviatură.

[43] Suburbie din Sydney.

Elveţianul, care se ocupa cu probleme de mediu, îi oferi lui Gloire o cupă din şampania locală, după care pălăvrăgiră sau cel puţin elveţianul îi făcu un portret sobru al Australiei. Din ce în ce mai mulţi turişti la sol, din ce în ce mai puţin ozon în cer. Se părea că ar fi avut aici, din perspectiva specialităţii lui, multe lucruri de care s-ar fi putut ocupa.

Gloire de-abia îşi golise paharul că bărbatul i-l mai umplu imediat de câteva ori, fără să-şi întrerupă monologul. Gloire zâmbea, mulţi oameni zâmbeau, orga continua să scoată sunete înfundate, ungând parcă acordurile cu marmeladă sau chinuindu-se ca un animal de povară. De-abia întors din Labrador, elveţianul expunea în prezent soarta rezervată focilor din Labrador, exterminate în masă pentru a se fabrica din pielea lor pantofi şi brelocuri, dar mai ales jucărioare articulate în formă de focă din Labrador. La rândul ei, Gloire începuse să fie un pic beată şi să vadă lumea printr-un pahar, cu toate simţurile anesteziate, ca într-un incendiu răcit văzut prin sticla televizorului. Când paharul începu să se estompeze, veni vremea să se întoarcă. Bărbatul ăsta elveţian era foarte drăguţ dar nu, nu în seara asta, poate avea să treacă din nou mâine pe-acolo, să vadă dacă el mai era aici. Gloire se ridică cu grijă, îi mulţumi bărbatului şi părăsi clădirea.

Când ieşi, liniştea din stradă era a celor pe care îi asculţi ca pe un sunet. Uşurată să se vadă mergând destul de drept, să citească foarte clar ora două dimineaţa la ceasul său de mână, Gloire prefera să se întoarcă pe jos decât să ia un taxi. Clubul de noapte se găsea la câteva blocuri de acvariu, după care avea să ajungă la hotel luând-o pe podul Pyrmont. Până la acvariu nu era prea multă lume la ora aia, nu era niciun suflet pe podul Pyrmont.

Slavă Domnului, numai că: la scurt timp după ce ajunse pe pod, iată un suflet solitar care o porneşte din sensul opus. La început indistinct, precizându-se încetul cu încetul,

sufletul are vreo cincizeci de ani, e masiv şi îmbrăcat în albastru aprins: sex masculin. Bărbatul înaintează fără să se grăbească la stânga lui Gloire, care o ţine pe partea ei dreaptă fără să îşi ridice ochii. Atunci când se încrucişează, omul îşi ridică brusc privirea către ea şi îi adresează câteva cuvinte pe care ea nu le înţelege. Gloire n-a fost niciodată prea vitează cu limbile străine, abia fiind în stare să se descurce în engleză la nivelul unui portar de hotel de mâna a doua, dar incapabilă să susţină o conversaţie, mai ales la această oră, ţinând seama de starea ei ca şi de accentul lui australian. Cum ea scutură din cap – *don't speak English* – grăbind un pic pasul, omul se întoarce şi apoi începe să o urmeze, mergând în ritmul ei şi repetând aceeaşi formulă, de data aceasta pe un ton imperativ din ce în ce mai presant, luând-o imediat de braţ, de deasupra cotului. Gloire începe să meargă mai repede, scutură din cap – *leave me alone* – şi încearcă să scape aruncându-i priviri glaciale. Omul o apucă atunci de un umăr, o obligă să se oprească şi apoi, întorcând-o către el, îi apucă celălalt umăr.

Gloire începe să se zbată, dar celălalt o ţine ferm, o trage către imensa lui persoană transpirată, deplasându-se spre balustradă. Iată că forţele o părăsesc pe Gloire, chiar îi este prea frică să urle în acest spaţiu pustiu, deja aproape asfixiată de sudoarea şi respiraţia acestui bărbat care nu rosteşte decât cuvinte şuierate, pline de furie, incapabile să influenţeze turnura pe care o luaseră lucrurile. Totul devenea periculos când Béliard apare de nicăieri, se ridică deodată pe umerii tinerei femei şi începe să urle, având o privire plină de ură. Distruge-l pe nenorocitul ăsta, vociferează Béliard. Rupe-i coaiele. Scoate-i ochii cretinului ăstuia.

Gloire nu va şti niciodată dacă omul a auzit exclamaţiile belicoase ale lui Béliard. Cert este că, pentru un moment, pare deconcertat, se dezechilibrează, după care îşi reia

asaltul, mai puternic, proferând în faţa lui Gloire alte cuvinte scurte pe care ea nu le înţelege dar despre care poate totuşi să-şi facă o idee fără prea mare dificultate. Puterea lui Béliard este însă atât de mare că-i regenerează celulele, îi multiplică energia. Imediat după aceea, sub efectul unei rezistenţe noi, printr-un contraatac neprevăzut, bărbatul se vede brusc pus la pământ, iar capul i se loveşte surd de asfalt. Strigă, încearcă să-şi revină, poate că se gândeşte deja să se declare învins: poate că nici n-ar mai insista în faţa acestei femei cu forţele descătuşate dacă Béliard, tropăind pe umărul ei, n-ar continua s-o îndemne pe Gloire, care îşi ridică brutal agresorul în picioare. Fără să-i lase timp să fugă, îl lipeşte de balustradă înainte de a-l lovi violent, de mai multe ori, iar privirea tipului, care oscilează nebuneşte între durere şi mirare, rămâne imediat ţintuită pe tânăra femeie cu un aer obosit, cu aerul că spune bine, de acord, ne-am înţeles, ne oprim.

Toate astea s-ar putea opri aici. Gloire ar înceta şi l-ar lăsa în pace dacă Béliard, la ureche, nu i-ar urla să-l distrugă pe acest nenorocit, să-l facă bucăţi. Astfel că, în continuarea ultimei lovituri, Gloire apucă cu putere umărul omului, îi întoarce un braţ la spate aproape fracturându-i-l, ca să-l azvârle apoi către balustradă şi, mormăind scurt ca o fiară, îl răstoarnă dintr-o lovitură de umăr peste parapet, după care îl împinge în gol. Surprins, cu ochii deschişi, omul cade, fără să fi-nţeles o boabă, atât de perplex încât nu se gândeşte nici măcar să strige. Golful Sydney îl înghite în linişte, douăzeci de metri mai jos. Din fericire, Béliard îşi mai oferă din când în când serviciile.

Cu toate acestea, douăzeci de minute mai târziu, revenită la hotel şi fremătând încă de ură, de emoţie, de teamă, şi mai degrabă dilatată de această energie, golind unul după altul două pahare de whisky, totul se inversează la scurt timp. Gloire se cufundă în lacrimi, prăbuşită la

marginea patului, disperată de tendinţa ei de neînfrânat de a arunca oamenii pe ferestre, din înaltul falezelor sau de pe poduri. Béliard, aşezat lângă ea, o observă gânditor. Haide, haide spune el cu o voce de consolare. Gloire fu la început incapabilă să articuleze vreun cuvânt.

— Nu eram obligată să fac asta, suspină ea în continuare. Nu eram obligaţi să facem asta.

— Las-o moartă, spuse Béliard, abandonează scrupulele astea. Câteodată trebuie să dai exemplu. Nu riscăm nimic, oricum, dar poate ar fi mai bine să plecăm. O să mă interesez mâine cu privire la avioane. Iar acum tu ai să dormi, bine?

— N-aş putea, spuse femeia.

— Mă cam îndoiesc, spuse omuleţul. Ce ţi-a mai rămas din medicamente?

Gloire merse să-şi caute trusa cu medicamente, din care Béliard făcu un cocktail concentrat, şi la puţin timp după aceea totul era calm, iar tânăra femeie dormea, părea în sfârşit liniştită, micile vene albastre de pe tâmplă îi pulsau acum uşor. Plutea departe de lume. Poate că nu se petrecuse chiar nimic.

Dar în dimineaţa următoare, când cineva din personalul hotelului sună la telefon un pic cam devreme, nu mai era nici urmă de Biliard în cameră. Nici măcar umbra lui Béliard, nimeni, Gloire merse chiar până la a-l căuta sub pat. Totuşi, nu putea fi aşa departe: când ieşi de sub duş, în baie nu era altceva decât un bloc opac de ceaţă. Iar cum degetul lui Béliard era mic şi subţire, pe o oglindă întunecată erau scrise cu litere fine cuvintele: Sydney-Bombay, via Hong-Kong, zbor Cathay Pacific Airlines 112, la 10.30. Apoi, după ce notase aceste indicaţii pe spatele unui plic şi se întoarse în baie ca să se schimbe, tot aburul se evaporase: oglinda redevenise curată.

O oră mai târziu, pe aeroportul Kingsford Smith, locul îi era într-adevăr deja rezervat la clasa business,

compartimentul fumători, lângă hublou – fără îndoială că Béliard putea să facă tot felul de servicii. La ora 10, Gloire urcă în avionul de Bombay, îmbrăcată într-un costum de pânză bej, de inspiraţie vag colonială şi încălţată cu sandale de vară, cu tocuri joase de plută. Ca de obicei, machiată uşor de când plecase din Bretagne, faţa de-abia i se vedea de sub ochelarii mari şi negri, iar de sub basca ce-i acoperea foarte bine părul scăpaseră ici şi colo scurte meşe deschise la culoare, exact ca-n vremurile bune.

14

Şi-n aceeaşi zi, la celălalt capăt al lumii:

— Se pare, continuă Salvador, că există la blondele înalte conştiinţa acută a particularităţii lor. Acest sentiment că sunt speciale, că ar constitui produsul unei mutaţii, al unui fenomen genetic, ba chiar al unei catastrofe naturale, le poate încuraja să se expună. Da, făcu el, în sfârşit, bun. Nu prea ştiu. Tu ce zici?

Căscând, trăgându-şi fusta în jos, Donatienne propuse să lase această discuţie pe mai târziu. Să se intereseze mai degrabă de nişte valori sigure ale populaţiei studiate. De exemplu, un mic subiect despre Jean Harlow sau, ştiu eu, chiar Doris Day? De acord, spuse Salvador, du-te să cauţi fotografiile.

Donatienne traversă încăperea îndreptându-se către uşă, balansându-şi uşor şoldurile sub privirea obosită a angajatorului ei. În jur, mediul înconjurător sonor era format din *note* acute – claxoanele din stradă, ciripiturile dinspre arbori şi, din studiourile vecine, benzile magnetice care defilau accelerat: dispoziţia lui Salvador era singura notă

gravă în acest moment.

Când Donatienne apăsă clanţa uşii şi trase, aproape că se lovi de Personnettaz care stătea în picioare în spatele acestei uşi şi care o împingea de asemenea şi în acelaşi timp. Cum ea ieşea din încăpere şi cum el tocmai intra, dădură amândoi înapoi la început, ocolindu-se unul pe celălalt. Iar apoi, neînţelegere veche, înghesuindu-se fiecare simultan în spaţiul eliberat de cel din faţa lui, aproape că se loviră amândoi în cadrul uşii. Contact rapid şi furiş, imediat oprit: bărbatul atinse din neatenţie braţul tinerei femei, după care şi-l retrase pe al lui, dându-se înapoi. De la birou, Salvador văzu figura buimăcită a lui Personnettaz care arăta de parcă ar fi fost terorizat că a atins un cablu de înaltă tensiune şi acum era stupefiat că supravieţuise. Salvador văzu corpul lui Personnettaz scuturat de aceste emoţii puternice, asemănătoare valurilor care se revarsă cu dublă detentă şi cu două viteze, care te îneacă fără scăpare. Toate astea nu duraseră trei secunde, după care Personnettaz mai dădu un pas înapoi, având deodată faţa albă de oboseală. Donatienne îi surâse larg înainte de a se îndrepta către secţia de documentare.

Personnettaz, dând impresia că e epuizat, se întoarse fără să o privească, înainte de a i se adresa lui Salvador sau mai degrabă exclusiv umărului drept al lui Salvador, ca şi cum ar fi făcut expertiza unei pete, a trei fire de praf, a unui fir de păr rătăcit acolo de vreun văr de-al lui Béliard.

— Bun, spuse el în cele din urmă, avem informaţiile. Ştim unde este acum. Credem că ştim.

— Şi atunci? făcu Salvador. Ce-aşteptaţi să vă duceţi acolo?

— Vreau să zic că e departe, adică într-adevăr e destul de departe.

— Şi ce-i cu asta? făcu Salvador. Care-i problema?

— Vreau să spun că e scumpă, spuse Personnettaz.

Vreau să spun, călătoria. E scumpă de-a binelea.

— Bineînţeles, suspină Salvador, scoţându-şi carnetul de cecuri din buzunar. Clasa business, nu-i aşa?

— Nu, spuse Personnettaz, clasa economică va fi foarte bună pentru doi.

În vreme ce Salvador semnează apoi rupe cecul din carnet, Personnettaz îşi încleştează fălcile când Donatienne revine de la documentare. Ea are un teanc de fotografii pe braţ şi un Dunhill cu filtru în colţul buzelor date cu roşu aprins. Cum stă sprijinită de uşa deschisă, având aerul că aşteaptă să treacă momentul, Personnettaz bagă cecul în buzunar şi se ridică înţepenit. Acum, după ce şi-a scos-o cu grijă pe Donatienne din câmpul vizual, ajunge la ieşire descriind un arc discret de cerc la o distanţă constantă de persoana ei şi iese, sub privirile ei care-i zâmbesc în continuare. Personnettaz nu mai poate merge normal atunci când se ştie urmărit de o privire: se ţine cu stângăcie prea drept, îşi contractă în mod exagerat fundul, gambele-i devin o caricatură, iar toracele i se leagănă mai mult decât e necesar – pe scurt, corpul se emancipează şi, cu cât vrea să-l controleze mai mult, cu atât reuşeşte mai puţin. Până ajunge la lift, Personnettaz se îndepărtează astfel de-a lungul culoarului interminabil, convins că Donatienne îl priveşte după ce a închis uşa.

Ca şi cum ar fi fost supravegheat şi la distanţă, continuă să meargă astfel şi pe strada Martirilor, o jumătate de oră mai târziu, de vreme ce-şi parcase maşina tocmai pe bulevard.

Sosit în faţa clădirii lui Boccara, îşi căută în carnet codul de la intrare după care îl formă pe tastatura interfonului de câteva ori, dar tot degeaba: uşa rămânea de netrecut. Deja tulburat de Donatienne, Personnettaz se enervă, cu atât mai mult cu cât cea mai apropiată cabină telefonică era la vreo cinci sute de metri distanţă.

— Personnettaz, anunţă el. Mi s-a dat un cod. Care e codul ăsta?

— Ce cod aveţi, pentru Dumnezeu? răspunse Boccara cu o voce intimidată.

— Aşteaptă două secunde, spuse Personnettaz, răsfoindu-şi carnetul cu o mână, incomodat. Mi s-a dat 89A51.

— Ah, făcu Boccara, se vede că Jouve n-a mai trecut pe aici de mult timp. Ah, da, îşi aminti el, era un cod bun 89A51, îmi plăcea, suna ca un scor de baschet, şi apoi era atât de uşor să ţi-l aminteşti, nu-i aşa? Ca Revoluţia Franceză şi pastis-ul, ce putea fi mai uşor?

— Bun, spuse Personnettaz. Şi atunci care e cel nou?

— Şi apoi mai avea şi două numere prime, argumentă Boccara.

— Nu, spuse Personnettaz, 89 da, dar nu şi 51. 51 nu e decât un produs de numere prime.

— Da, spuse Boccara, în sfârşit, iată că ni l-au schimbat.

— Bun, repetă Personnettaz, şi-atunci care e cel nou?

— E unul complet jalnic, spuse Boccara. 8C603. Vedeţi ce comod e?

După ce compune 8C603, într-adevăr declicul lejer al interfonului electronic se declanşează instantaneu. Liftul. Oglindă pe peretele din spate al cabinei. Evită să se privească.

— Ei, făcu Boccara, cum merge? V-aţi putut reveni, de seara trecută? Eu nu pot să mă mai culc aşa târziu, sunt terminat. Şi vă previn că sunt şi un pic deprimat. În sfârşit, din fericire, am găsit totuşi ce căutam. O cafeluţă? E proaspătă, acum am făcut-o.

— Nu, spuse Personnettaz. Oh, şi apoi sigur, ia să văd.

— Uitaţi, spuse Boccara. Un cub de zahăr sau două?

Erau nişte clişee în mărime naturală ale documentelor pe care cei doi le găsiseră, fotografiaseră şi apoi puseseră

înapoi la locul lor în casa de bani a lui Lagrange: nume de oraşe străine, urmate de indicaţii cifrate: date, adrese, numere de telefon, de fax. Bun, spuse Personnettaz, plecăm mâine.

Iar a doua zi, Boccara se dădea la fel de deprimat când se îmbarcară în acelaşi Boeing către Sydney pe care îl luase şi Gloire. Dar noi ştim că ea a plecat din Sydney, cunoaştem deja acest traseu, aşa că, să aranjăm totul foarte repede cu asta şi să recapitulăm. La hotelul Darling Harbor nu găsiră pe nimeni, vremea era îngrozitoare, nu avură timp să vadă nimic. Se întoarseră imediat.

În avionul de întoarcere, Boccara adormea cu intermitenţe. După cincisprezece ore de zbor într-un sens şi apoi înapoi în celălalt, oboseala şi dublul decalaj de o sută optzeci de grade, problemele de somn şi de digestie nu îl ajutau cu nimic în momentele când era scuturat de ameţelile provocate de Boeing-ul care traversa zone cu turbulenţe. Abătut la început, încercă apoi să-şi regăsească curajul cu o mie de kilometri înainte de Paris şi vru să reia conversaţia începută cu câteva zile mai devreme în maşină, pe când se întorceau din Bretagne. Se întoarse către Personnettaz care părea absorbit de buletinul meteo internaţional de pe canalul de televiziune cu circuit închis.

— Nici măcar nu era adevărat ce v-am spus zilele trecute, mărturisi Boccara. În realitate, viaţa mea sexuală este lamentabilă. Dacă aţi şti că nici măcar nu mai pot să mă culc cu văduve în locuinţe ieftine.

— Într-adevăr, se aventură Personnettaz, aşa se întâmplă mereu.

— Nici nu vă-nchipuiţi cum e, continuă Boccara. Trezitul, dimineţile, să te-ntorci acasă nespălat pe bulevardul periferic blocat de maşini şi, pe o vreme câinească, să te întorci în apartamentul îngheţat, să dai drumul la căldură şi să-ţi ţii haina pe tine aşteptând să se

fiarbă cafeaua. Nici nu vă închipuiţi ce înjosire înseamnă toate astea.

— Lasă-le atunci, încercă Personnettaz, părăseşte-le.

— Eu nu părăsesc niciodată pe nimeni, răspunse Boccara, e prea obositor. E aşa de obositor că prefer să fiu eu cel părăsit. Evit să mă hotărăsc aşa. Oricum, continuă el, nu e niciodată aşa de simplu. Nu ştii niciodată cu precizie cine părăseşte de fapt pe cine. Crezi că unul dintre cei doi are iniţiativa. Dar cel care abandonează nu este şi cel care dă impresia că părăseşte.

După ce spuse asta, Boccara îşi înfundă căştile în urechi, căutând un pic de muzică printre programele disponibile, jucându-se cu cursorul de căutare încastrat în braţul scaunului şi recăzând pe Şostakovici, îşi schimbă înclinaţia scaunului ca să le contemple mai confortabil pe stewardese la treabă.

La aeroportul Roissy, Personnettaz se îndreptă către prima cabină telefonică, dar nici acum lui Salvador nu îi stătea mintea să răspundă când aparatul sună. Pe biroul lui, principalul lui proiect era deschis la capitolul privitor la blondele artificiale – oxigenate, peroxidate, etc. Bun, făcu el repede, da. Deci aţi ratat-o din nou? Dar fără să asculte prea mult din explicaţia celuilalt:

— O clipă, îi spuse el.

Şi aplecându-se peste paginile aflate în faţa lui, notă repede pe marginea uneia dintre ele că peroxidul de azot este folosit şi la confecţionarea anumitor explozibili, la propulsia anumitor rachete – iată la ce poate servi. Bun, să se gândească să dezvolte acest punct.

15

În seara aceea, ora douăzeci şi trei la Bombay, în barul Taj Intercontinental, veţi observa că nu sunt, la fel cum nu

erau nici în night-clubul din Sydney, decât foarte puţini autohtoni. Aproape în exclusivitate străini, străini de acest oraş ca şi între ei, străini cu totul.

Le atenţionaţi pe cele două femei care tocmai intră în bar râzând foarte tare că nu se râde niciodată aşa într-un loc public. Sunt două tinere foarte vesele, înarmate cu un buchet de flori mari şi albe, pe care şi-l trec de la una la alta la fiecare cinci minute. La prima vedere, le veţi găsi frumoase ca lumina zilei. Apoi, privind mai atent, ca două zile diferite, două zile de sărbătoare în mijlocul unor anotimpuri opuse.

Se întâlniseră chiar în dimineaţa aceea, pe cursa Sydney-Bombay. Aşezate din întâmplare una lângă cealaltă, făcuseră schimb de reviste, de ţigări şi de sfaturi de frumuseţe, băuseră destul şi vorbiseră, aşa cum fac necunoscutele dintr-o cursă lungă, la zece mii de metri deasupra

Pământului. Rachel, ca şi Gloire, călătorea singură. Cum Gloire păstră discreţia privind scopul şi mobilurile acestei escapade, cele două erau deja de nedespărţit în zilele următoare.

Sosiseră la Bombay dimineaţa târziu, fără să aibă vreo intenţie deosebită, parcurgând imediat oraşul în taxi, oprindu-se nu conta unde şi apoi bătând străzile pe jos, în lung şi-n lat. Traversând în acest timp un volum compact de mirosuri cu dominantă zaharoasă, concret ca un nor cumulonimbus de o geometrie variabilă şi provenind din tot felul de mirodenii, tămâie, esenţe de parfum şi fructe, flori şi prăjeli, fum, coarne arse, naftalină şi gudron, praf şi putregai, gaz de eşapament şi excremente. Apoi, când se întâmplă ca, spre Marine Drive[44], tinerele femei să ajungă prin apropierea crematoriului, mirosul corpurilor în combustie le

[44] Bulevard lung de 3 kilometri în mijlocul Mumbai-ului.

depăşi pentru moment pe toate celelalte, nuanţat fiind de clasa lor socială, de cea a buştenilor dintre ale căror straturi porneau – în fum de santal sau bananier pentru cei bogaţi, respectiv de manghier[45] pentru cei obişnuiţi. Îşi petrecură astfel toată ziua, până seara.

În seara aceasta chiar dumneavoastră, singur în faţa unui pahar în barul hotelului Taj, vedeţi cum aceste două femei vesele tocmai au intrat şi întâlnesc imediat, ca prin minune, doi bărbaţi cu dispoziţii asemănătoare. Cea mai veselă dintre ele îl alege imediat pe cel mai simpatic, iar ceilalţi doi se combină şi ei, de bine, de rău. Dumneavoastră supravegheaţi scena de departe. Vi se pare că acest cvartet de-abia constituit nu prea schimbă impresii în aceeaşi limbă, fiecare vorbindu-şi limba prin gesturi. Mai rămâneţi un moment, ezitând şi apoi renunţând să mai cereţi un alt pahar, părăsiţi locul în momentul în care se precizează în mintea cvartetului ideea potrivit căreia nu prea contează barierele lingvistice de vreme ce dragostea-i universală. Cu toate acestea, a doua zi de dimineaţă, către ora unsprezece, dacă suiţi dumneavoastră etajele până la camera 212, întredeschideţi uşa, apoi nu veţi găsi, aşa cum era de aşteptat, pe vreunul dintre aceste cupluri, ci pe Rachel şi Gloire adormite una lângă cealaltă.

După câteva zile, sătule să tot alerge prin oraş, se întâmpla să petreacă zile întregi în cameră pentru că aveau tot timpul din lume. Tot aşa, adormite una lângă cealaltă sau nu, aproape de fereastra deschisă la marginea căreia se aşezau ciori cenuşii şi mari cu o privire insolentă. Rachel avea pe undeva o stea minusculă tatuată, ciorile emiteau din fundul gâtlejului nişte croncănituri răguşite, asemănătoare cu cele ale unui om care e pe punctul să expectoreze. Şi de

[45] Arbore tropical foarte înalt.

dimineaţă până seara, pe această fereastră urca vocea vreunui credincios care psalmodia o arie sacră ale cărei note le reluau în mare măsură pe cele din *Working class hero.*

Deseori, ele nu ieşeau din cameră decât la sfârşitul zilei, odată ce dispărea un pic zăpuşeala, ca să ia puţin aer aproape de debarcaderul către Elephant[46]a sau ca să caute alcool în fundul vreunui pasaj printr-o clădire în ruine, într-o dugheană obscură cu geamlâcul păzit de un grilaj. Însă aproape de debarcader ele mai făcură cunoştinţă cu nişte tineri care umblau creanga toată ziua nu departe de hotel, între Taj şi Yacht Club, printre tinerii curăţători de urechi[47]. Politicoşi şi îmbrăcaţi curat, umbriţi de viitoare mustăţi şi proiecte de viitor, businessmen debutanţi care le prezentau grav evantaiul ofertelor lor: substanţe de inhalat, substanţe de injectat, băieţei şi fetiţe la discreţie, valută de schimbat. Fără să recurgă la serviciile lor, Rachel îl simpatiză totuşi pe unul numit Biplab, păru să se amorezeze de el şi dispăru câteva zile după aceea ieşind din viaţa lui Gloire tot atât de repede pe cât de repede intrase.

Este puţin altfel să fii singură la Bombay, oraşul pare mai gălăgios. Gloire petrecu două zile întregi fără să iasă din hotel, pierzându-şi vremea pe la comercianţii de lux de la parter. Ieşise o singură dată, în cea de-a treia zi, şi atunci câţiva cerşetori o urmăriră mai feroce decât de obicei, emiţând aceleaşi chemări din gâtlej ca şi ciorile, nişte ologi fără ambele picioare se luaseră după ea şi încercau s-o înconjoare. Gloire reveni în cameră un pic descurajată. Béliard începea să-i lipsească. În tot timpul petrecut cu Rachel, nu se manifestase niciodată, ceea ce era normal. Dar acum, că era din nou singură, ar fi putut să facă bine să

---

[46] Insulă din largul portului Mumbai.

[47] Ocupaţie foarte cunoscută în India, cei care o practică putând fi recunoscuţi după un turban roşu.

reapară, măcar. Dar se vede că nu, aşa că îi rămânea să se întrebe dacă nu cumva omuleţul găsise ceva mai atrăgător şi rămăsese la Sydney.

Oricum, mai bine ar fi fost să plece din nou. Rachel îi vorbise odată de un orăşel din sud unde viaţa i se păruse calmă, de reşedinţă în stil englezesc, puţin frecventată, iar Gloire notase adresa. Îşi rezervă la recepţie un loc la următorul tren spre sud, la clasa cu aer condiţionat şi plecă a doua zi dimineaţă.

Un orăşel liniştit pe aceste coordonate înseamnă cel puţin un milion de locuitori entuziaşti, dar Clubul cosmopolit era de fapt o veche instituţie situată la marginea centrului, în cartierul legaţiilor diplomatice. Intrarea principală dădea nas în nas cu consulatul Birmaniei şi, în fund, o poartă la care accesul se făcea la colţul străzilor Cenotafului şi Arhiepiscop Vincent dădea spre un cartier rezidenţial de vile mari şi albe, pline de grădini închise între ziduri. Acolo, Gloire s-ar putea crede la adăpost.

Clubul cosmopolit era o vastă clădire joasă care se compunea dintr-un hol mare şi câteva saloane. Restaurant, fumoar, săli de bridge şi bar, bar, un alt bar, al treilea bar. Acoperişul terasei avea un ornament piramidal dodecagonal, susţinut de o urnă în formă de pâlnie. Ornat cu fotografii originale ale reginei şi altele mai recente ale prinţului de Wales, holul se prelungea pe un peron şi apoi sub o copertină de ciment deschis la culoare, sub care limuzine grele de tipul Ambassador, bolizi puternici Hindustani îi descărcau din oră-n oră pe membrii înfometaţi ai clubului, înainte să-i îndese din nou, beţi morţi, după un litru sau două de alcool, mai târziu. La stânga, o piscină cu apă potabilă, la dreapta o bibliotecă cu volume care îşi pierduseră prospeţimea. Urma o clădire izolată, două etaje de camere şi apartamente deservite de un lift din lemn de palisandru. Acolo avea să se cazeze Gloire, nu departe de

intrarea anexă, cu vedere neacoperită înspre strada Cenotafului. Toate astea se petreceau într-o liniște de mătase, chiar dacă din cartierele animate răzbătea o rumoare monotonă de-abia perceptibilă, dar interminabilă, acră ca o conştiinţă încărcată, şi care scotea liniştea în evidenţă.

Stabilimentul aducea a hotel de lux, pensiune de familie şi sanatoriu. Neschimbate de pe vremea englezilor, barurile erau din lemn de mahon, ornamentele din piele, tacâmurile din argint, ţesăturile în dungi predominant roşii şi personalul în alb. Vizibile dinăuntrul restaurantului, dincolo de terasa lungă şi vastă ca puntea superioară a unui pachebot, cincisprezece trepte uşoare duceau la un parc plantat cu banian[48] şi margosier[49], populat de manguste şi papagali, împrejmuit de un râu care se putea umfla după ploi. Soarele strălucea. Perfect.

Imediat ce sosise, superintendentul îi arătase lui Gloire camera ei. Exagerat de mare, era dotată cu un televizor Texla alb-negru, un frigider albasjtru-deschis şi un voluminos aparat de aer condiţionat situat între cele două ferestre, cu trei ventilatoare pe plafon. Deasupra fiecărei noptiere, patru mici rame de fotografii înfăţişau păsările *(Chloropsis cochinchinensis*), o ramă mare de deasupra patului prezenta patru păsări mari *(Porphyrio porphyrio).* Din ce în ce mai bine.

Superintendentul, un tânăr micuţ cu o mustaţă rece şi fină şi un surâs fin de gheaţă dispăru imediat ce ea semnă în registru. În zilele următoare, el avea să se arate foarte discret, mai degrabă evaziv decât discret. Personalul, dimpotrivă, destul de în vârstă, se arătă excesiv de prevenitor. Cum soţia celui mai drăguţ dintre ei, care se

---

[48] Sau smochinul pagodelor, arborele sacru al budismului.

[49] Arbore din familia mahonului.

ocupa cu serviciul de dimineaţă, se găsea pentru moment în spital, Gloire îi pasă două mii de rupii. Apoi, după ce-şi aranjă hainele în dulapurile din perete, care erau de o sută de ori mai mari decât era nevoie, după ce făcu turul parcului şi traversă saloanele goale şi se acomodă cu locul, zilele începură să i se organizeze.

Toate asemănătoare. La ora şapte, se trezea din cauza căldurii. Cu puţin înainte de opt, soţul spitalizatei aşeza platoul cu primul ceai pe o masă joasă şi trăgea perdelele. Trăgând dintr-odată de tijele metalice, inelele metalice sunau când la dreapta când la stânga, zing-zing, ca un cuţit care se ascute. Gloire îşi lua apoi micul dejun singură pe terasă, aruncând din când în când pe jos bucăţele de pâine prăjită, la fel de căutate de o serie de ciori gigantice ca şi de şobolanii din palmierii cu muguri comestibili care se năpusteau cu toţii asupra lor. În nouă din zece cazuri, şobolanii băteau în retragere în faţa aroganţei ciorilor mai puternice şi mai bine organizate, sub cercurile descrise pe cer de vulturi. Gloire se odihnea apoi un moment în camera ei, fără să vadă ceva în faţa ochilor în afară de două şopârle scurte, roz şi fixate nemişcate pe perete. Nu încercă decât o singură dată s-o prindă pe una din ele.

O serie de ricşe staţionau în permanenţă în faţa porţii, gata să-i transporte pe membrii clubului. Gloire o luă pe prima din ele, un fel de scuter de culoare galbenă cu capotă, cu suspensii slabe – trei roţi, două locuri în spate şi contor stricat – spre centru. Întârzie un moment la negustorii de stofe, în temple sau pe la mascuri, încredinţându-şi în fiecare zi mâinile specialiştilor, la suprafaţă şi în profunzime, alternând chiromanţia cu manichiura.

Nu fără curiozitate, autohtonii o priveau nefiind obişnuiţi cu blondele înalte, nu erau prea multe pe meleagurile astea. Totuşi, departe, în colţul lui, Salvador îşi nota nişte

— Idei vagi apropo de subiect – blonde înalte din micul Austin, blondele înalte şi politica pământului pârjolit – privind mereu cu coada ochiului, nu se ştie niciodată, reproducerea unei opere de Jim Dine, intitulată „The blonde girls" (pictură în ulei, cărbune, sfoară, 1960). În tot acest timp, Personnettaz se forţa, deocamdată fără rezultat, să-i repereze itinerarul lui Gloire care îşi petrece după-amiaza pe un şezlong la marginea piscinei, dacă nu cumva făcea chiar un tur al parcului, oprindu-se câteodată în faţa generatorului din apropierea mlaştinii, unde o sută de broaşte râioase calme hăpăie la orice oră, în linişte, orice insecte.

Serile, Gloire cina la fel de singură în restaurant, cu o carte pe masă şi nemâncând decât pe ciugulite, după care se culca devreme în faţa televizorului, urmărea un film în tamilă (limba vorbită în estul Indiei), nu prea greu de înţeles, sau fără sonor, lua una dintre cărţile împrumutate de la bibliotecă, în general lucrări enciclopedice, jurnale de călătorie, manuale de istorie naturală, studii ale moravurilor sau tratate mai speciale publicate la Editura Thacker, Spink & Co (Calcutta), cum ar fi: *Animale fără importanţă* sau *Câini pentru climate calde.* Gloire citea totul metodic, fără să sară peste nimic, dar şi fără să reţină niciun rând. Apoi, în principiu, adormea. Deşi nu-i era întotdeauna uşor şi, de curând, îi devenise din ce în ce mai greu să-şi găsească somnul. Cât despre Béliard, tot nu mai reapăruse de la Sydney. Să se fi ivit vreo problemă la controlul paşapoartelor?

16

În săptămâna următoare, insomniile se accentuară. Îi măcinau somnul lui Gloire din două părţi, îi luau şi din zi şi din noapte, în părţi egale, cu câteva minute suplimentare la fiecare douăzeci şi patru de ore. Gloire se trezea mai obosită

cu fiecare zi.

Ajunsese să cunoască la barul clubului nişte europeni, rezidenţi sau pasageri, în special britanici care îşi reprezentau firma, unul care se ocupa cu asigurările pentru bijuteriile Coroanei, un reprezentant al unei case de parfumuri, un inginer specializat în frâne, dispozitiv neglijat şi puţin cunoscut la aceste latitudini unde este preferat claxonul – deci o enormă piaţă potenţială.

Dar ea îşi petrecea foarte puţin timp la bar. Seara, pentru a schimba ora la care încerca să doarmă, Gloire rămânea un moment în faţa mlaştinii, aproape de poartă. După ce hăpăiseră toate animăluţele posibile în timpul zilei, râioasele digerau acum, cântând uşor în cor. Ca să-şi execute micul concert, se repartizaseră în trei secţiuni, astfel că unele reproduceau piuituri de păsări, altele o sirenă de poliţie, iar celelalte un emiţător de semnale morse. Cor frenetic, simultan, într-un moment de răgaz, cu semnalele morse şi poliţia la octavă, iar suflul grav al generatorului ţinea în acelaşi timp loc şi de bas continuu şi de diapazon. De deasupra corului de batracieni, din ramurile unui arbore care aduce ploaia, vreun solist înaripat proiecta câteodată câte un scurt enunţ melodic în contratimp, câteva rifuri în terţă. Gloire le asculta pe toate câte un sfert de oră şi apoi mergea să se culce.

Când era invitată, uneori accepta. Supuşii britanici organizau marţea serate de dans cake-walk[50], în adidaşi şi bermude, transpirând printre mesele încărcate de sticle, într-o seară, într-o singură seară, Gloire avea să meargă să golească cinci sau şase pahare unul după altul.

Apoi avea să se întoarcă complet beata la club. Avea să piardă o groază de timp până să găsească cheia, apoi

---

[50] Dans englezesc.

încuietoarea şi apoi, odată intrată, întrerupătorul veiozei. Avea să scoată un strigăt scurt, crezând că distinge în penumbră o mică formă lunguiaţă pe patul ei. Apoi avea să-şi revină şi să judece: săraca de tine, tot criţă eşti. Dar nu: la zgomotul uşii trântite, mica formă se îndreptă repede, ţeapănă ca dreptatea, cu braţele încrucişate şi cu o dispoziţie proastă.

— Tu vezi cât e ceasul? strigă Béliard. Crezi că e o oră bună de întors acasă?

— Cretin sinistru, făcu Gloire. Mi s-a făcut frică.

— Şi ăsta nu e decât începutul, strigă Béliard pe un ton ascuţit. Personal, simt o oarecare relaxare aici. Am să te iau din nou în mâini, atâta tot.

— Cât eşti de tâmpit, repetă Gloire, zărind un fotoliu în umbră şi cufundându-se în el cu o mână la ochi.

— Măsoară-ţi vorbele, făcu Béliard cu o voce seacă, deşi mai puţin sigură.

— Nu crezi că ai putea să mă previi? făcu ea după un moment, ridicându-se cu greu, ca să meargă să pregătească un ultim pahar.

— Nu-i de glumă, încercă Béliard să ameninţe, arătând paharul cu degetul, apoi agitându-şi degetul. Acum chiar că o să mă ocup de tine.

— S-a-ntors lumea cu susu-n jos, spuse Gloire. E o eternitate de când nu te-am mai văzut. Nu eşti niciodată aici când am nevoie de tine. Aş fi putut să crăp de zece ori până acum.

— Trec şi eu când pot, pretinse omuleţul, lăsând garda jos. Dacă tu chiar crezi că nu mai am şi altceva de făcut. Tu ai văzut ce faţă am? Decalajul, călătoria, totul. Dacă tu crezi că asta mă amuză, făcu el scoţându-şi din buzunar o oglinjoară. Eh, nu, dar tu vezi ce faţă am?

Chiar era palid şi ciufulit, cu costumul mototolit, cu cravata şi şireturile desfăcute. În plus, nici nu era ras. Eu nu

mai pot, bodogăni el, lăsându-se să cadă înapoi pe pat. Gloire îşi muie buzele în pahar, privindu-l culcat, dezarticulat ca o păpuşă ieftină.

— Ei bine, şi-atunci ce-ai făcut? spuse ea. Unde ai fost? Ai rămas la Sydney?

— Lasă-mă să dorm, bolborosi Béliard, cred că trebuie să dorm.

— Eşti un norocos, spuse ea, eu nu mai pot să-nchid un ochi. Dacă ai şti ce nopţi am…

— O să mă ocup şi de asta, bodogăni Béliard, o să vedem mâine-dimineaţă.

— Tu ai zis-o, spuse Gloire.

A doua zi de dimineaţă, Béliard mai dormea încă atunci când Gloire plecă să facă un mic tur al oraşului, ca în fiecare dimineaţă. Dintre ricşele postate la intrarea clubului, sfârşise prin a-şi alege un vehicul mai bine întreţinut decât celelalte, părând a fi obiectul tuturor grijilor conductorului. Ornat cu conuri de camfor arzând, un altar de flori şi statuete, apăsa ghidonul vehiculului deasupra căruia, pe parbriz, erau lipite câteva abţibilduri de zeităţi. Pictaţi pe spatele motorului, aproape de semnalizatoare, doi ochi fardaţi se uitau crucişi la un slogan federal care propovăduia limitarea naşterilor, iar sub capota reparată de mântuială cu bandă adezivă, de-o parte şi de alta a banchetei din spate, două portrete ale aceluiaşi bărbat reprezentau poate un actor, poate un politician, mai degrabă pe ambii în acelaşi timp.

Cât despre şoferul acestei ricşe, numit Sanjeev, acesta era un tânăr amabil şi rotund, purta cămaşă şi pantaloni din pânză, o cârpă spălăcită de bumbac roz în jurul gâtului. Încă de la prima cursă, îi propusese lui Gloire să stea exclusiv la dispoziţia ei. Părul îi era ras, cu excepţia unei meşe lungi care-i cădea pe ceafă, accesoriu prevăzut să-l scoată din iad dacă ar fi căzut cumva acolo. Era foarte amabil şi avea mereu

aceeaşi dispoziţie, conducea bine, contorul era în stare de funcţionare, era respectuos, şi-atunci Gloire îi răspunsese de ce nu. Avea o singură problemă: guturaiul lui cronic îl făcea să strănute fără încetare, să-şi sufle nasul la toate stopurile în maioul roz care îi ţinea loc de şapcă, eşarfă, centură, compresă, cârpă, hârtie igienică, şerveţel şi plasă pentru provizii.

Când se întoarse în cameră după micul dejun, Gloire era din nou de o paloare extremă şi Béliard păru să se alarmeze. Odihneşte-te un pic, îi sugeră el înainte de a adormi el însuşi. Încearcă să-ţi faci o mică siestă. Ea încercă, dar somnul nu venea. La fel se petrecu şi când se înnoptă şi în toate nopţile care urmară, până ce, într-o frumoasă dimineaţă, de-abia fu în stare să se mişte de epuizată ce era.

Evident, incapabil să-i îngrijească insomnia lui Gloire, Béliard nu se ocupă decât să-şi recupereze propriul somn amânat. Ea îşi petrecea zilele aproape de el, care dormea, întinsă în camera ei şi cu perdelele trase. Stând cu ochii larg deschişi pironiţi în plafon, nu se mai gândea la nimic, numărând la nesfârşit rotaţiile ventilatorului.

În următoarele trei zile, n-avea să-şi mai părăsească camera decât la orele de masă, lăsându-şi micile dejunuri neterminate. Cum se ridica de la masă, ciorile se năpusteau asupra resturilor şi-şi împărţeau pâinea prăjită, zahărul, untul şi marmelada chimică înainte de a-şi lua din nou zborul ca să savureze merindele în pace sub paleta unui ventilator. Şi, într-o seară, la restaurantul clubului, Gloire tresări după ce descoperi într-o lingură aşezată cu partea bombată în sus aproape de farfuria ei un păianjen foarte enervat. Insecta prizonieră dădea roată lingurii, se zbătea să iasă. O stăpâni un moment de repulsie înainte să vadă cum în această concavitate nu se agita de fapt decât imaginea unui alt ventilator, aflat deasupra ei.

Ventilatoarele, după cum se vede, începeau să ocupe

prea mult loc în viaţa ei. Dar asta nu se petrecu decât la sfârşitul unei săptămâni în care, epuizată de veghe, începu să vadă ţânţari mari, congelaţi în filamentele becurilor electrice şi apucă să se îngrijoreze. Béliard se declară incompetent, dând din mâini a neputinţă, iar atunci Gloire se destăinui personalului din hotel.

Îngrijitorii, care o îndrăgeau – femeie surâzătoare şi rezervată, care nu-şi mânca de sub unghii, care nu întârzia decât în mod excepţional la bar, seara – fură dezolaţi. După ce se declarară incapabili s-o ajute, soţul spitalizatei încercă să-i spună câte ceva superintendentului. Acestuia îi răsări atunci un surâs uşor de sub mustaţă şi sfârşi prin a nota pe dosul cărţii lui de vizită adresa unui practician local, care avea o clinică pe strada Pagodei Karaneeswarar, la colţul unei mari artere comerciale.

Béliard, care nu plecase din cameră, dormea practic fără întrerupere de când revenise. Gloire îl scutură înainte să plece:

— Plec, îl preveni ea, cred că am găsit pe cineva pentru insomniile mele.

— O să vedem, mormăi homunculul întorcându-se pe cealaltă parte.

După care Gloire ieşi în cea mai puternică arşiţă de amiază, în umbră, aproape de poartă, şoferii ricşelor dormeau pe ghidoanele lor. *No problem,* spuse Sanjeev, după ce descifrase adresa înainte să demareze.

Sosiră: tot soiul de buticuri se-nghesuiau unele-n altele: negustori de pompe, de arcuri, de tuburi, de culori, de ipsos şi de sfoară, electricieni, instalatori, frizeri. Pe scurt, aceiaşi ca peste tot în lume, numai că aceste clădiri aşezate pe pământ bătătorit nu depăşeau şase metri pătraţi, toate erau la fel, cu acoperişurile lor din frunze de palmier împletite, din scânduri subţiri şi din paie. După ce Sanjeev o lăsă aici, lui Gloire îi fu greu să repereze adresa doctorului. Clădirile

din colţ nu erau numerotate, iar conţinutul buticurilor nu corespundea defel însemnului lor. Atunci când în sfârşit găsi o tablă care menţiona clinica doctorului Gopal, o văzu fixată în vitrina unui negustor de muzică, în care magazin doi bărbaţi cu fruntea pictată discutau aprins, fără vreo urmă de partituri, instrumente sau înregistrări în jurul lor.

Ezită: pe trotuar, la stânga, într-o magherniţă stăteau faţă-n faţă două maşini, una de scris şi cealaltă de cusut. La dreapta, o alta propunea servicii de xerox, telex, fax. Deasupra, în spate, susţinuţi de împletituri din frânghii şi bambus, doi pictori schiţau motivele unei pânze publicitare al cărei obiect se distingea încă cu greu: alcool sau ţigări, televizor sau maşină de spălat. Sanjeev merse să se informeze la patronul de la xerox, telex, fax, care îi indică locaţia *clinicii.* În fundul unei curţi, la ieşirea dintr-un pasaj, în curbă, în faţa unui templu consacrat zeiţei variolei.

Cu ventilatoare şi o grămadă de covoare, recepţia clinicii era echipată cu aparatură de comunicare modernă. O domnişoară cu o perlă incrustată în nas şi cu câte un inel pe fiecare al doilea deget de la picior controla gestiunea clientelei pe un ecran. Gopal apăru imediat, informat de prezenţa lui Gloire. Medicul nu purta decât o gemă imensă pe arătătorul drept. În rest, în ciuda manierelor de arhiepiscop, era un pic cam şleampăt. Purta o cămaşă în carouri mari, peste o bucată de pânză cu dungi verzi, care îi acoperea şoldurile, sumar înnodată în partea din faţă, iar în picioare avea şlapi din China populară. Părul nisipos şi sărat, profund unsuros, i se revărsa pe ceafa în valuri. Purta ochelari mari cu montură elegantă şi lentile care măreau într-atât că nu i se vedeau din ochi decât două pupile şi doi irişi multiplicaţi în zece.

După ce Gloire îşi expusese îngrijorarea, ea şi Gopal schimbară în engleză întrebări şi răspunsuri de rutină – stare generală, boli din copilărie, antecedente familiale,

natura simptomului. Gopal arătă indulgenţă pentru această problemă care ar avea, după el, soluţia ayurvedică potrivita. Căutând printr-un sertar al biroului, scoase de acolo o cutie de pilule maronii, numără câteva, pe care le puse într-un pliculeţ de hârtie maro, una înainte de culcare timp de zece zile şi, asta e, o mie de rupii. În timp ce Gloire părăsea clinica, şi imediat ce Gopal forma pe telefonul lui numărul personal al superintendentului, Sanjeev o aştepta afară pe tânăra femeie. Bun, şi cum e doctorul? întrebă el.

— Nu pare să fie tocmai rău, spuse Gloire, ai putea să-l consulţi pentru guturaiul tău.

— Scump, spuse Sanjeev, mult prea scump pentru mine.

— Uite, ia, spuse tânăra femeie, căutându-se în geantă.

— Mulţumesc, spuse Sanjeev, e mult.

— Pentru mine nu-i nimic, spuse Gloire.

De îndată ce-o aduse înapoi la Clubul cosmopolit, Sanjeev plecă înapoi la clinică, în grabă, exact când ea intra în cameră. Alungit în acelaşi loc, Béliard nu mai dormea. Părea să se fi calmat, schimbat, ras, împrospătat. O întrebă pe Gloire cum îşi petrecuse timpul.

— Te sfătuiesc să nu îl frecventezi prea des pe tipul ăsta, dacă vrei părerea mea, o sfătui el puţin cam târziu, ţinând pilulele brune în mână. Să fiu în locul tău, n-aş avea încredere în tipul ăsta.

În acest timp, Gopal îl examina pe Sanjeev îndelung şi minuţios: cu excepţia acestui guturai cronic de origine aparent alergică, tânărul părea să se bucure de o sănătate excelentă.

— Ştiu ce e, spuse el, am să-ţi prescriu un mic produs de care vei fi cu siguranţă mulţumit.

Din fundul altui sertar al biroului, Gopal căută un tub umplut cu o pudră la fel de brună şi turnă câteva granule într-o hârtie pliată în opt care forma o teacă plată. Uite, prescrise el. De două sau trei ori pe nas, şi face zece rupii.

Sanjeev reveni la club şi se instală pe bancheta din spate a vehiculului său ca să inhaleze un pic din această pudră, conform instrucţiunilor medicului. Într-adevăr, se simţi foarte bine imediat, prăbuşindu-se pe locul lui şi lăsându-şi privirea să planeze către fereastra în spatele căreia Gloire şi Biliard se întreţineau cu privire la viitor şi începeau să considere că timpul se scurgea prea încet.

17

În ochii mari şi albaştri ai lui Boccara, timpul se scurgea la fel de încet. În ultimele zile, nu-i rămăsese nimic de făcut în viaţă decât să urce şi să coboare pe strada Martirilor[51] aşteptând consemnele lui Personnettaz.

Pentru moment, cobora. Sub tălpi scrâşneau şi crăpau cioburi de sticlă securizată, uneori fumurie, răspândite în mici grămăjoare pe trotuare şi în rigole, pe caroseria vehiculelor proaspăt golite de radiourile lor. Se opri în faţa unui magazin de tatuaje în vitrina căruia erau expuse tot felul de modele. În afara motivelor minore pentru cei mai timizi – floricele şi animăluţe – cele mai vaste subiecte rezervate adevăraţilor amatori reprezentau scene întregi, regine ale nopţii, eroi ai junglei sau leoparzi care trăgeau de fiare. Tentat la început, Boccara renunţă în cele din urmă. În orice caz, ceasul îi arăta că era timpul să-l sune pe

Personnettaz, ca în fiecare zi, de la prima cabină telefonică pe care o vedea.

Acesta din urmă părea să fi regăsit urma lui Gloire fără concursul lui: plecau din nou mâine. Şi de data asta e destul de departe, spuse el, mai puţin departe decât ultima oară, dar suficient.

---

[51] Stradă din ardondismentele 9 şi 18 din Paris, care duce spre Montmartre.

— Staţi puţin, spuse Boccara, unde plecăm de fapt? (Ochii

i se măriră.) Poftim? (Inspiră cu putere.) Nu, dar aşteptaţi, asta nu merge deloc aşa. E plin de boli urâte pe-acolo. Cum să găsesc timp să fac vaccinurile?

— Nu te îngrijora, făcu Personnettaz. M-am interesat. Nu mai e nevoie de vaccin obligatoriu.

— Şi paludismul? făcu Boccara. Există un întreg tratament preventiv pentru asta. Cu ţânţarii ăia, şi apoi umiditatea, ploaia. Ştiu eu că plouă serios acolo.

— M-am interesat, repetă celălalt plictisit. Musonul a trecut. Dimpotrivă, trebuie să fie mai degrabă cald.

— Ah, bun, reflectă Boccara, deci îmbrăcăminte lejeră, bumbac. O să-ncerc totuşi să fac rost de-un spray împotriva ţânţarilor. Şi apoi, cu ploaia, nu se ştie totuşi niciodată. O să îmi iau pelerina.

— Aşa să faci, spuse Personnettaz, ia-ţi pelerina.

Având în vedere avioanele pe care le-am luat deja, pe care le vom lua poate în continuare, este inutil să-l descriem pe cel în care urcară ei a doua zi. De altfel, nu are niciun semn distinctiv. Zborul Air India 747, fără altă alegere decât oferta vegetariană sau fără nicio gustare, sari[52] corai pentru stewardese, mochetă cu modele de ramuri şi flori şi muzică stewardese, mochetă cu modele de ramuri şi flori şi muzică potrivită.

Nu, nu era nimic deosebit la prima vedere numai că, la aterizarea la Delhi, Personnettaz văzu de destul de departe un fenomen neobişnuit: pe când aştepta răbdător în spatele lui Boccara la coadă pentru controlul vamal, observă deodată o concentraţie de persoane care se masa chiar dincolo de gheretă. Grupul râdea cu gura până la urechi, deşi

---

[52] îmbrăcăminte specifică femeilor din India.

avea alură oficială, cu uniforme ale aviaţiei civile şi costume sobre de funcţionari, toţi erau înconjuraţi de flori şi purtau pe cap o banderolă de neînţeles şi rosteau sec câteva cuvinte în hindi, stând cu toţii pe un rând. Personnettaz scrâşni din dinţi când i se păru mai întâi că privirile vii, zâmbetele largi

i se adresau lui. Apoi, pe măsură ce oamenii se apropiau, deveni evident că nu persoana lui era cea vizată, ci totul se îndrepta spre Boccara. Detectivul nu prea era în formă, prost dispus, cu o mână ţinându-se de burtă şi cu alta la buze, înainta fără să fi remarcat nimic.

Într-adevăr, de îndată ce tânărul ajunse la control, izbucniră simultan flash-urile fotografilor şi salvele de aplauze, însoţite de o scurtă fanfară. Un omuleţ entuziast cu mustăţi şi costum închis la culoare veni să-i strângă mâna cu căldură lui Boccara. Îşi căută cu cealaltă mână ochelarii prin buzunar şi, dintr-un alt buzunar, cu o a treia mână, scoase o bucată de hârtie pe care o desfăcu, după care începu să citească. Boccara, care nu stăpâneşte prea bine limba engleză, se întoarse cu o privire pierdută.

— Ce tot spune?

Personnettaz, copleşit, îşi freacă nervos paşaportul ca pe un ultim pachet gol de ţigări.

— Spune că eşti pasagerul cu numărul un milion pe acest aeroport, traduse el. Spune că au intenţia să sărbătorească asta.

— Şi atunci?

— Atunci cred că peste un minut n-o să ne mai vedem.

Într-adevăr, după felicitări, omuleţul enumeră diversele avantaje, cadouri şi croaziere al căror fericit câştigător devenea Boccara. Când acesta depuse primul colier de flori la gâtul asistentului său, Personnettaz îşi ridică privirea spre cer. Stând singur pe partea dinspre culoar în avionul de întoarcere, nici el n-avea chef să descrie zborul.

Paris. Frig de crapă pietrele, vreme afurisită. Toată

lumea, înfofolită, era într-o stare groaznică. Chiar şi Donatienne, îmbrăcată, în mod neobişnuit, având aerul că nu prea se simte în largul ei, şi-a păstrat paltonul pe ea la birou.

— Nu progresăm deloc cu blondele înalte, observă Salvador.

— Nu progresăm deloc, şi asta încă de la bun început, spuse ea.

— Nicio perspectivă, nu mai am nicio perspectivă, spuse Salvador. Măsurătorile înseamnă o perspectivă? Ce crezi despre Jayne Mansfield? Şi ce ai zice de perspectiva extraterestră? Vezi tu, ceva de genul: aţi crezut mereu că erau nişte omuleţi verzi. Ei bine, nu, sunt nişte fete înalte şi blonde.

Cum Donatienne preferă să tacă, în liniştea care s-a aşternut se auziră două bătăi în uşă, care se deschide imediat după aceea în faţa lui Personnettaz. Bărbatul e tras la faţă, are privirea prea strălucitoare, în gură un gust amar. Dă impresia că e obosit. S-a pregătit psihologic să nu arunce nici măcar o privire asupra lui Donatienne, dar nu se poate

— Abţine să n-o facă, însă cu discreţie. Vederea lui periferică îi semnalează un palton, ceea ce-l linişteşte cât de cât. Iată-vă, Personnettaz, spune Salvador. Vă credeam departe.

— L-am pierdut pe Boccara, spuse Personnettaz.

Salvador îl priveşte fără să înţeleagă, restabilind liniştea care vibrează imediat de râsul exagerat de acut al lui Donatienne. Personnettaz expune faptele şi se străduieşte să nu-şi îndrepte înspre ea privirea ucigaşului care nu este, ştiind însă că a picat la examen.

— N-aţi putea să continuaţi să căutaţi singur? întreabă Salvador.

— Nu-mi stă în fire, spune Personnettaz, nu lucrez decât cu un asistent. Eu vreau să continui, dar trebuie să mi se găsească un nou asistent.

— Astea nu prea intră în competenţele mele, spune Salvador, nu văd pe nimeni de-aici care ar putea să vă fie asistent. Tu n-ai nicio idee?

— Bineînţeles că am, spuse Donatienne.

— Vedeţi dumneavoastră, spune Salvador, de-asta e ea bună, are întotdeauna idei bune. La cine te gândeşti?

— La mine, reluă Donatienne.

— Dumnezeule, ce idee bună! spuse Salvador.

— Aşteptaţi un moment, spuse Personnettaz. Eu nu prea sunt de acord.

— Am să văd orarele de zbor, începe Donatienne să organizeze treaba încă de pe acum. Odile se va ocupa de bilete, Gérard de vize, merge mai repede cu Gérard.

— Vă rog, repetă Personnettaz, ascultaţi-mă două secunde.

Dar nu mai e deloc ascultat. Viaţa i se va schimba. Ştie, vede asta, şi va regreta. Boccara îl enerva deseori, dar îi va lipsi. Boccara, pentru care cu siguranţă viaţa e frumoasă, zboară la clasa I din palat în palat, prieten la cataramă cu echipajul, ciocneşte braţ la braţ cu piloţii, cu muzică stereo în fundal, o înghesuie pe stewardesă în toaletă şi trage praf pe nas în timpul zborurilor de noapte în oficiu, împreună cu stewardul, când toată lumea doarme.

În acest timp, pe strada Pagodei-Karaneeswarar, Sanjeev tocmai intră în cabinetul doctorului Gopal:

— Îţi merge mai bine? întreabă acesta. Eşti mulţumit de tratamentul tău?

— Mult mai bine, răspunse Sanjeev, foarte mulţumit.

Pare într-adevăr mulţumit că îi merge mai bine, privirea a căpătat o tentă roz, de plăcere, pupilele i se strâng de bucurie. Privirea îi este fixă de mulţumire.

— Cu adevărat mult mai bine, insistă el. Şi aş mai vrea din medicamentul ăla.

— Nu-i nicio problemă, spune doctorul, chiar cred că e

medicamentul potrivit. Suntem pe drumul cel bun către vindecare, în consecinţă o să modificăm dozajul şi modul de întrebuinţare. O să creştem un pic dozele. O să-ţi dau atunci zece grame din acest medicament.

— Zece grame nu-i mult, crede Sanjeev că-şi aminteşte.

— Uite, zice doctorul, introducându-şi vârfurile degetelor în sertar.

Scoate de acolo o teacă de hârtie îndoită, la fel ca şi în ziua trecută, numai că de cinci sau şase ori mai voluminoasă. Zece grame sunt mult mai mult decât credea Sanjeev. Sanjeev e încântat.

— Şi apoi, n-ai să le mai iei pe nas, am să-ţi arăt cum să ţi le injectezi, e foarte simplu.

— Dacă spuneţi dumneavoastră, domule, zice Sanjeev,. Cum să vă mulţumesc?

— N-ai pentru ce, spuse doctorul, nu-mi mulţumi. Aşa cum ai să vezi, tot zece rupii face, nu-ţi cer nimic în schimb. Ba da, poate foarte, foarte puţin din sângele tău. Vezi şi tu că e lucru puţin. Vezi vreun inconvenient?

— Vă dau cât vreţi dumneavoastră, spune Sanjeev derutat.

— Asta trebuie să rămână însă între noi, precizează Gopal. E vorba de sânge, vezi tu, e ca un pact.

— Bineînţeles, dă Sanjeev grav din cap.

— Deci e o nimica toată, nu o să-ţi iau decât vreun litru. Ai vreo obiecţie?

— *No problem,* spune Sanjeev.

— Şi-apoi revino aici când vrei, de-acum ştii, spune Gopal. Ridică-ţi un pic mâneca.

18

— Băiatul ăsta e într-o stare lamentabilă, diagnostică Béliard câteva zile mai târziu.

Se uita pe fereastra deschisă prin binoclul de mărimea lui, iar Sanjeev era complet dărâmat pe ghidonul vehiculului său, aşezat în plin soare printre plantele verzi, în faţa porţii Clubului cosmopolit.

— Nu vrei să mergi să vezi ce are?

Mulţumită bunelor îngrijiri ale lui Gopal, Gloire îşi recuperase somnul, încetase să se mai intereseze prea îndeaproape de ventilatoare. Or, acum era în plină oră de siestă: nu prea am chef, gemu ea fără să deschidă un ochi. Lasă-mă naibii în pace. Du-te, dacă îţi spun, insistă Béliard. Am impresia că nu e bine.

Căsca mergând, de-a lungul bibliotecii, către parcarea rezervată ricşelor. După trecerea avioanelor cargo, cerul de deasupra capului ei era şters de reactoare, brăzdat de tăieturi albe care se cicatrizau repede. Rămurişul de albizia[53] fremăta liniştit la trecerea ei, iar broaştele ţestoase, cuminţi în mlaştina lor, continuau să absoarbă animale microscopice. Gloire ajunse la poartă, se opri un moment: într-adevăr, văzut de aici, Sanjeev chiar nu dădea impresia că s-ar simţi prea bine.

Este adevărat că de ceva vreme serviciile tânărului se dovediseră oarecum diferite. Nu mergea deloc bine. După ce scăpase de el două sau trei zile, guturaiul nu numai că îi revenise de mai mare dragul, dar i se mai şi agrava exponenţial. Acum tuşea, umbla cocoşat. Chiar şi seninătatea îi dispăruse. Mai puţin atent, mai puţin precis, Sanjeev se dovedi a fi mai iritabil, aspru în ceea ce privea câştigul, chiar mai risipitor. Totuşi, avea în continuare destulă încredere în Gloire ca să recunoască faptul – atunci când aceasta veni să-l scuture delicat şi să-l întrebe dacă totul mergea bine şi apoi dacă tot ajunseseră la asta, să-l întrebe cu blândeţe şi despre

---

[53] Numit şi arborele-de-mătase, creşte în Asia, Africa, Madagascar, Australia, cele două Americi.

schimbările survenite în ultimul timp în comportamentul lui – că probabil medicamentul lui Gopal era responsabil pentru aceste schimbări, asociat fiind cu ritmul un pic cam susţinut de luări de sânge. Obişnuindu-se imediat cu administrarea intravenoaselor, viaţa lui nu devenise altceva decât un du-te-vino de seringi în dublu sens. Gloire îl privi fix, fără să-i spună nimic la început. Aşteaptă-mă aici, îi spuse ea apoi, revin imediat.

— Doar ţi-am spus să n-ai încredere în tipul ăsta, îi aminti Béliard după ce ea îi rezumă situaţia câteva minute mai târziu. Vezi doar de ce e în stare. Deşi, până la urmă, pe tine nu te-a îngrijit tocmai rău. Hei, ce faci?

— Mă schimb, spuse Gloire scoţându-şi în grabă, la nimereală, trei haine dintr-un dulap. Aveai dreptate, dar nu-l putem lăsa să facă asta. Am să-i cer socoteală.

Béliard îşi duse mâna la frunte: Eşti nebună sau ce? Te sfătuiesc categoric să nu faci asta, făcu el pe un ton sigur. E târziu, e târziu, las-o moartă, nu te duce. Aşteaptă, întoarce-te. Întoarce-te, îţi spun. Douăzeci de minute mai târziu, năduşit leoarcă, cu ochii ieşiţi din orbite, Sanjeev o lăsa pe Gloire în strada Pagodei-Karaneeswarar.

Gopal o primi imediat, cu privirea la fel de pătrunzătoare din spatele ochelarilor lui şi cu surâsul rigid. Fără un cuvânt, se aşeză în faţa lui. Se vede imediat că vă merge mai bine, spuse practicianul. Chiar arătaţi mai bine. Cred că tratamentul vă priieşte. O să continuăm îngrijirea, dar aş vrea să începem astăzi cu un pic de relaxare. Pentru insomnie e bună relaxarea. Să v-o băgaţi în cur, relaxarea, răspunse Gloire. Sunteţi un nenorocit. Poftim? făcu Gopal. Sunteţi o scursură mizerabilă, continuă ea. Ştiu ce faceţi cu ăla mic. Ăla mic? făcu Gopal. Băiatul cu ricşa, preciză Gloire. Care? surâse Gopal. Sunteţi josnic, insistă Gloire. Ar trebui să vă denunţ, să vă bag la zdup: De altfel chiar o să vă denunţ, ca să vă bag la zdup. Bun, spuse Gopal, notându-şi cu grijă

acest nou simptom pe un carneţel. Foarte bine. Apoi tăcu pentru o clipă.

Îmi dau seama cum stă treaba, spuse el în cele din urmă. Vă înţeleg. Mă tem însă că nu este în interesul dumneavoastră. O să-l previn pe colaboratorul meu. Vă previn, spuse Gloire, nu-ncercaţi nimic, se ştie că sunt aici. Firește, spuse practicianul, nu vă faceţi griji. Colaboratorul meu vă va explica totul. Întinzându-şi un deget către telefonul mare.

— Apăsă un buton. Imediat, se ridică o draperie din celălalt capăt al încăperii. Cu o mustaţă parcă electrificată, un zâmbet de gelatină şi cu privirea ascuţită, de dincolo apăru silueta măruntă a superintendentului.

Când Gloire reveni, două ore mai târziu, Béliard lenevea într-o ţinută lejeră pe patul ei. Machiajul uşor i se ştersese. Prima mişcare o făcu spre minibar, pentru a se servi cu un pahar. Ce te-a apucat, făcu omuleţul, nu vezi ce faţă ai? Tremura, nu vedea bine şi lăsă alcoolul să curgă paralel cu paharul. Nici nu-ţi închipui, n-ai să-ţi închipui niciodată.

— Ba eu cred că da, spuse Béliard placid. Ai dat peste superintendent, nu-i aşa?

Deşi, în principiu, nu deţinea decât informaţiile date de Gloire cu privire la plecările şi venirile ei, e evident că Béliard, din alte surse sau prin vedere dublă, e la curent cu tot sau cel puţin cu o parte din viaţa tinerei femei. Care nu mai e atentă, se aşază pe pat. Povesteşte totuşi, făcu el. Ei bine, iată. Se interesaseră. Păreau să fie la curent cu tot. Ştiau că era căutată. Ancheta părea să fi fost dirijată de superintendent, care îi transmisese lui Gopal tot ce ştia despre Gloire. Explicându-i că avea legături strânse cu poliţia locală, amândoi o ameninţaseră cu ce era mai rău dacă încerca să-i mai deranjeze.

— Totuşi, exclamă Béliard, le-ai spus că ai plătit pentru asta? în principiu, nu mai ai să-ţi reproşezi nimic. Nu mai au

niciun motiv să te caute.

Bineînţeles că le spusese, dar Gopal: şi atunci ce ne împiedică, de exemplu, îi atrăsese el atenţia, să ne interesăm de micul dumneavoastră sejur din Australia? Gloire nu-şi stăpânise prea bine vocea când îl întrebă ce vrea să spună. (Foarte viclean, comentă Béliard.) Nu vreau să spun nimic special, surâsese Gopal, vorbim, atâta tot. Vorbim despre dumneavoastră, am putea face să se vorbească despre dumneavoastră, dar n-o s-o facem. S-ar putea să avem nevoie de dumneavoastră. Ce? repetase Gloire. Adică pentru ce? (Din ce în ce mai bine, notă Béliard.) O să vedem, îi spusese Gopal, o să vedeţi când o să ne revedem. Asta e.

Béliard reflectă un pic, apoi ridică din umeri.

— E o cacealma chestia cu Australia, spuse el. Nimeni n-are cum să ştie. Eu ştiu asta pentru că eram acolo. Nimeni altcineva. N-au nicio dovadă împotriva ta.

Îşi băgă repede vârful unei unghii între doi dinţi, cei mai galbeni, şi cercetă scurt adâncimea la care şi-o vârâse acolo.

— Evident, poate că ar fi ceva de făcut, continuă el. Ştii că putem să facem asta. Tehnica obişnuită. O râpă mică şi gata, am scăpat de ei.

— Nu, spuse Gloire, nu se poate. Sunt mulţi şi mă tem că sunt şi bine organizaţi.

Erau, cu siguranţă. Numeroşii servitori traversau tot timpul camera, sub pretextele cele mai puţin importante: că udă plantele şi fac menajul, că aduc ceaiul, ziarele de dimineaţă, ziarele de la ora cinci şi încă un pic de ceai, lenjeria şi plasele împotriva ţânţarilor de seară. Gloire şi Béliard erau deci pe deplin îndreptăţiţi să vadă în fiecare băiat un potenţial informator de-al lui Gopal, via superintendentul.

Zilele care urmară nu fură foarte vesele, Gloire nu mai vorbea decât cu Béliard, nu mai avea pic de încredere în nimeni şi îl bănui chiar şi pe bibliotecar şi pe soţul femeii

spitalizate. Ca şi în momentul cel mai greu al insomniei de săptămâna trecută, începu din nou să observe camera, închizându-şi uşa în faţa personalului, mergând să ia micul dejun numai după ce toţi îşi făceau siesta generală.

Dar nu toţi dormeau, slavă Domnului. Într-o după-amiază, pe la ora trei, Gloire îl văzu ieşind din restaurant şi aproape de barul apropiat pe Gopal în compania superintendentului. Cei doi păreau cufundaţi într-o conversaţie aprinsă. Gloire încercă să fie pe cât de discretă posibil, trecând pe acolo la distanţă, ca o umbră. Dar dacă Gopal era foarte miop, superintendentul vedea foarte bine. După o privire directă, îi spuse repede ceva medicului, aplecându-se, iar practicianul se întoarse brusc către tânăra femeie. Ce surpriză fermecătoare, făcu el. Beţi ceva răcoritor cu noi?

În vorbele lui nu era însă nimic răcoritor. Tocmai voiam să vă revăd, spuse el, nu puteţi să mă refuzaţi. Aş vrea să vă încredinţez un obiect pe care vreau să-l trimit rudei mele din Bombay. Ştiţi că poşta de aici, glumi el, e într-un anumit fel cam cum e pentru dumneavoastră Italia. Aş prefera ca asta să se facă cu mâinile curate, prin curier privat. Ce spuneţi dacă v-aţi ocupa de asta? Toate costurile plătite, firește.

— Îmi dau seama, spuse Gloire.

— Vă cred, spuse Gopal. Dar mai cred c-o s-o şi faceţi.

— Nici nu se pune problema, răspunse Gloire.

— Trebuie să aveţi încredere, făcu Gopal. Asta nu vă angajează la nimic, nu riscaţi nimic, bineînţeles că vă voi despăgubi. N-o să mă refuzaţi, repetă el. Cu atât mai mult cu cât, din câte ştiu eu, ar fi mai bine să lipsiţi câteva zile de aici.

Gloire se ridică: Ce vreţi să spuneţi? Ştiu ce spun, răspunse Gopal. Vă spun ce gândesc. Lăsaţi-mă să mă gândesc un pic, spuse ea. Bineînţeles, spuse Gopal, gândiţi-vă, chiar dacă asta nu serveşte la nimic, e un mizilic. Întoarsă în camera ei, Gloire îl consultă pe Béliard.

— Am fi putut bănui asta, spuse el. Ei bine, ce-i de făcut?

— Tu să-mi spui, făcu ea. Tu eşti cu ideile.

— Ideea mea e să mergem, spuse Béliard. O să schimbăm aerul. Şi apoi, se întrebă el, ce mai avem de pierdut, în punctul în care ne găsim acum?

— Nu ştiu, spuse ea, cum vrei tu.

— Da, spuse Biliard, atâta vreme cât ne îndepărtăm, şi-apoi o să fim mai liniştiţi la Bombay. E mare, e anonim, or să ne lase în pace. De altfel nici nu cunosc oraşul ăsta. Bine?

Ea nu răspunse imediat. Aşezată de-a curmezişul pe pat, cu picioarele încrucişate, răsfoia cu degetul mare exemplarul din Bhagavad-Gítã[54] aşezat alături de o Biblie pe masa de la căpătâi.

— Unde erai? făcu ea.

— Cum adică unde? replică Béliard. Când?

— Când eram eu la Bombay, tu unde erai? Chiar ai rămas la Sydney?

— Nu mă enerva cu asta, spuse Béliard, ştii bine că nu vorbim despre asta. Am dreptul să-mi trăiesc viaţa. Mai bine du-te şi spune-i că mergem.

Apoi, după ce Gloire se întoarse la bar:

— Nu m-am îndoit o clipă de hotărârea dumneavoastră, spuse Gopal. Ei bine, veţi pleca mâine-dimineaţă.

— Aşa de repede?

— Credeţi-mă, e mai bine pentru dumneavoastră, răspunse Gopal.

19

Oricât de nedelicat, făţarnic şi corupt era doctorul Gopal, cel puţin de data asta nu minţise. În după-amiaza zilei

---

[54] Scriere sanscrită din poemul în proză Mahâbhărata.

următoare, o limuzină Ambasador purpurie, dar fără aer condiţionat, rula uşor în lungul străzii Cenotafului, în direcţia Clubului cosmopolit.

Strada Cenotafului este o mică arteră calmă, rezidenţială deşi prăfuită, este aproape o alee împrejmuită de salcâmi mari care ţâşnesc din tufişuri întrepătrunse. La fiecare sută de metri, se găsesc vile mari, albe, cu acoperişul plat plin cu antene parabolice, cu o poartă deasupra căreia se află o plăcuţă care atrage atenţia cu privire la existenţa unui câine, deşi câinele nu e de găsit niciodată, şi flancată de o gheretă unde somnolează un paznic în ţinută kaki paramilitară, descheiată la nasturi, cu curea, insignă şi o beretă înclinată, înăuntrul grădinilor închise între ziduri, vilele nu depăşesc niciodată două etaje, garnisite cu terase în trepte, cu turnuleţe, cu balcoane şi copertine, protejate de storuri, prelate, împletituri din nuiele sau variante moderne de balcoane cu grilaj de lemn.

În aceste locuinţe nu se-ntâlnesc prea mulţi locatari. Uneori, de departe, siluete în pijamale de culoare deschisă traversează foarte repede strada, de la o poartă la alta. Fără îndoială, sunt servitorii. Pe alee, în spatele grilajelor împletite cu arbuşti, un bătrân singur, chel, mic şi cu mustaţă se leagănă uşor într-un balansoar. Dar, când îl priviţi, vă priveşte şi el şi apoi coborâţi privirea, temperatura se apropie de 35 de grade. Totul e calm, nu se aude aproape nimic. O mare lumină albă estompează reliefurile şi culorile lucrurilor, atât de mult de parcă le confiscă una dintre cele trei dimensiuni. Pe scurt, e duminică.

Limuzina era pentru moment singurul obiect strălucitor din această lume palidă. Rulând încetişor, în trecerea ei, întâlnea puţină lume. Un biciclist transporta un bidon mult prea mare pentru vehiculul lui dar, cinci minute mai târziu, un alt biciclist transporta două bidoane la fel de mari. Trei femei venite din cartiere mai puţin dichisite legau în legături

de vreascuri ramurile moarte de casuarine[55]. De la pământ şi până la cer, fluturii băteau din aripi, papagalii zburau şi se avântau escadrile de ciori. Înainte de a se aventura pe şosea, un cuplu de şobolani homosexuali risca muşcături laşe, din stânga, din dreapta, din stânga, etc.

Doi vulturi care făceau ronduri se reflectau în acoperişul limuzinei unde trei persoane meditau, fiecare în felul său, la subiecte diferite, cum ar fi sexul sau banii. Occidentalul instalat în spate se gândea la asta confuz, îmbrăcat tot în costumul lui galben-pai şifonat. Femeia aşezată lângă el – îmbrăcată cu un compleu de bumbac cumpărat cu două zile mai devreme dintr-un magazin parizian de îmbrăcăminte tropicală – se gândea la asta visătoare. Numai şoferul, localnic îmbrăcat cu pantaloni de pânză şi cămaşă uşoară cu partea din faţă pătată, se întreba într-un fel mai direct ce măsuri purta această femeie şi ce venituri avea acest domn.

Domnul pronunţă două vorbe scurte atunci când strada Cenotafului tocmai se încrucişa cu o alee privată şi strâmtă care se înfunda sub un arbore de mango, după o curbă. O luă pe acolo. Se vedea bine, se vedea că departe, la înălţimea unei porţi, acest drum era barat de blocuri de ciment menite să încetinească viteza vehiculelor şi lângă care, paralel cu bariera trasă, un panou bilingv informa publicul că era interzisă intrarea în Clubul cosmopolit şi că orice intrus avea să fie urmărit. După alte două vorbe scurte, maşina parcă la cincizeci de metri dincolo de intrare. Bun, spuse Personnettaz, cred că acolo e, mă duc. Dumneavoastră m-aşteptaţi aici.

— Vă cer scuze, făcu Donatienne, dar eu vin cu dumneavoastră.

---

[55] Copac cu lemnul tare care creşte pe teren umed, se găseşte în Australia şi Malaysia.

— Nu, nu, nu, nu, repetă Personnettaz pe toate tonurile. A fost stabilit dintotdeauna că aceste sarcini mă privesc.

— Dar eu trebuie să fiu acolo, insistă Donatienne. Pentru asta sunt aici. Dacă nu, la ce servesc eu?

— Nu insistaţi, i-o reteză Personnettaz. Oricum, nu aveţi pregătirea necesară.

Sărman idiot! murmură Donatienne după ce el trânti portiera. Dacă e p-aşa, o să-mi trimit şoferul, uite. Dar, în cele din urmă, nu mai făcu nimic, cufundându-se într-un ghid turistic al regiunii, în vreme ce şoferul, inconştient bucuros că tocmai fusese scutit de o muncă, se interesă de pagina de spectacole din *Sunday Standard.*

Având încredere în planul furnizat de informatorii lui, Personnettaz se îndreptă către anexa clubului care adăpostea oaspeţii în trecere. Obiectele pe care le avea asupra sa îi atârnau un pic cam greu în buzunare, fără însă să i le deformeze. Avea o lanternă în miniatură şi un mănunchi de chei în buzunarul stâng, iar la dreptul, pentru că nu se ştie niciodată, un mic pistol. Nu întâlni pe nimeni în drumul său până la poarta anexei, traversă intrarea către liftul deschis şi intră în el. Vreme de mai puţin de un minut, cât dură urcarea, de data asta se uită în oglinda care se găsea în cabină. În oglinzile liftului are aerul cel mai obosit. Şi prea puţin contează sensul în care mergi: că urci sau coborî, imaginea de sine decade întotdeauna treptat. Te nelinişteşte, te întrebi de ce, ce-ai făcut în ajun ca să meriţi aşa ceva. Dar nu ai dreptate să te alarmezi, nu este decât efectul neonului din plafon. Lumina lui verticală şi ternă este cea care face ca figura să-ţi fie pământie, adânceşte ridurile şi accentuează trăsăturile trase, umflă pungile de sub ochi. Sub o lumină razantă, oglinda amplifică proasta dispoziţie cu viteza ascensorului. Este vorba deci, în mod esenţial, de o iluzie. Dar Personnettaz nu e la curent cu asta. Am îmbătrânit, pentru numele lui Dumnezeu, se gândeşte el. N-aş fi crezut

că o să mi se-ntâmple şi asta. Ne-am putea întreba dacă prezenţa lui Donatienne îl împinge pe acest bărbat, de obicei puţin preocupat de felul cum arată, să se-ntrebe aşa ceva în faţa oglinzii. Ne-am putea întreba dacă o face conştient. Dar am „putea la fel de bine să nici nu ne sinchisim.

Împinse grilajul liftului: nici acum, niciun suflet viu nu se zărea pe culoarul pe care îl parcurse tiptil până la apartamentul 32.

Lovi uşor de câteva ori în uşă, fără să primească vreun răspuns. După două priviri aruncate lateral, ca un şobolan, atinse delicat încuietoarea pe care o răsuci fără zgomot. Aşteptându-se ca aceasta să reziste, selectă dinainte din mănunchiul de chei şperaclul potrivit. Dar, după numai un sfert de rotire, uşa se deschise ca de la sine. Înfundându-şi o mână în buzunar, Personnettaz o strânse pe pistol, nu se ştie niciodată.

Traversând mai întâi o cameră opacă, fără alte piese de mobilier cu excepţia a două cuiere stricate în perete, Personnettaz intră într-un salon mare şi gol. Perdele trase, mobile aranjate, nicio urmă care să dovedească faptul că ar fi fost ocupat. La dreapta, o uşă se deschidea fără îndoială într-o cameră: într-adevăr; tot goală. Bărbatul se întoarse gânditor: nimic, nici măcar un obiect personal la vedere. Inspectă sertarele, coşurile de hârtie, fără să găsească nici măcar o cutie de chibrituri, nici ace de păr, cu atât mai puţin vreo factură sau vreun prospect sau foi de călătorie mototolite care sunt mereu lăsate prin hoteluri. Niciun muc de ţigară în scrumierele curăţate. Deschise multele dulapuri încastrate în perete fără mai mult succes – cu excepţia ultimului, în care se găseau puse una peste alta, în ultimul raft, toate stofele cumpărate în după-amiaza aceea de Gloire, când nu mai avea nimic altceva de făcut. Personnettaz le desfăcu una după cealaltă, fără să descopere nici cel mai mic indiciu între pliurile lor. Nimic, nimic. Cuprins de ciudă, îi

veni să sfâşie una dintre stofele astea şi apoi îi veni ideea, cuprins de un sentiment mai puţin precis, să-i ducă una lui Donatienne – le respinse pe amândouă.

Ştiind dinainte că n-avea să găsească acolo nici măcar un fir de păr, examină pur formal sala de baie şi reveni în salon. Liniştea de acolo era absolută, deşi îngreunată de rumoarea îndepărtată care parcă o făcea şi mai adâncă. Se părea că apartamentul fusese golit cu grijă, dar de foarte puţină vreme, căci acolo se ghiceau urme recente de parfumuri, de vorbe, de suspine şi de tocuri înalte.

O tuse răsună în spatele lui Personnettaz, care întoarse capul. Un băiat echipat cu o cârpă de praf şi o găleată îl observa cu interes, punându-i o întrebare pe care Personnettaz îi ceru s-o repete. Băiatul vroia să ştie dacă acum putea să cureţe. Personnettaz găsea că era deja destul de bine curăţat totul. Dar bineînţeles, spuse el, haide. Eu tocmai plecam.

În spatele limuzinei, Donatienne aţipise, şoferul indigen dormea şi el pe volan – somn dublu destul de intim, care dădea impresia că tânăra femeie se putuse răzgândi, până la urmă. Dar această ipoteză nu-i trecu prin gând lui Personnettaz, care atinse uşor umărul lui Donatienne. Şi când ea deschise ochii:

— Bun, îi spuse el, am impresia că am ratat-o.

20

Dintr-un alt chioşc de xerox, telex, fax, din apropierea Clubului cosmopolit, Donatienne îl sună pe Salvador în dimineaţa zilei următoare, către ora nouă. Cele treizeci de grade deja instalate peste oraş săriseră la cincizeci în cuşca de sticlă cu acoperiş de zinc, Donatienne începuse imediat să înoate în sudoare, în vreme ce Parisul plutea, dincolo, într-un întuneric îngheţat, la ora în care noaptea era pe cale să

devină dimineaţă. Fără îndoială că Salvador încă mai dormea, dar tânăra femeie nu dădea dovadă de niciun scrupul în a-l trezi. Şi apoi nu, nici nu dormea. Nici măcar nu se culcase.

Pe moment, beat mort cum era, lui Salvador îi fu un pic cam greu să rămână pur şi simplu aşezat în faţa mesei, ţinându-se cu cele două mâini de marginea acestei piese de mobilier pline de documente. Sub ochii lui, pe un mare carton alb, lucios, murdărit de urmele a numeroase pahare – ornamente împletite de circumferinţe care schiţau o versiune beată moartă a emblemei olimpice – o mână nesigură trasase câteva cuvinte: adjectivele *brune* şi *blonde,* unul deasupra celuilalt, apoi substantivele *ţigări* şi *beri,* suprapuse şi ele vizavi, şi o reţea complicată de pete şi acolade care legau aceste două coloane. În colţul superior drept al acestui carton se găsea pur izolat cuvântul *roşcate,* între paranteze şi urmat de un semn de întrebare. După toate aparenţele, căutările lui Salvador marcau un timp şi mai mort ca de obicei. Un radio pus pe un colţ de masă difuza aproape imperceptibil un program continuu de muzică tropicală.

— Ah, se bâlbâi Salvador ridicând receptorul, tu eşti. Pici bine, mă simţeam un pic singur pe-aici. Unde eşti, nu vrei să vii?

Donatienne îşi ridică privirea către cer.

— Ascultă, spuse ea. Am ratat-o din nou. Nu poţi să pui mâna pe fata asta deşi o cauţi în toată lumea.

— Da, făcu Salvador încurcat. Puţin îmi pasă. Puţin ne pasă. Vino.

— Nu fi idiot, strigă Donatienne, opreşte-te. Sunt la şase mii de kilometri, crăp de căldură şi sunt sătulă până-n gât, înţelegi?

— Ah, da, da, spuse Salvador fără să pară că ar fi înţeles şi îndepărtându-şi receptorul de la ureche pentru o clipă, ca

să se ocupe de paharul gol. Şi eu, reluă el, m-am săturat până peste cap. E chiar puţin spus că m-am săturat.

— Bun, se calmă Donatienne. Lucrezi totuşi, merge?

— Pe cuvântul meu că n-ajung la nimic, făcu Salvador, bat pasul pe loc, dar puţin îmi pasă. Puţin îmi pasă, înţelegi? repetă el cu entuziasm. Chiar nu poţi să vii?

— Nu, suspină femeia, nu imediat, o să te mai sun eu.

Aşteaptă, aşteaptă un pic, insistă Salvador acolo la el în noapte – mult după ce Donatienne închisese, părăsise cabina şi se întorsese la Personnettaz în limuzina Ambasador. Ei bine, se interesă Personnettaz, ce spune? Nimic, spune tânăra femeie. Se pare că nu-i e prea bine. Dar unde ar putea să fie acum nenorocita asta, se întrebă ea apoi scrâşnind din dinţi.

Nenorocita asta se gândea cu inocenţă c-o să fie lăsată în pace când se va fi achitat de misiunea sa. Ajunsă la Bombay, la hotelul Suprem, camera ei era modestă: nici aer condiţionat, nici televizor, o baie cu ciment, un fotoliu din scai tare, un singur scaun, o singură masă în al cărei sertar Gloire îndesă în spate pachetul pe care i-l încredinţase Gopal – pachet legat grijuliu cu scotch, în format de cărămidă dar de consistenţă moale, ca şi cum ar fi conţinut apă, gel farmaceutic sau aer – după care formă numărul notat de doctor pe un colţ de reţetă (V R Moopanar 2021947). Se pare că telefonul nu fusese schimbat de pe vremea englezilor, cadranul său se învârtea cu o lentoare iritantă, de gândac de bucătărie gazat, dar în cele din urmă sună; cineva răspunse.

Ar fi trebuit să fie o întreprindere vastă, căci după ce Gloire ceru să vorbească cu domnul V R Moopanar, o voce foarte ascuţită de telefonist o sfătui mai întâi să rămână pe fir. Declic. O altă voce mai feminină, contralto, aceeaşi întrebare şi aceeaşi observaţie, alt declic. Apoi, vocea prost dispusă a unui tânăr circumspect: dublu declic, după care un

bărbat mai copt şi calm, fără îndoială aşezat într-un fotoliu mai bun, vru să ştie mai multe: nume, prenume, din partea cui? Şi el îi spuse să nu închidă, după ce Gloire menţionă numele lui Gopal. Declic triplu, urmat de un sunet grav. O nouă voce de femeie, în poziţie executivă, precisă, genul de secretară de direcţie: două sunete grave. Mai confortabilă şi jovială, ultima voce păru să fie în sfârşit cea a lui V R Moopanar.

— Ah, Gopal, exclamă Moopanar. Înţeleg. Staţi să văd, e cel din Hyderabad[56] sau cel din strada TTK?

— Pe cuvântul meu, spuse Gloire, nu prea ştiu, e o clinică pe strada Pagodei Karaneeswarar.

— Perfect, i-o tăie celălalt, înţeleg perfect. Unde v-aţi cazat? Suprem, mda, credeţi că vă este bine acolo? în sfârşit, în regulă, duceţi-vă la bar, de acord? Vin acum. Venim.

Apăru treizeci de minute mai târziu. Pomădat, împodobit cu inele, cu mustaţă ceruită, gras, în compleul lui de culoarea zmeurei, Moopanar zâmbea, zâmbea, zâmbea; un diamant incrustat într-unul dintre caninii lui strălucea la fiecare zâmbet. În spatele lui Moopanar, stătea un tânăr spân, cu un strabism foarte evident: ochiul stâng fix, de asasin, ochiul drept foarte mobil, de gardă de corp. Deşi nu acordă decât un interes minor pachetului trimis de Gopal, nearuncându-i nici măcar o privire când îl trecu asistentului său, Moopanar se arătă foarte afabil cu Gloire, speră că ea călătorise bine, că nu era prea obosită, îi ură bun venit la Bombay. Cunoştea pe cineva în oraş, nu se simţea prea singură, n-avea să se plictisească? Nici nu se punea problema ca ea să se plictisească: ar fi putut chiar el să-şi permită s-o invite la o petrecere pe care o dădea chiar în seara aceea, la el acasă. Câţiva prieteni. Bună ocazie pentru

---

[56] Oraş din sud-estul Indiei.

Gloire să ia contact şi să lege noi relaţii. Diamantul îi străluci de patru ori când insistă asupra tuturor avantajelor de a avea relaţii în Bombay. Nu ştiu, spuse Gloire, adevărul e că sunt epuizată. E normal, spuse Moopanar, vă las să vă odihniţi. Vă sun pe la sfârşitul după-amiezii. Ar putea să treacă o maşină să vă ia. Întoarsă în camera ei, Gloire se consultă cu Biliard. Ce să fac? Du-te oricum, sugeră omuleţul, nu se ştie niciodată. Ce rişti? Şi o să vedem după aia.

Moopanar ocupa apartamentul luxos al unei rezidenţe de lux de pe înălţimile Malabarului[57]. Dintr-un capăt sau altul al terasei, privirea zăbovea deasupra Mării Omanului, a golfului, a cartierului spălătoreselor sau deasupra Grădinilor Suspendate. Deşi nu erau decât vreo sută de persoane, fuseseră aşezate mese încărcate cu bucate pentru hrănirea a două sute de oameni: mai întâi anturajul imediat al lui V R Moopanar, toate amantele lui şi toţi fraţii lui, toţi fraţii amantelor lui şi toate amantele fraţilor lui. Erau apoi colegii lui Moopanar, însoţiţi de suita lor, din câte se vedea, diverşi afacerişti, un viceministru, un deputat al Partidului Congresului, trei oameni de afaceri unguri fără soţiile lor, de asemenea vreo cinci sau şase prostituate. În cele din urmă, câţiva profesionişti din echitaţie: proprietari, antrenori, jockey. Ţinute occidentale şi regionale amestecate, smochinguri şi şaluri, taioare, sari-uri, pijamale şi fuste mini, turbane, seturi asortate de pulovere cu vestă, niciun inelar fără bijuteria lui.

Călduros prezentată de Moopanar, Gloire se amestecă în câteva grupuri, surâzând şi vorbind puţin, prefăcându-se că nu cunoaşte engleza, părând absentă din conversaţie. Deşi în jurul ei se discutau afaceri destul de lejer, ei îi venea un pic cam greu să-şi facă o idee precisă despre activităţile

---

[57] Regiune din sudul Indiei.

unora sau altora. Apoi, sfârşi prin a se plictisi: cu o *antiquity* în mână, părăsi terasa şi porni să viziteze apartamentul.

Pe un culoar larg se găseau mai multe camere cu pereţii vopsiţi în culori foarte vii. Prin uşile deschise, Gloire le inspecta una după cealaltă, ca pe un catalog de băuturi. Podeaua era formată din plăci de marmură dintr-o nuanţă plăcută, ceruită ca un parchet, atât de ceruită încât dădea impresia că e linoleum. Aceste camere nu aveau, în mare majoritate, decât un pat mare, o lustră mare şi un covor mare de Cuddalore[58] sau de Masulipatam[59], câteodată şi o piele de tigru cu cap cu tot şi toţi dinţii. Uşa unei singure camere era pe jumătate închisă. Gloire o deschise, după care o închise la loc cu putere: văzuse un cuplu care se agita în pat. Se îndepărtase, tulburată, de două ori tulburată, de fapt, dându-şi seama că una dintre feţele acelui cuplu pe care abia îl zărise poate că nu îi era tocmai necunoscută. Se opri, se întoarse, împinse uşa din nou, uşor, şi n-o recunoscu pe Rachel decât după ce aceasta începu să strige da, acuma pe la spate Biplab, ştiu că-ţi place, te rog. Gloire îşi spuse: ia uite, e tot cu Biplab.

Totul fu atât de neaşteptat că Gloire, în pofida tuturor principiilor sale, rămase împietrită, fără să-şi poată lua privirea de la cei doi, până ce Rachel, însoţindu-şi rugămintea cu gestul şi întorcându-se în pat, o zări şi scoase din nou un mic strigăt, pe un ton indiferent. Gloire plecă imediat, confuză. Dar numai ce făcu câţiva metri pe culoar că, în picioarele goale care se auzeau pe marmură, Rachel o ajunse din urmă alergând, sumar învăluită într-un halat de bumbac. Ce faci aici?

— E un pic cam mult de explicat, răspunse Gloire, dar tu?

---

[58] Oraş industrial din sudul Indiei.

[59] Oraş situat în sud-estul Indiei.

Dacă Rachel însăşi nu se schimbase în scurtul timp de când nu se mai văzuseră, viaţa ei însă se transformase. Sătulă să mai călătorească fără scop sau logică, se legase deci de tânărul businessman Biplab, întâlnit aproape de debarcaderul Elephanta. Biplab, proaspăt recrutat de compania lui Moopanar şi repede avansat în grad, îi asigura o viaţă uşoară la Bombay, o trândăvie perfectă şi o pace regală. E de treabă, spuse ea, şi-apoi ştii cum e, că e el sau altul…

— Ştiu, spuse Gloire, dar ce e de fapt cu compania asta?

— Ce, făcu Rachel, n-ai înţeles?

În capătul culoarului, îmbrăcat de data asta şi cu un surâs larg, tânărul businessman tocmai apăruse şi se îndrepta către Rachel, evident nebun de dragoste. Du-te să bei un pahar pe terasă, îi spuse ea, mă-ntorc într-un minut.

Din ce înţelesese care erau activităţile lui Gopal, Gloire se gândise că-i va întâlni la Bombay pe omologii lui, implicaţi ca şi el în negoţul cu narcotice şi sânge. Or, din ceea ce-i explică Rachel, aceste două pieţe se unesc într-o reţea mult mai vastă şi dezvoltată, în care compania Moopanar reprezintă unul din centrele ei nervoase. Din acest consorţiu de trafic de toate tipurile, economie mondială alternativă dacă nu cumva asta era chiar singura adevărată, Rachel îi desenă un tablou în trei părţi. Bunuri, servicii, metode.

Bunurile: valori clasice mai întâi, cum ar fi explozibili militari, arme de război, valută, alcool, copii, ţigări, material pornografic, contrafaceri, sclavi de ambele sexe, specii protejate. Apoi, în ultimul timp, sectoarele noi păreau în plină expansiune. Organele umane, de exemplu – rinichi şi cornee, prelevate de pe câmpurile de bătălie din Europa de Est, din clinicile clandestine din America Centrală sau de pe subcontinentul indian, sânge pompat mai mult sau mai puţin de peste tot – constituiau o piaţă nu mai puţin activă decât cea a produselor radioactive provenite din centralele

desfiinţate din Est. Uraniu, cesiu şi stronţiu cu lopata, plutoniu că are balta peşte.

Maci gigantici, cu randament miraculos, creşteau de altfel până-n ceruri în mijlocul acestor centrale dezmembrate, contribuind la alimentarea pieţei tradiţionale de stupefiante – o altă specialitate a companiei Moopanar. De adăugat la asta vreo douăzeci de mii de mărci de medicamente false şi iată cine produce în masă narco-dolari şi narco-mărci excelente, indispensabile pentru întreţinerea unui numeros personal de chimişti, de reciclatori şi ucigaşi plătiţi.

Cât despre servicii, ucigaşii plătiţi îşi aveau şi ei partea lor în tot felul de furturi şi răpiri pentru recompensă, extorcare de fonduri, taxe de protecţie, jocuri şi prostituţie, deturnări ale subvenţiilor pentru dezvoltare, distragerea ajutorului internaţional sau a fondurilor comunitare, cutii negre sau muncă la negru, escrocherii în investiţii, tratament al deşeurilor nocive, luări în antreprize impuse, falimente ilicite şi fraude în politica agricolă comună – pe scurt, o întreagă lume.

Da, lumea şi viaţa dau pe-afară de câte lucruri sunt de făcut, şi pentru cine ştie să se ocupe cu metodă, dau pe-afară şi banii, culeşi de colectorii cu cravată deschisă la culoare purtată pe o cămaşă închisă la culoare – spălaţi apoi printr-o arborescenţă de cazinouri şi palate, de pizzerii şi saloane de coafură, de institute de masaj, curăţătorii, benzinării – apoi viraţi în conturile inviolabile de la Bad Ischl[60], Székesfehérvàr[61] sau în insulele anglo-normande. Dar Gloire citise deja mai mult sau mai puţin prin ziare despre toate astea şi începuse să se plictisească de explicaţiile astea. Preferă pentru moment să o ia pe Rachel în braţe. Bun, îi

[60] Oraş din Austria.
[61] Oraş din centrul Ungariei.

şopti ea dulce la ureche. Dar spune-mi, eu ce fac aici?

— Or să-ţi explice repede, îi răspunse Rachel cu capul înfundat în părul lui Gloire, n-or să întârzie, vino!

Se întorseseră în cameră, Rachel închisese uşa mai cu grijă de data asta şi se aşezaseră pe pat. Iar câteva ore mai târziu, întoarsă la Suprem, Gloire îi dădea raportul lui Biliard, cu privire la serata ei şi la câteva detalii tehnice.

— Înţeleg ce-i asta, spuse omuleţul, înţeleg că te amuză. Cu toate astea, fii atentă. Poate că n-ar trebui să prinzi prea multe rădăcini pe-aici.

21

A doua zi după serata lui Moopanar, acesta telefonă la Suprem ca să-i spună lui Gloire că-i găsise un alt hotel, mai potrivit pentru ea. Înainte de prânz avea să treacă o maşină ca s-o ia, împreună cu lucrurile ei. Se conturează ceva, comentă Béliard.

Întunecimea glacială a restaurantului, vânătorii costumaţi în dresori şi liftierii îmbrăcaţi în uniformă de icoglani[62] indicau suficient de clar prestigiul acestui nou stabiliment. La ultimul etaj al unei clădiri albe de pe Marine Drive, noua cameră a lui Gloire era de şase ori mai mare decât cea de la Suprem, decorată în maro-închis şi dotată cu confort modern – frigider, televizor, aer condiţionat şi cadă cu două locuri. În micul balcon de deasupra vidului exista un şezlong, iar golul dădea chiar în golf.

Gloire îşi reluă repede bunele obiceiuri. Trezindu-se târziu, îşi petrecea sfârşitul dimineţii pe balcon, privind cu ochii pe jumătate închişi imensa plajă puţin frecventată şi presărată cu atracţii decrepite, tobogane şi foraibăre

---

[62] Ofiţeri în palatul sultanului.

ruginite. Marea murdară era departe, nisipul era doar praf. Trecătorii îl presau izolat, fără vreun scop balnear, câteodată în spatele unui car cu boi. Se mai distingea şi un cal în fundal, galopând în marginile înspumate de pe ţărm. Întins ca de obicei pe scăunelul de întins picioarele al şezlongului şi îmbrăcat în singura lui pereche de bermude, Béliard se bronza alături de Gloire. Fii totuşi atentă, o sfătuise el, nu îi lăsa să te ia prea mult în primire. Nu-i lăsa să-şi impună autoritatea în faţa ta. Insistă să plăteşti tu hotelul.

În acest timp, Moopanar era foarte discret. Suna scurt, din când în când, ca să se asigure că lui Gloire nu îi lipsise nimic, fără să impună sau să propună nimic – doar să-i onoreze cu prezenţa seratele pe care continua să le organizeze pe terasă la el, de două sau trei ori pe săptămână. Gloire sfârşi prin a nu trece decât o dată din două pe la petrecerile astea, care se desfăşurau după acelaşi tipar. Într-o zi, acceptase să-l însoţească pe Moopanar, în compania lui Rachel, la curse de cai unde unul dintre aceştia, pe nume Telepathy, era cotat cu şanse de patru la unu; peste două zile, asistaseră la un meci de polo, la care se confruntau alţi membri ai crescătoriei lui.

Dar, pentru moment, soare. Apoi, către ora două, Rachel bătu uşor la uşă. Şterge-o, îi spune atunci Gloire lui Béliard, care dispăru prost dispus, bosumflat ca un scoptofil[63] frustrat. Câteodată se ridica singur de cum bătea cineva la uşă, fără să aştepte ca Gloire să-i ordone să se care, dar făcea gură. Tinerele femei se odihneau pentru o clipă în cameră, înainte să meargă să ia un prânz prelungit la restaurantul hotelului, cuburi de pasăre şi de peşte macerate, iaurt cu *bhang*[64]*.* Apoi, odată ce trecea arşiţa, mergeau ca de obicei să

---

[63] Voaierist.

[64] Derivat din floarea şi planta de canabis.

piardă vremea prin oraş, pe lângă Chor Bazar[65] sau Banganga Tank[66], întârziind aproape de acvariile de la umbra imobilelor. Maimuţe, oameni şi elefanţi se jucau pe acoperişurile-terase. Agitând rufele, oamenii ghidau mişcările porumbeilor grupaţi în plutoane pe cer, copiii le dirijau pe cele ale zmeielor, maimuţele se urmăreau până la faţade, dar niciodată nu era văzută vreo femeie jucându-se.

După ce cădea noaptea, luau cina la Yacht Club, unde Biplab le însoţea câteodată, înainte de a pleca să-şi reia munca pentru Moopanar. Apoi, aproape la fel de fericite ca în prima seară, mergeau să golească câteva pahare în barul Taj, mereu plin de străini, întâlneau acolo alte femei – între care una le asigură într-o anumită seară că răspunde la numele de Porsche Duvall – dar şi bărbaţi, băieţi. Bărbaţii erau mai duri, mai neîncrezători decât băieţii cu care negocierea era mai flexibilă, deşi prietenii şi duşmanii femeilor erau în ambele cazuri reprezentaţi în mod egal. Pe scurt, nicio altă grijă, viaţă uşoară, pace regală. Gloire nu mai avea să se teamă nici de urzelile lui Personnettaz şi ale altora, de vreme ce Gopal bruiase destul pistele pentru a-i pierde urma.

Totuşi, i se întâmplă să-şi piardă măsura, nu se mai auzea pe ea însăşi în concertul neîncetat de claxoane şi ciori din Bombay – aşa cum se petrecea, deşi în mod invers, atunci când gândurile i se detaşau prea violent în calmul opresiv al Clubului cosmopolit. I se mai întâmpla să se întrebe şi dacă avea să rămână acolo pe termen nelimitat, dacă nu cumva nu era vremea să se întoarcă. În această chestiune, Rachel nu ştia ce să răspundă, Béliard nu avea nicio părere, nici măcar eu nu ştiu prea multe. Cert e că, după douăzeci de zile de

---

[65] Cunoscuta Piaţă a Hoţilor din Mumbai, unde turiştii vin în căutare de lucruri ieftine.

[66] Parte a unui complex de temple din Mumbai.

astfel de regim, Moopanar se prezentă într-o dimineaţă la Gloire pe neanunţate. Béliard abia avu timp să sară într-un dulap.

Moopanar pretinse mai întâi că, fiind în trecere, îi venise ideea să facă această mică vizită, să se asigure că totul mergea bine. Traversă camera, contemplă vreme de câteva minute golful, după care, întorcându-se către Gloire:

— Aţi putea să-mi faceţi un mic serviciu?

— Acum e momentul, îşi spuse Béliard fără să respire, în obscuritate, cu urechea lipită de uşa dulapului.

— Ce fel de serviciu? făcu Gloire

— E foarte simplu, spuse Moopanar, trebuie să expediez ceva în ţara dumneavoastră. N-ar fi vorba decât să însoţiţi acest lucru, să vegheaţi ca totul să se petreacă aşa cum trebuie. Să fiţi acolo, ce mai.

— Acum începe, repetă Béliard cu voce joasă.

Gloire nu răspunse imediat. Putea să fie o ocazie de a se întoarce, ocazia la care visase ea în ultimele zile – dar acum, că ştia cu ce se ocupa Moopanar, putea fi periculos, ca şi cum acesta i-ar fi băgat în măruntaie bucăţi de exploziv, de uraniu sau de opiu.

— Să nu vă imaginaţi tot felul de lucruri, îi citi Moopanar gândurile. Nu e nimic complicat, nimic de riscat. N-aveţi decât să luaţi un avion. Eu mă ocup de taxe, dumneavoastră nu aveţi nimic de făcut, cineva vă va aştepta acolo, ca să se ocupe de tot.

— Bun, spuse Gloire, să zicem. Şi ce va fi lucrul ăsta de însoţit?

— Cai, spuse Moopanar.

— A, da? spuse Gloire. Cai?

— Da, spuse Moopanar, cai.

— Evident, spuse Gloire, dacă-i vorba de cai…

— Cai, repetă Moopanar, după cum vedeţi, numai cai.

De pe un continent pe celălalt, caii se transportă în

avion cargo. De obicei îi escortează un veterinar, înarmat cu o seringă uriaşă în caz că sunt probleme, însă Moopanar o asigură că n-avea să fie nicio problemă, deci niciun veterinar, Gloire putea pleca singură cu animalele. Poimâine, de acord? De acord, spuse ea.

Peste două zile deci, la aeroportul din Bombay Saha. Soare puternic, vânt moderat, dinspre nord-est. În afara celor şase cai ai lui Moopanar – care făceau parte dintr-o veche herghelie din Asia Centrală – avionul cargo avea să mai transporte şi arborele de turbină al unui baraj hidraulic trimis în Franţa pentru un schimb standard. Tot spaţiul îi fusese golit, redus la o stare de buncăr imens, pentru însoţitori era amenajată numai o cabină fără hublouri, în spatele postului de pilotaj. În faţa cabinei, se aflau şase fotolii, alături de un cuptor cu microunde şi de o ladă frigorifică. Accesul în cockpit se făcea printr-o uşă, iar alta dădea către o scară de fier care cobora în buncăr. Un steward fără uniformă avea să asigure un serviciu restrâns. Gloire o îmbrăţişă pe Rachel şi decolă.

Arborele cu turbina era escortat de trei bărbaţi îmbrăcaţi în civil, tineri tehnicieni specializaţi în întreţinerea lucrurilor cu gabarit mare. Trei tineri în plină formă şi foarte vorbăreţi între ei, dar prea intimidaţi să îndrăznească să-i adreseze vreo vorbă lui Gloire care, distrată, îi ascultă cum abordau mii de subiecte, dar se părea că la fiecare dintre ei conversaţia, foarte animată la început, obosea destul de repede, după care începea să ruginească de-a dreptul: odată trecute primele replici uşoare şi vii, vesele, conversaţia li se înfunda imediat în cine ştie ce rutină. Coborau atunci s-o desţelenească, ajutându-se de lopeţile lor americane şi recurgând la tot felul de crengi. Apoi, de cum conversaţia li se degaja şi sărea la un alt subiect, iarăşi aeriană, săreau şi ei în ultimul moment la cârma ei ca nu cumva să o ia conversaţia la sănătoasa fără ei.

Gloire le urmări un moment pălăvrăgeala înainte să suspine un pic. Când deschise din nou ochii, tehnicienii dormeau. Ca de obicei în avion, Béliard nu era nici abordabil, nici vizibil: nimeni căruia să-i vorbească, nimic de privit afară, neexistând hublouri, nimic de citit, Gloire începu să simtă că timpul se scurgea prea încet. Din întâmplare, copilotul apăru imediat, căutând ceva de băut în lada frigorifică. Văzând-o aşa, fără ocupaţie, copilotul îi propuse să bea un pahar alături de ceilalţi, în cockpit: punând mâna pe sticlă, se dădu înapoi ca s-o lase pe Gloire să treacă.

Ambianţă la fel de primitoare în cabina de pilotaj. Comandantul de bord dormea în fotoliul lui, iar mecanicul frunzărea nişte reviste de specialitate. Bună seara, domnilor, spuse Gloire. Comandantul surâse, deschizând un ochi albastru: maxilarele îi erau ieşite în afară şi barba, albă. Am tirbuşon, aminti mecanicul. După ce o instală pe tânăra femeie pe un fotoliu în spatele personalului, copilotul îşi reluă locul în faţa cadranelor de manevră automată. Comandantul se îndreptă în fotoliul lui – al cărui spătar era dublat de o husă ergonomică formată din biluţe lemn, ca cea la care recurg şoferii de taxi cu probleme lombare – după care se întoarse către Gloire. În acel moment, survolau Arabia Saudită.

Aşadar, aeroportul Charles de Gaulle din Paris, trei ore mai târziu. Răcoare, burniţă. Gloire coborî din Boeing odată cu echipajul, care ajunse la spaţiul care-i era rezervat pentru un duş şi ca să se schimbe înainte de a se întoarce acasă, în vreme ce ea avea să treacă singură vama, cu actele cailor. Trecu calm de toate formalităţile, documentele păreau în regulă, se ştampilă tot ce se putea ştampila. I se indică unde îşi putea recupera încărcătura. Pentru asta, trebuia să iasă din aeroport şi să se ducă într-o clădire tehnică. Chiar dacă Moopanar o prevenise că o aştepta cineva la Paris, care să se ocupe de tot, dacă acest cineva n-ar fi apărut totuşi, ce era de

făcut, singură cu şase cai? Vom vedea.

Şi am văzut. De-abia trecută prin poarta opacă în compania călătorilor debarcaţi din alte zboruri, printre părinţi şi prieteni veniţi să-i aştepte, văzurăm o faţă a cărei mobilitate se detaşa între toate celelalte. În continuare devorat de ticuri faciale, dar într-o formă mai gravă decât de obicei: Lagrange. Ei, spuse Gloire, ce faci tu aici? O să-ţi explic, spuse Lagrange. Părea să fie într-o dispoziţie foarte proastă. Pari să nu fii într-o dispoziţie prea bună, observă Gloire. Într-adevăr, recunoscu Lagrange, aşa este.

Îl însoţea un acolit pe care Gloire nu-l mai întâlnise niciodată. Gabarit de jockey, îmbrăcăminte sumbră, destul spaţiu între incisivi ca să vâri acolo un molar şi răspunzând la numele de Zbigniew, acesta coordona cele trei camioane în care aveau să fie îmbarcate animalele. Le aşteptară, iar acestea apărură de departe. Caii fremătau, dădeau uşor din picioare, păreau foarte puţin vioi, în vreme ce Lagrange dădea în schimb semne de nervozitate crescândă în vreme ce caii erau transferaţi. Cu toate acestea, funcţionarii de la vamă îşi continuau treaba cu mult calm. În ordine ca şi celelalte, ultimele acte fură ştampilate. În continuare, de obicei câinii, pisicile şi maimuţele se trec prin razele X, li se aruncă fără discuţie cuştile pe banda pentru bagaje, în mijlocul valizelor inerte. Dar nu există un aparat atât de mare prin care să treci caii, care defilară la pas, de la avion până la furgonete. Gloire nu îi văzuse la îmbarcarea din Bombay şi nici nu coborâse să-i viziteze în buncăr. Mai degrabă abrutizaţi, obosiţi, balonaţi, făceau tot ce li se spunea, nu-şi aminteau de cursele cu obstacole şi de polo decât foarte vag. După ce închise camioanele, acolitul reveni către Lagrange, bătând din palme: e în ordine, spuse el. Cuminţi animale. Haide, spuse Lagrange, du-te, pleacă. Ne vedem joi. Noi o să luăm un taxi.

După ce priviră camioanele îndepărtându-se, Gloire şi

Lagrange se îndreptară către taxiuri.

— Ei bine, se făcu el auzit, cum a mers cu Moopanar?

Gloire se opri brusc, iar Lagrange făcu încă doi paşi şi apoi se întoarse:

— Ce-i? făcu el. Haide, vino.

— Stai puţin, spuse ea, tu-l cunoşti pe tipul ăsta? Tu lucrezi cu oamenii ăştia?

— Vino, spuse Lagrange, o să-ţi explic.

Ajunseră la rândul de aşteptare pentru taxiuri. Nu erau maşini pe moment. Când găsiră în sfârşit un taxi disponibil şi se urcară în el, apare alergând comandantul de bord în ţinută civilă, cu chipul împrospătat. Bătându-le în geam, comandantul îi întrebă dacă ar accepta să-l ia cu ei. Bineînţeles, spuse Gloire, în timp ce Lagrange se întorcea fără să răspundă. Comandantul se aşeză lângă şofer, fremătând de satisfacţie. E foarte amabil din partea dumneavoastră, spuse el. Vă rog să mă lăsaţi în Place d'Italie.

Şoferul era un clasic şofer francez de taxi, îmbrăcat în alb şi negru, cu un muc de ţigară în gură, accent de Gonesse[67] şi caschetă în carouri. Ah, spuse cu simpatie comandantul, aveţi şi dumneavoastră pe spătar bile de lemn. Vă spun eu, răspunse şoferul, m-au salvat. E de necrezut, spuse comandantul, e de necrezut cât de tare poate destinde aşa ceva. E o chestie chinezească, nu? spuse şoferul. Nu ştiu exact, spuse comandantul, poate scandinavă. Dar ce mai, relaxează! Pe mine, spuse şoferul, mă durea înainte aşa de tare spatele… Şi pe mine, adăugă comandantul. Dar cred că am ajuns în Place d'Italie.

Deci, spuse Gloire imediat ce acesta coborî, ce cauţi tu în toată povestea asta? Am să-ţi explic, spuse Lagrange, dar spune-mi mai întâi unde ai chef să mergi? Mi-e indiferent,

---

[67] Oraş în Franţa, în departamentul Val d'Oise, în regiunea île-de-France.

spuse Gloire, atâta vreme cât sta liniştită. Ce-ai zice dacă am merge la ţară? sugeră Lagrange. Foarte bine, spuse Gloire. Perfect, spuse Lagrange.

22

Se duseră la ţară, dar Lagrange tot nu dădu nicio explicaţie.

După ce taxiul îi transportase în strada Tilsitt, plecaseră imediat spre Normandia, în Opelul lui Lagrange, care rămase în pană pe autostradă, apoi tot aşa pe drumurile mai mici pe care se deplasară în continuare. Merseră pe un drum sinuos cam trei sferturi de oră, prin crânguri şi, după o cotitură, o poartă forjată se deschise asupra unei panorame de tei, la capătul căreia se ridica un mic conac din cărămidă roz. Nu erau prea departe de mare, în spatele comunei Honfleur[68], undeva dincolo de Manneville-la-Raoult.

Ajunseră acolo la începutul după-amiezii. Construit spre sfârşitul secolului al XVII-lea, conacul se distingea clar de preriile cenuşii: un paralelipiped înalt şi nervos, zvelt şi aproape transparent. Ferestrele mari, incrustate simetric în faţadele lui, lăsau lumina să-l traverseze dintr-o parte în alta.

La parter erau saloanele şi bucătăria, urmau două etaje ocupate de camere.

Cea care îi fu oferită imediat lui Gloire ocupa întreg ultimul etaj. Şarpanta aparentă dădea impresia unui vapor inversat. Geamurile erau din sticlă brută, neregulată, colorată uşor, conţinând mici bule care dereglau peisajul. Mobile vechi, picturi şi figurine moderne printre care se vedea, la şase kilometri, încadrat de una dintre cele şase ferestre, micuţă sculptură contemporană perfectă şi

---

[68] Comună din Normandia.

luminată impecabil, podul Normandiei nou-nouţ.

Tânăra femeie privi prin celelalte ferestre. Pe micul drum de la capătul parcului, o locuinţă joasă, văruită în stilul tradiţional, înconjurată de stânjenei crescuţi pe porţiuni de mirişte, probabil că servea drept adăpost şi locuinţă pentru personal. De cealaltă parte, dincolo de o grădină şi apoi de un teren de tenis cu fileul flasc şi o piscină acoperită cu prelată, nişte cai se plimbau pe o pajişte. Cu coatele rezemate de gard, Lagrange şi Zbigniew îi priveau. Gloire coborâse ca să li se alăture.

Erau doisprezece cai şi se deplasau puţin. Trei dintre ei îşi ridicau capul, stând împreună într-un colţ, doi pui se plimbau împrejurul mamei lor, ceilalţi pozau ca nişte statui. Gloire nu recunoscu în acest grup caii lui Moopanar, văzuţi chiar în dimineaţa aceasta, la aeroport. Fără îndoială că se refăceau după călătorie în complexul de grajduri şi de boxe individuale care încadrau manejul de la celălalt capăt al pajiştii. Dăduseră deja impresia că sunt leneşi atunci când coborâseră din avion ca să se îmbarce în camion, fără să creeze probleme şi fără să se grăbească, fără ca nimeni să aibă vreun dubiu că primii trei dintre ei conţineau fiecare şaizeci de grame de cesiu într-un container de plumb, iar ceilalţi trei cinci kilograme de heroină ambalată în plastic. Da, fără îndoială că se refăceau după ce li se extrăsese încărcătura din măruntaie, înainte să fie duşi la ecarisaj pentru a termina treaba. E totuşi mare un cal, observă Zbigniew, se pot pune o groază de lucruri în el. Tu să taci, spuse Lagrange.

Avea să continue să tacă întreaga zi, apoi şi în cea următoare, părea că nu mai e acelaşi om. Pe durata celor şase săptămâni cât lipsise Gloire, Lagrange se schimbase, dar şi zilele se schimbaseră. Deveniseră din ce în ce mai lungi, cerul era parcă mai întins, culorile mai aprinse. Iar anotimpul, îmblânzindu-se, se pare că dădea naştere unor

gânduri mai deosebite, pentru că, destul de târziu, în cea de-a treia zi, după ultimul jurnal televizat, Lagrange, care băuse destul singur în salon, încercă s-o însoţească pe Gloire în camera ei. Nu, făcu Gloire, de dincolo de uşă. Neîndemânatic, Lagrange încercă să forţeze încuietoarea, dar renunţă aproape imediat. Pasul lui, puţin nesigur, o luă în jos pe scară. Nu, visez, mormăise Béliard, întorcându-se pe cuvertură, doar asta mai lipsea. A doua zi de dimineaţă, cerul era negru, ca şi cum ziua nu mai vroia să vină, dacă nu cumva noaptea era cea care se zbârlea şi refuza să-i cedeze locul: aici sunt şi aici rămân. Nu scapă nimeni de mine aşa uşor.

Către şase dimineaţa, noaptea era mai cooperantă deasupra Parisului, în Piaţa Republicii, lăsând loc zilei să-şi trăiască şi ea viaţa. La etajul trei al unui imobil din strada Yves Toudic, în spatele Pieţei Republicii, Personnettaz nu mai dormea de mult. Se sculă în cele din urmă, trecu în bucătărie şi, într-un bol, puse două linguri mari de ness. Dădu drumul la robinetul de apă caldă, o lăsă să curgă ca să se încălzească, traversă jetul cu un deget arătător prompt ca să se asigure că apa era într-adevăr caldă şi apoi umplu bolul pe care şi-l duse în cameră, fără să mai pună zahăr. Se aşeză în faţa mesei şi bău acel amestec amar cu înghiţituri mici, continuându-şi în tot acest timp lectura *Amintirilor şi aventurilor din ţara aurului,* de Jack London. Patruzeci de minute mai târziu, deşteptătorul de la radioul lui se declanşă în mijlocul unei fraze legate de Dow Jones, iar Personnettaz o tăie pe următoarea, consacrată indicelui Nikkei, înainte de a-şi închide cartea. Zgomotul volumului închis răsună scurt în cameră, iar bărbatul se îndreptă singur către baie. N-ar trebui să locuiţi singur, aşa, îi sugerase odată portarul imobilului său. O s-ajungeţi într-o zi bătrân şi bolnav şi n-o s-aveţi pe nimeni să vă îngrijească.

Cu paşaport iugoslav, portarul era pe atunci un om

bătrân, îmbrăcat cu grijă, purta în fiecare zi, atunci când aducea poşta, un costum de culoarea perlei şi o cravată purpurie. Dar trecuseră ceva ani de atunci; se schimbaseră multe lucruri. Locatarii se schimbaseră, Personnettaz coborâse cu un etaj, sindicatul recuperase ghereta portarului ca să amenajeze acolo un studio, deci nu mai era nici portar, nici din Iugoslavia, dar Personnettaz, în ciuda acestui sfat, se încăpăţânase să trăiască aşa, singur cuc. Se prezentaseră cu siguranţă ocazii să nu mai fie aşa de singur, ocazii de care el nu profitase, care se prezentau apoi tot mai rar, care aveau să se prezinte din ce în ce mai rar. Fără îndoială că Personnettaz nu împărţea cu nimeni niciun fel de moştenire încărcată cu obligaţii obscure prin cine ştie ce zăcăminte minerale din zone îndepărtate. Micile venituri complementare proveneau sporadic din operaţiunile propuse de Jouve, dar, în această privinţă, Personnettaz se găsea redus de mai mute săptămâni la şomaj tehnic. Pierduse orice urmă de-a lui Gloire după tentativa indiană, iar Donatienne se întorsese la Stocastic. Mai mult sau mai puţin uşurat că scăpase de ea, Personnettaz îi telefona totuşi lui Donatienne ca să-i dea raportul, dar foarte rar.

Îşi puse ceva pe el, fără a fi atent la cum se asortau hainele, propunându-şi vag să-şi cumpere încălţăminte într-una din zilele astea – urma să primească vreo şaizeci de mii de franci la decont. Dar nu era nimic altceva de făcut în afara acestei mici perspective, astăzi; nici mai mult, nici mai puţin decât ieri şi decât mâine. Şi nimic nu subminează precum lenevia din spatele Pieţei Republicii într-un apartament cu două camere, opac, din strada Yves Toudic.

Aşteptă să se facă ora nouă ca să dea două sau trei telefoane. Îl sună mai întâi pe Boccara, dar degeaba. Zilnic, de când se întorsese, Personnettaz încerca fără succes să-l prindă pe tânăr la telefon. Din întâmplare, trecuse chiar pe la el, dar în faţa porţii imobilului nu-şi putuse aminti noul cod

de acces, nu-i revenea în minte decât cel de dinainte. Cu siguranţă că Boccara nu părea să se fi întors din croazieră, Personnettaz formă atunci numărul lui Jouve. Dar doamna Jouve, care citea un roman sentimental şi era toată în lacrimi, răspunse că soţul ei nu era acasă, aşa cum se întâmpla de altfel tot mai des. Poate că va fi mâine acasă. Personnettaz îşi anunţă vizita pentru a doua zi după-amiază. Apoi îl sună pe Salvador.

Nimic nou nici la Stocastic, iar vocea lui Salvador era doar politicoasă. Personnettaz îl anunţă de intenţia lui de a-l vizita pe Jouve, ceea ce nu prezenta vreun alt interes decât acela de a da impresia de activitate. Foarte bine, făcu Salvador fără entuziasm, ei bine, mă ţineţi la curent. Ah, cred că Donatienne vrea să vă vorbească, v-o dau. Nu, spune Personnettaz prea târziu, nu. Ce-am auzit, făcu Donatienne, vă vedeţi mâine cu Jouve? Vă însoţesc. E inutil, spuse Personnettaz, cred cu adevărat că este inutil, pot foarte bine să mă descurc singur. Nu, făcu Donatienne grav, aveţi nevoie de mine şi o ştiţi. Pe mâine.

Apoi îşi reia locul râzând în faţa tastaturii, aşteptându-l pe celălalt să înceapă să dicteze. Dar pentru moment, celălalt tace. Stă jos. E bosumflat. Se gândeşte. Are moralul la pământ. A venit la birou pe jos, de la piaţa Nation. Trecând pe jos pe lângă una dintre coloanele care împodobesc această piaţă, ideea de a se găsi la treizeci de metri şi jumătate deasupra solului, în locul lui Philippe Auguste, a făcut să-i revină brutal ameţeala. Iată-l acum nu departe de a i se face rău.

Apoi Salvador nici măcar nu se mai gândeşte, se uită la o musculiţă venită nu se ştie de unde, care circulă pe biroul lui, ocoleşte impasibilă calculatorul şi cutia cu creioane, face un slalom printre dischete, apa minerală şi tubul cu aspirină. Tot venind şi plecând printre aceste obiecte, musculiţă zăboveşte câteodată mai multă vreme în faţa unuia dintre

ele, pare să-l privească atent, se întoarce şi pleacă din nou, ca o turistă printre monumente. Contemplarea acestei insecte îi inspiră lui Salvador câteva gânduri consolatoare; nu e totul chiar aşa de grav, aş fi putut să slujesc în Manila, ca vânzător de ţigări la unitate. Se pune din nou pe gândit. Să reluăm, spuse el, notează. Blonde înalte şi calde şi blonde înalte şi reci, partea a doua.

Există deci şi blonde înalte şi reci cu cuvintele măsurate, cu ochi pătrunzători ca razele X, cu taioare în stil clasic. Ele sunt poate mai distinse, mai civilizate decât blondele calde, dar lumea, din motive opuse, se teme şi de ele. În cazul cel mai bun, misterioase, devin ţepene în braţele lui. În cel mai rău caz, se evaporă de acolo. Se expun riscului transparenţei, pericolului clorotic. Manifestă puţină bucurie. Eva Marie-Saint, de genul ăsta, e destul de reprezentativă. Există ceva din asta şi la Ingrid Bergman, de exemplu.

— Şi la Grace Kelly? propuse Donatienne.

— Chiar aşa, spuse Salvador, chiar aşa, poate să existe ceva din asta şi la Grace Kelly. Înaintăm.

23

Cu romanul ei emoţionant pus pe genunchi, doamna Jouve stă aşezată foarte dreaptă, pe marginea canapelei, singură în faţa televizorului, care nu difuzează la această oră din după-amiază decât seriale produse dincolo de Atlantic şi dincolo de Rin. Interpretate de actriţe siliconate, cu coafuri sofisticate, date cu fixativ din belşug, aceste seriale sunt la fel de emoţionante. În acest fel, în funcţie de cum urmăreşte acţiunea, într-o carte sau pe ecran, doamna Jouve îşi scoate sau îşi pune ochelarii în spatele sau în lipsa cărora curg oricum lacrimi. Aşteaptă întoarcerea soţului ei, n-a terminat curăţenia, resturile de la micul dejun zac împrăştiate pe masă; pe pat, în camera alăturată, cearşafurile sunt în

continuare mototolite.

Clinchet de chei în anticameră şi Jouve apare cu servieta în mână. Când intră în salon, ochii înroşiţi ai soţiei îl fac să se întoarcă şi să-i ridice spre cer pe ai lui. Nici nu-ţi închipui ce zi am avut, spuse el înainte să enumere succesiunea de obstacole şi întâlniri care se presupune că i-ar fi mâncat timpul. Eu nu te întreb nimic, îi răspunse soţia cu o voce înecată. Dar eu îţi spun ce am făcut, Geneviève, spuse Jouve cu blândeţe, atâta tot, ţin să-ţi spun toate lucrurile astea.

Îşi deschide servieta şi scotoceşte înăuntru, în căutarea a nimic special. Crede că nu dă nimic de bănuit. Niciun parfum nu se degajă din persoana lui, gulerul nu îi este pătat de roşu, iar părul nu e prea atent pieptănat. Jouve e destul de organizat. Chiar dacă se întâmplă ca absenţa prea ostentativă a indiciilor să denote o culpabilitate şi mai mare. Dovada:

— Nu eşti bun decât să le fuţi cu altele, observă cu durere doamna Jouve.

— Ei, hei, Geneviève, obiectează Jouve. Mai întâi, eu nu le fut doar pe altele.

Apoi, întorcându-se către uşa întredeschisă a camerei: Ai fi putut să şi cureţi puţin, nu crezi? Să faci puţină ordine, nu?

— Ştiu bine că sunt cum sunt, recunoaşte doamna Jouve, dar înţeleg că ele or fi mai amuzante.

— În sfârşit, Geneviève, protestează Jouve. Ce-ţi închipui?

Ea se întoarce când el încearcă un mic gest afectuos, dar încearcă să prinzi umerii care se ridică. Schimbând subiectul, Geneviève Jouve se pregăteşte să-i anunţe vizita lui Personnettaz, când cineva sună la uşă şi e chiar el, însoţit de Donatienne, îmbrăcată mai scurt-cambrat ca niciodată. Dacă modul ăsta de a se îmbrăca nu-l face pe Personnetaz să se simtă mai în largul său, ci dimpotrivă, privirea furişă a lui

Jouve pare interesată.

În timp ce Geneviève Jouve vorbeşte cu Donatienne, Personnettaz îl ia pe Jouve deoparte. Căci nu este de conceput ca un caz simplu ca acela al lui Gloire să nu poată fi rezolvat uşor. Nu pare verosimil că nu mai dispun de nicio altă pistă. Să-i găsească numai un singur indiciu mic, şi Personnettaz o să facă totul ca să reia afacerea şi s-o rezolve în cel mai scurt timp. Lui Personnettaz nu-i place că a bătut pasul pe loc în operaţiunea asta, la fel cum nu-i place nici sentimentul de incompetenţă care reiese din ea, nici trândăvia forţată ce decurge de aici. Pare să facă din asta o chestiune personală.

Jouve îl ascultă având aerul că reflectează, însă privirea lui continuă s-o măsoare pe furiş pe Donatienne. Uşurel, o dezbracă pe tânăra femeie de lejera ei îmbrăcăminte textilă. Bun, am să văd, spune el în cele din urmă, am să văd ce pot face.

În tot acest timp, doamna Jouve şi Donatienne schimbă păreri feminine pe teme feminine, dar nu numai. Întorcându-se către ele, Personnettaz observă că Donatienne pare să se înţeleagă foarte bine cu Geneviève Jouve. Personnettaz o cunoaşte de foarte mult timp pe soţia angajatorului lui, se înţelege mai bine cu ea decât cu el. Faptul că îi face plăcere să se întreţină cu tânăra femeie i se pare deodată că ar constitui un acord, o garanţie, o cauţiune. În registrul sentimental, Personnettaz are în mod bolnăvicios nevoie de cauţiunea unui terţ. Pentru prima oară, o priveşte diferit pe Donatienne, dar numai pentru un moment. Apoi, aruncă o privire la ceas, iar Jouve, ca molipsit, şi-l priveşte şi el pe-al lui şi, într-o mişcare comună, Donatienne şi Geneviève şi le consultă şi ele pe ale lor. De fapt toţi poartă ceasuri: toţi, destul de timpuriu, au căpătat câte-un ceas cu ocazia vreunui examen, a vreunei aniversări sau a vreunei sărbători civile sau religioase. Toţi observă în

aproape câteva secunde acelaşi fenomen: că în curând va fi ora patru şi douăzeci. Personnettaz spune că trebuie să plece. Şi pleacă.

— Ai văzut cum se îmbracă? întreabă Geneviève după ce ei au plecat.

— A, nu, face Jouve, n-am remarcat.

— Vorbeşti ca şi cum n-ai fi remarcat, spune Geneviève. În sfârşit, să trecem peste. Eu ştiu ce e atunci când ele se îmbracă aşa.

— Ah, bine, face Jouve interesat. Şi atunci ce e?

— Din două una, enunţă Geneviève. Ori vor să placă unui bărbat, ori sunt complet disperate. Dar ce faci? Pleci din nou?

— Trec din nou pe la fratele tău, spune Jouve. Şi credemă că nu o fac de plăcere.

Dar de data asta Jouve cheamă un taxi care urcă pe Bulevardul Sebastopol[69], virează în faţa Gării de Est şi ajunge la Canalul Saint-Martin[70], înainte de a întoarce pe Buttes-Chaumont[71], către comisariatul cartierului America. La recepţia staţiei de poliţie, singurul client este un african care poartă un costum şi o servietă pentru documente făcute, ton pe ton, din aceeaşi fibră sintetică. Acest african, care vrea săşi procure formularele necesare unui demers de reîntregire familială – aşa, spune funcţionarul de gardă, ca să-ţi chemi aici tot calabalâcu' – strânge şi pleacă repede. Jouve urcă direct în biroul cumnatului său.

Acesta face o grimasă dizgraţioasă văzându-l pe Jouve. Ce mai e, îi spune el, ce mai vrei de la mine? Nimic, spuse Jouve, aceeaşi poveste ca data trecută. Nu mai marşez, îi spune Clauze, n-am niciun motiv să-ţi mai fac vreun serviciu.

---

[69] Bulevard parizian situat între arondismentele 1,2,3 şi 4.

[70] Canal de 4,55 kilometri situat în întregime în cartierul de est din Paris.

[71] Parc parizian situat în arondismentul 19.

Bun, spuse Jouve deschizându-şi servieta, ascultă: m-am săturat de povestea asta. Îţi propun ceva în interesul familiei. Hai să ne împăcăm, vrei? Am recipisa aici. Iat-o. Ţi-o dau înapoi.

Recipisa constă în trei foi de hârtie subţire de culoare verde, prinse cu agrafă într-un colţ şi dactilografiate. Clauze o ia şi o cercetează. Mi se pare ciudat să revăd asta, spune el dând din cap cu un surâs amar, e ceva vreme de atunci. Înţeleg foarte bine, spune Jouve surâzând şi el, înţeleg. Clauze frunzăreşte atent documentul.

— Dar stai un pic, spune el, nu cumva lipseşte ceva?

— Nu, făcu Jouve ingenuu, crezi tu aşa ceva? E tot ce am găsit în arhivele mele.

— Încerci să mă duci, spune Clauze cu amărăciune. Faci pe prostul.

— Deloc, strigă Jouve, deloc!

— Lipseşte tot ce se referea la carne, precizează Clauze, fluturând documentul din faţa lui.

— Habar n-am despre ce vorbeşti, spune Jouve. Dar mă rog, dacă o iei aşa, ţi-o iau înapoi.

Şi recuperează recipisa cu un gest energic.

— Aşteaptă, spune Clauze, nu, lasă-mi-o! Până la urmă, asta e.

— Ah, spuse Jouve, nu. Dacă nu ai încredere în mine, brânza-i pe bani. Ţi-o las dacă îmi găseşti altceva despre fată.

Vreme de câteva secunde, Clauze îi aruncă lui Jouve o privire indiferentă şi apoi: aşteaptă-mă un moment, spune el în cele din urmă. Aşteptând întoarcerea cumnatului său, Jouve priveşte cum se clatină uşor aceeaşi ramură de plop, ca şi cu o zi în urmă. Şi cu două. Acum a înmugurit. E ora 17.

Clauze reapare, mai repede decât ultima oară, cu un nou document în mână. Trei rânduri scrise de mână pe o foaie de

agendă indică adresa unei instituţii de geriatrie din Seine-Maritime.[72] Iată, spuse el, am găsit asta, acum dă-mi înapoi hârtiile. Bineînţeles, spune Jouve, iată-le. Presupun c-o sărut pe Geneviève din partea ta. Asta era, spune Clauze, ridicându-se ca să deschidă uşa. O săruţi tare de tot şi-apoi crăpi dracului. Robert, se plânge Jouve, Robert, dar de ce îmi spui mereu asta?

24

Zilele treceau uşor, presărate din când în când cu mici excursii pe la ţară – păducei, drumuri desfundate, garduri, vaci – sau aproape de mare – iod, diguri, alge, pescăruşi –, cu rapida şi plicticoasa observare a cailor, cu lecturi în dorul lelii şi staţionări distrate în faţa televizorului. Poate că Gloire ar fi trebuit să profite mai mult de aerul curat, de hrana sănătoasă şi variată, de un somn calm, cu toate ferestrele deschise, ar fi putut face chiar un pic de mişcare, dar nici măcar nu-i trecu prin cap aşa ceva.

Găsea că aceste zile erau destul de lungi şi se uita deseori la ceas, curgerea timpului nu i se păruse niciodată atât de lentă. De o lentoare descurajantă, multiplicată prin ea însăşi, apăsătoare. Lentoare de iarbă care creşte, lentoare de leneşi sau lentoare de clei. Dacă e vorba despre cuvinte al căror sens le determină cariera, lentoarea este fără îndoială regele lor: atât de lentă încât nu şi-a găsit încă cel mai mic sinonim – în vreme ce viteza, care nu pierde niciun minut, are deja o groază.

Şi Béliard îşi consulta ceasul fără încetare, îl ridica tot mereu. Strâns împrejurul încheieturii, acest mic mecanism de dinaintea cuarţului făcea parte din cele câteva accesorii

---

[72] Departament francez din nordul ţării.

de talia sa de care dispunea homunculul: un pieptene, o oglindă, o batistă, o pereche de ochelari fumurii. În primele zile, voise să continue să poarte aceşti ochelari, ca în vremurile bune din ţările calde, dar nemaivăzând nimic sub lumina normandă şi izbindu-se de tot, a trebuit să renunţe, începu cu toanele, cu ţâfna, se puse pe făcut fiţe. Regreta frumoasele vacanţe de la tropice, se plictisea, ameninţa că pleacă. Dar bine, asta e, i-a spus exasperată Gloire. Şterge-o! Dispari odată! Mă oboseşti. Imediat, Béliard sări în picioare agitându-şi degetul:

— Îţi interzic să-mi vorbeşti pe acest ton, tropăi el. Să nu-ţi imaginezi că eşti prima de care mă ocup, da? Am consiliat deja oameni mai importanţi. Oameni cunoscuţi, din domeniul spectacolului şi aşa mai departe.

— Şi ce dacă, făcu Gloire, au murit?

— De ce vrei să fi murit? se indignă Béliard. Îmi cunosc meseria.

Cum ea se mira că aceşti oameni importanţi, dacă trăiau încă, nu mai recurgeau la serviciile lui, Béliard începu să facă gură, examinându-şi dinţii în oglinda lui de buzunar. Cu o voce surdă, evocă anumite probleme: nu vroia să piardă vremea cu circumstanţele concedierilor lui. Pardon, făcu Gloire. Ce-ai spus? Poţi să repeţi? Din nou, cu inima strânsă, homunculul mormăi cuvântul concediere.

— Stai un pic, spuse Gloire, tu vrei să spui că poţi fi concediat?

— Bineînţeles că se poate, spuse Béliard, trebuie doar să vrei.

— Dar vreau asta, spuse Gloire, chiar vreau.

— Dar nu, ricana Biliard, scoţându-şi limba neagră în oglinda circulară. Nu ţi-o doreşti suficient.

— Amărât mic, pleacă! încheie Gloire. Amărât mic şi ordinar.

Pe scurt, mici conflicte, ca întotdeauna când treaba se

lungeşte, iar când asta se lungeşte de prea mult timp, te enervezi din nimic. Te enervează Béliard, te enervează Lagrange şi chiar Zbigniew. Caii. Te enervezi că un câine care enervează la rândul său un alt câine care latră în parc toată dimineaţa. Te şi plictiseşti la fel de tare. Ca Geneviève Jouve ţi, în lipsă de ceva mai bun, petreci din ce în ce mai mult timp în faţa televizorului. Te uiţi la filme („Ai s-o pierzi, Alex, ea crede că te iubeşte"), te uiţi la jocuri („îţi cer acum toată atenţia, Roger. Care sunt florile pe care le vezi cel mai des pe balcoane?

— Nuferi, nu, vreau să spun petunii, ei, nu, de fapt vroiam să spun muşcate – De fapt, Roger, nu pot să reţin decât primul răspuns. Deci, nuferi."), te uiţi la ştiri. Nu se vorbeşte niciodată de Gloire la un telejurnal. De altfel, nu există niciun motiv pentru asta. Totuşi, ea se teme în continuare de ele. Ţie nu ţi-e teamă că se vorbeşte despre tine, presupuse odată Biliard, cu o dispoziţie dăunătoare, ci faptul că nu se vorbeşte. Ia încetează, uriaşe el imediat după aceea, ştii bine că nu suport violenţa fizică.

Fără orizont dar şi fără pericol, trecură astfel douăsprezece zile interminabile, deloc aşa cum şi le dorise Gloire, fără îndoială la adăpost, dar şi la cazarmă. Într-o seară, încercă să-l îmbrobodească pe Zbigniew, dar Zbigniew ăsta nu prea le avea cu conversaţia. Gloire citise rapid toate cele câteva cărţi aflate pe rafturile din salon. Béliard continua să facă gură, Lagrange bea acum în fiecare zi şi din ce în ce mai devreme. Era cazul sa se ocupe puţin de asta.

Într-o dimineaţă, imediat ce se făcu ziuă şi înainte ca Lagrange să se apuce de băut, Gloire îl rugă s-o ducă cu maşina până la Rouen. Doar dus-întors, aveau să se întoarcă până la cină. Pe cinstea mea, spune Lagrange, de ce nu? Să mai schimbăm un pic aerul. Să mergem. O luară aşadar pe drumul spre Rouen. La podul Audemer, în vreme ce Lagrange făcea plinul Opelului, Gloire se îndepărtă de staţia

service către o filială apropiată a lanţului de magazine Shopy. Ce faci? îi spune Lagrange, unde te duci? Mă duc să cumpăr coniac, zice Gloire. Excelentă idee, face Lagrange.

Cel mai bun coniac de la Shopi făcea o sută doisprezece franci douăzeci cu tot cu ambalajul de carton. Gloire trecu pe la raionul de papetărie ca să cumpere o rolă de adeziv şi un sul de hârtie creponată. Revenită în Opel, o luară din loc. Între timp, femeia ambală cât putea mai bine cutia în hârtia creponată, ceea ce rezolvă repede şi în cele din urmă rezultă un pachet-cadou destul de reuşit, da. Lagrange dăduse drumul la radioul maşinii, unde se auzea J.J. Cale, desigur, dar şi Boz Scaggs. Lagrange bătea măsura pe volan cu degetele şi nu avu atâta prost gust încât să vrea să guste coniacul.

Rouen, apoi periferia Rouenului. Oraşe cu blocuri, un spital, un cimitir, un azil de bătrâni, parcarea din faţa unui azil de bătrâni. Aşteaptă-mă aici, îi spuse Gloire deschizând portiera, nu stau mult. Lagrange avu şi tactul să nu-i propună să o însoţească.

La recepţie, Gloire ceru să-l vadă pe domnul Abgrall. Grad de rudenie: fiica unică. Aşteptaţi un moment, i se spune. La capătul acelui moment apăru un infirmier, un tip mare, tânăr şi frumos, imaculat, foarte prevenitor şi care părea că-l cunoaşte foarte bine pe tatăl ei, care vorbea cu afecţiune despre el şi care o duse pe Gloire la tatăl ei, la ergoterapie. În plină conversaţie cu o doamnă de vârsta lui, Abgrall tatăl se ridică din fotoliul în care stătea şi se apropie de ei. Nici mic, nici mare, cu o mustaţă cenuşie, cu aerul rătăcit, dar mereu elegant, în costumul lui închis la culoare

— Sosie perfectă a fostului portar slav al lui Personnettaz, dar nimeni nu va şti asta vreodată în afară de noi – îi sărută mâna lui Gloire de îndată ce aceasta se apropie de el. Iat-o pe fiica dumneavoastră, domnule Abgrall, afirmă infirmierul sec, sunteţi mulţumit să o vedeţi? Bătrânul o

privi intens pe Gloire, un pic cam prea mult. E bine, spune el, veniţi pentru distribuţie, e bine. Veniţi pentru contribuţie, aşezaţi-vă. Se întoarse către contemporana lui: vine pentru retribuţie, i se destăinui el cu jumătate de voce.

În ciuda activităţilor calme ale bătrânelor doamne din jur – croşetat, tricotat, confecţionare de flori artificiale şi de coşuri de răchită – de la ergoterapie venea destul de mult zgomot. În fotoliile lor din fire de plastic, murdare, cusute pe ţevi pătate de rugină, bătrâni ştirbi şi vorbăreţi se legănau periculos, alţii cântau în cor („Ah, tulburătoarea voluptate a primei sărutări”), mirosul era specific, iar televizorul cu sunetul dat la maxim. N-am putea găsi un loc mai liniştit? se îngrijoră Gloire. În principiu nu se poate, spune infirmierul, dar am să încerc să aranjez asta pentru dumneavoastră. Colţişorul aranjat era un mic salon calm, întunecat la prima vedere, însă infirmierul, fără îndoială amabil, trase perdelele şi apăru priveliştea unei grădini cu flori. Mobilierul era ceruit, hârtia pictată cu flori, fotoliile acoperite de huse. Infirmierul dispăru, reapăru cu ceai şi dispăru din nou. Erau acum singuri.

Deci, începu Gloire, îţi merge bine? Personal îmi merge bine, răspunse tatăl ei, dar mai sunt şi gaiţele, vedeţi dumneavoastră. Care gaiţe? îl întrebă Gloire. Gaiţele cărora nu le merge foarte bine, preciză el, s-ar putea spune că nu le merge bine deloc. În sfârşit, nuanţă el după un moment de reflecţie, nu le merge nici chiar aşa de rău. Mănânci bine? vru să ştie fiica lui. Mănânc mai bine ca ele, clipi el. De zece ori mai bine, cotcodăci el. De zece ori mai mult. Nu, spune Gloire, vreau să ştiu dacă eşti bine hrănit. E bună mâncarea? E în principal caldă, îi răspunse tatăl ei. Bun, spune Gloire, e mai bine să fie caldă. Aşa e, spune el. Ai văzut ce frumos s-a făcut, se aventură ea. Dar tatăl ei păru să nu fi auzit această observaţie. Ţine, ţi-am adus asta, mai spune ea. Ce amabil din partea dumneavoastră, exclamă el. Ce este? E coniac

pentru tine, spune Gloire, ştii, ca de obicei. Aha, coniac, se miră el. Eu, care n-am băut niciodată. Ei, ce spui, spune Gloire, dar bătrânul nu păru să înregistreze nici acest comentariu. Bun, spuse ea. Va trebui să plec. E adevărat, făcu el visător, poate că va trebui. Am să revin să te văd curând, spuse ea. Bineînţeles, spuse el, mai ales să nu întârziaţi.

După ce Abgrall tatăl fu condus înapoi la ergoterapie, infirmierul simpatic o însoţi pe Gloire până la ieşire. Îi plăcea destul de mult acest infirmier. Înainte de a pleca, îi ceru să vegheze să nu i se confişte coniacul, aşa cum bănuia că se petrecuse data trecută. În principiu, tot ce este alcool este interzis, surâse larg infirmierul, dar putem oricând face o excepţie. O să am grijă. Totuşi, dacă există vreo problemă cu bătrânul domn, se îngrijoră el, ar putea Gloire să lase un număr de telefon la care ar putea fi găsită, sau o adresă? Ea ezită o secundă, pentru că infirmierul îi plăcea cu adevărat, dar nu, spuse ea în cele din urmă, am să vă sun eu.

Gloire ieşi din azil şi se îndreptă către Opelul care staţiona pe pietriş, în faţa unui pavilion administrativ. O ambulanţă lungă, cu capotă de rechin alb, era parcată în spatele Opelului. Gloire urcă în Opel, care demară imediat, făcu o manevră, trecu de poartă şi dispăru. Cinci secunde mai târziu, ambulanţa demara şi ea. Pe peronul azilului de bătrâni, infirmierul observă acest trafic. Rămase imobil încă cinci secunde, apoi coborî scările şi ajunse la rândul lui la poartă. Cincizeci de metri la stânga, intră într-o cabină telefonică, puse în aparat o cartelă decorată pe faţă cu un peisaj de zăpadă, după ce citise distrat pe verso următorul text publicitar: *De-a lungul anotimpurilor, orizonturile se schimbă, ca şi senzaţiile. Puteţi comunica această emoţie cel mai uşor pe lume.* Acest enunţ îl făcu să zâmbească larg, după care formă numărul lui Jouve.

Femeia dumneavoastră tocmai a trecut pe-aici, anunţă infirmierul. Da, a plecat. Nu, n-a lăsat adresă, dar am pe cineva de-aici care o urmăreşte. Ar trebui să ştiu în seara asta, vă sun din nou mâine. Şi pentru bani, cum facem? O să vedem mâine, răspunde Jouve înainte de a închide, întorcându-se către soţia lui. Frate-tu e chiar în regulă câteodată. Pontul lui n-a fost rău. Am putea să-l invităm la cină, nu crezi? în niciun caz, îi răspunde Geneviève. Bun, spune Jouve, cât aştept, o să-l previn pe Personnettaz.

Dimineaţa zilei următoare a mers din plin. Personnettaz s-a prezentat mai întâi la ora nouă la soţii Jouve, care tocmai îşi terminaseră micul dejun. Doamna Jouve părea mai puţin visătoare, mai puţin nervoasă, mai destinsă ca de obicei. Nu aţi venit cu femeia de data trecută? l-a întrebat, vărsându-i în ceaşcă ce mai rămăsese în cafetieră. Personnettaz şi-a muşcat buzele în loc să răspundă. Ei, ce ziceţi, e straşnic de drăguţă, a surâs Geneviève Jouve. Aţi avea şanse. Personnettaz vrea să-şi arboreze o figură detaşată, dar nu reuşeşte decât să se înroşească şi să-şi verse un sfert din cafea pe farfurie. Doamna Jouve bate din pleoape la acest spectacol. O ocazie pentru Personnettaz ca să deturneze atenţia, infirmierul simpatic tocmai a sunat. A dat adresa lui Gloire, Jouve a notat adresa. Apoi a întrebat din nou, apropo de bani. Jouve a promis banii.

— Şi eu ce fac acum? a întrebat Personnettaz.

— Vă duceţi mai întâi la client, a spus Jouve. Spuneţi-i că trebuie să semnaleze un mic supliment de credite pentru infirmier.

— Asta nu intră în atribuţiile mele, obiectă Personnettaz. Vreau să trec pe-acolo să îi pun la curent, dar chestiunile referitoare la bani le aranjaţi dumneavoastră.

— De acord, conveni Jouve. În orice caz, plecaţi cât mai curând posibil. Mergeţi singur?

— Nu ştiu încă, a spus Personnettaz, evitând să întâlnească privirea înduioşată a doamnei Jouve. Presupun, nu ştiu.

La ora zece şi cinci minute, Personnettaz îşi ia la revedere de la soţii Jouve şi se îndreaptă către sediul Stocastic unde, de la ora nouă şi jumătate, Salvador a decis să schimbe metodologia cu privire la chestiunea femeilor înalte şi blonde. Să ia totul de la zero. Să înceapă totul în ordine. Şi, mai întâi de toate, ce înseamnă blond? Enciclopediile franceze care sunt de acord să definească blondul drept culoarea de mijloc între castaniu-deschis şi auriu nu menţionează mai departe decât încă două sau trei nuanţe: veneţianul, cenuşiul sau mai ştiu eu ce. Cele americane stabilesc o tipologie mai fină, făcând distincţie între blondul de culoarea nisipului şi blondul arămiu, şi între blondul platinat şi blondul de culoarea mierii, fără să uite însă de blondul murdar *(dirty blond),* şi alte nuanţe. Bun. Să continuăm.

Dar, la zece treizeci şi cinci, Personnettaz a venit să-i întrerupă reflecţia lui Salvador, care e singur. Donatienne n-a venit încă. Asta este, îi spune Personnettaz, a fost reperată. De data asta e sigur. Ei bine, duceţi-vă, Personnettaz, a spus Salvador distrat, mergeţi. Mi-e cam teamă că nu va fi uşor, a obiectat Personnettaz. Aţi văzut cât e de comodă. Trăieşte totuşi în lume, a remarcat Salvador, de ce e aşa sălbatică? Nu-i vrem răul fetei ăsteia, de ce reacţionează aşa? Asta, spune Personnettaz, nu ştiu.

Numai că el ştie, sau cel puţin crede că şi-a făcut o mică idee. Salvador şi asistenta lui dau impresia că se miră de comportamentul lui Gloire, găsesc că reacţiile ei bruşte sunt destul de disproporţionate faţa de candoarea proiectului lor. Personnettaz, însă, găseşte că e mai degrabă normal. Nu crede că să târăşti pe cineva la televiziune este o mişcare atât de nevinovată. Cu toate acestea, nu lasă să transpară

nimic. Ei bine, sugerează Salvador, luaţi-o din nou pe Donatienne cu dumneavoastră, dacă sunteţi neliniştit, cereţi-i să vă însoţească, e mai bine în doi. Da, spune Personnettaz, poate. Ezită, şi lui nu-i place să ezite. Dacă îi e puţin cam greu cu Donatienne, e din cauză că vede că ea începe să-i pună stăpânire pe gânduri.

Dar iată că soseşte şi ea, la douăsprezece fără un sfert. E pusă la curent. Atunci, spune ea, mergem? Ei bine, pe onoarea mea, se aude Personnettaz spunând, ei bine, da, o să mergem. Se mai întreţin vreme de câteva minute, după care, pe la douăsprezece şi zece pleacă cu maşina lui Donatienne.

Dar cu aglomeraţia de pe autostradă, cu întreruperea necesară să mănânce ceva pe drum şi cu căutarea drumului după indicaţiile infirmierului, era deja ora trei când au localizat conacul. Au parcat vehiculul într-un colţ, între nişte pereţi, cu vedere directă către intrarea pe proprietate. Când Donatienne şi-a scos din geantă un pachet de ţigări, Personnettaz a coborât puţin geamul de pe partea lui.

Au avut noroc, nu au aşteptat prea mult. După doar vreo oră, Gloire a apărut singură la volanul Opelului lui Lagrange. Au recunoscut-o, au urmărit-o de departe, în vreme ce ea s-a angajat pe ruta Honfleur. Personnettaz conducea foarte delicat, mânuind schimbătorul de viteze şi volanul din vârful degetelor, evitând cel mai mic scrâşnit mecanic, ca şi cum orice gest brusc ar fi riscat să compromită situaţia, ce mai, mergea cu grijă. Cu toate acestea, gândeşte el, am căutat-o la capătul lumii, am pierdut-o şi iat-o acum, la doi paşi.

Era încă frumos afară, aproape la fel de frumos ca în ajun: la ora patru şi cinci, Gloire s-a instalat la terasa unui bar cu deschidere spre port, unde şi-a comandat o bere. Ar fi putut da impresia că aşteaptă pe cineva sau ceva. Aşezaţi la o terasă apropiată, Donatienne care bea un suc de portocale şi Personnettaz, un sfert de Vichy, nu au scăpat-o din ochi. S-au prefăcut că stau de vorbă, cum fac figuranţii de la cinema,

când vorbesc între ei pe fundal, surd: buzele li se mişcă în gol, iar dialogurile sunt aiurea. În orice caz, lui Personnettaz îi este în continuare foarte greu să vorbească liniştit cu Donatienne – şi, de asta, omul acesta suferă şi e supărat pe el. Nemulţumit că nu ştie cum s-o ia pe Donatienne, nu ştie prea multe nici despre cum să procedeze cu Gloire. Încă ezita. Ce să facă de fapt? Să-i vorbească. S-o convingă că nu-i vrea nimeni răul. S-o ia cu forţa. Cu blândeţe. Experienţa arătase suficient de bine că orice supraveghere, orice tentativă de abordare sau de contact se sfârşea cu reacţii violente. O să vadă, avea să încerce să facă ce era mai bine. Gloire s-a ridicat la ora cinci fără douăzeci şi cinci. A trebuit să o urmărească pe jos, căci s-a îndreptat către modestul far care se găseşte nu departe de port, către Trouville[73], către o mică ridicătură de la marginea unei faleze de dimensiuni modeste. Este bine de menţionat că Gloire – care se prinsese deja din ajun că o ambulanţă care înainta anevoie şi fără girofar îi urmărise de la Rouen – reperase, evident, şi cabrioleta neidentificată care tocmai o urmărise din nou către Honfleur. S-a comportat însă ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic.

Mica uşă de la baza farului – nu mai mică decât oricare alta, de altfel, dar care acum pare strivită de iluzia optică – va fi împinsă de Gloire la ora cinci fără cinci, după care o va închide în urma ei. În ochii urmăritorilor ei, acest far este capcana ideală în care s-o prindă, în sfârşit: cu Donatienne în spatele lui, Personnettaz intră şi el. Va urca cele o sută douăzeci de trepte ale scării în spirală, va ajunge la aer pe strâmta platformă circulară cu vedere spre port. Va avea timp să privească valurile mai mult sau mai puţin paralele, care vin şi bat uşor litoralul, ca rândurile scrise care eşuează

---

[73] Comună în departamentul Seine-Maritime.

la marginea paginii. Vântul bate nervos, pescăruşii traversează atmosfera mai vie decât la sol şi soarele se retrage, prea rece ca să orbească. Donatienne va apărea şi ea, câteva secunde mai târziu. Şi atunci, Gloire iese dintr-un ascunziş la ora cinci fix, îl surprinde pe Personnettaz din spate şi, acum că ştie s-o facă atât de bine, îl aruncă cu metodă peste balustradă. Aşa cum s-a spus deja, nu este un far mare, s-ar zice că e aproape o jucărie, un element de decor pentru un film cu buget redus. Nu e sigur că mori dacă ai cădea de acolo, dar dacă scapi, cu puţin noroc, poate să-ţi fie însă foarte rău şi să ai de suferit.

Totul s-a produs exact cum tocmai a fost prevăzut, numai că aproape de ultimul moment – ora 17 00'03" – atunci când Personnettaz cădea în vid, Béliard a decis să intervină. El, care nu apare niciodată în ordinea socială vizibilă, tocmai a hotărât să-şi pună superputerile în funcţiune, în mod public. Ieşit de nicăieri, Béliard s-a lansat către Donatienne, a luat-o de talie, şi a proiectat-o la rândul ei către Personnettaz. Tânăra femeie nu avu timp nici să i se facă frică. Precum paraşutiştii care dansează în zbor pe cer, i s-a alăturat lui Personnettaz prin aer, l-a apucat puternic de umeri, după care l-a adus către platforma farului, în continuare teleghidată de omuleţ. Toate astea s-au petrecut foarte repede, în câteva secunde, nimeni n-a înţeles nimic – ca după o absenţă epileptică, nimeni nu doreşte cu adevărat să înţeleagă ce tocmai s-a petrecut. Personnettaz s-a îndreptat cu privirea pierdută şi, revenindu-şi, s-a prezentat: Jean-Charles Personnettaz, încântat. Gloire Abgrall, a spus Gloire. S-au privit rece, dar fără ostilitate, toţi dând impresia că sunt destul de obosiţi. Niciunul nu l-a văzut pe Biliard dispărând uşor, frecându-şi palmele una de cealaltă şi bombându-şi pieptul, netezindu-şi coafura cu cele două mâini: am terminat treaba.

— Nu vă vrem răul, spuse Personnettaz. În orice caz, nu eu, ce doriţi să comandaţi?

Părăsiseră farul şi o luaseră pe jos spre port, iar ziua era pe sfârşite. Se sfârşea uşor, într-un roz de nautilus, de fragi cu frişcă şi de gladiole. Era prea răcoare ca să mai meargă la o terasă, aşa că se aşezaseră în fotoliile de la barul hotelului Absinthe. Pe la ora aceasta, clientela era mai rară. Un barman ştergea tejgheaua cu buretele, aşteptând comanda şi semănând cu George Sanders.

— Martini cu gin, spuse Gloire.

— E o idee, făcu Donatienne. Da, martini cu gin.

— Bun, atunci trei martini cu gin, îi ceru Personnettaz lui George, arătându-i trei degete.

În general, Personnettaz evită alcoolul, dar după experienţa cu farul avea nevoie de ceva ca să-l remonteze. Erau cu toţii un pic *amorţiţi,* ca *şi cum* ar fi ieşit de la un meci sau de la o premieră, când stai să-ţi revii în vestiare sau în lojă după efortul făcut. Îţi laşi rolul, maieul, costumul, îţi pui din nou ţinuta civilă pe tine, revii la viaţă. Tragi aer în piept, respiri în voie. Ai putea schimba replici uşoare, indulgente şi şoptite, dar la început nu se vorbeşte absolut deloc timp de câteva minute.

În general, Personnettaz evită şi tutunul, dar cum i se făcu poftă, în mod excepţional, se retrase pentru un moment. Când reveni, îl aşteptau nişte ultra-lights echipate cu filtre pe trei etaje, după cum începuse să explice Donatienne. Începu să descrie şi activităţile pentru televiziune, stilul de lucru, proiectele de emisiuni – printre care şi pe cea pe care vroiau s-o facă despre Gloire, din cauza căreia alergau de două luni după ea. Ţineau în continuare la această emisiune, şi Donatienne ţinea la ea, la fel şi şeful ei pe nume Salvador. Ar accepta oare să participe? Gloire, fără să răspundă, face ochii

mari.

Donatienne o asigură că oamenii îşi mai aduc încă aminte de ea, că le-ar plăcea foarte tare să ştie ce s-a întâmplat cu ea, Gloire nu e sigură că e chiar aşa. Nu prea ştiu, spune ea, nu. Am să mă gândesc. În orice caz, nu se va face fără acordul dumneavoastră, spune Donatienne, nu vă îngrijoraţi. Vă cer numai să-l întâlniţi pe Salvador şi apoi veţi face cum veţi dori. Apoi, ţineţi cont că s-ar plăti destul de bine. Nu duceau lipsă de lichidităţi. Cheltuiseră deja destul ca să meargă s-o caute pe Gloire în celălalt capăt al lumii – la aceste cuvinte, îngrijorat, Personnettaz îşi aprinde o ţigară. În vreme ce Donatienne rezumă rapid această căutare, nu se menţionează nimic cu privire la episoadele ei violente. Nicio aluzie la Jean-Claude Kastner, de exemplu, şi nici atât la episodul cu farul de mai devreme. De altfel, se pare că Personnettaz şi Donatienne au şi uitat această plimbare la far. Asta dacă nu cumva preferă să n-o mai evoce, nefiind prea siguri de realitatea ei – nu se evocă halucinaţiile, asta ţine numai de viaţa privată. La rândul ei, Gloire nu ţine ca străinii să se intereseze de Béliard, de imixtiunile lui în realitate. De altfel, nici nu are încredere totală în realitatea în care Béliard catadicseşte să se amestece. Personnettaz îşi aprinde o a doua ţigară din care, ca şi din prima, nu inhalează practic nimic, datorită filtrului compact.

Donatienne încercă atât cât putu s-o convingă pe Gloire de cât de bine fondate sunt propunerile ei. Banii, lumea, succesul regăsit şi, de ce nu, începutul unei noi cariere, şi poate chiar dragostea, mai luăm un pahar? Mai luară unul, pe care îl goliră, după care Gloire se ridică şi îşi luă la revedere. Dacă vreţi să mai vorbim despre asta, spune Donatienne, veniţi aici mâine-dimineaţă. Gândiţi-vă toată noaptea, reflectaţi.

La plecarea lui Gloire se dezlănţuie nişte viori. Mai întâi un atac în minor, atunci când ea se ridică brusc, apoi un

vârtej vertiginos şi grav când aruncă o ultimă privire asupra lui Donatienne şi Personnettaz, şi în cele din urmă scurte atacuri în serie staccato, în timp ce se îndepărtează către tamburul cilindric de la intrare. Personnettaz se regăseşte singur cu Donatienne. Aş mai lua un ultim pahar, făcu Donatienne. Ştiu că n-ar trebui, dar, mă rog, acum că afacerea e rezolvată, dumneavoastră nu?

— Nu, spune Personnettaz, pentru mine e în regulă.

Nervos, smulge filtrul celei de-a treia ţigări înainte s-o ardă pe toată lungimea ei dintr-un singur tras în piept. Apoi ezită, nefiind prea sigur de lovitura lui:

— N-aţi remarcat nimic mai devreme, la far?

— A, nu, spuse Donatienne, de ce?

— Nu, spuse Personnettaz la rândul lui, nimic.

Chiar dacă nu este foarte sigur, Personnettaz crede că-şi aduce aminte că a văzut-o mai devreme pe Donatienne despicând aerul ca să-l salveze de la o moarte probabilă. Dar preferă să nu insiste. Atunci, nu plecăm în seara asta? continuă el.

— E târziu, se gândeşte Donatienne. Dumneavoastră nu sunteţi obosit? Şi-apoi, mâine trebuie să ne ocupăm de fată. Probabil că au camere libere. Hotelul ăsta arată bine.

Aveau într-adevăr camere libere, şi chiar arătau bine. Categorie de lux, ca la Bombay, dar mai mătăsoase, mai intime, dădeau către canalul Mânecii în loc de Marea Omanului. Ferestrele se ridicau deasupra mării de la două etaje diferite. Aveau să se odihnească vreme de o oră şi apoi să se întâlnească la cină: Personnettaz o urmări cu privirea pe Donatienne, în vreme ce aceasta se îndrepta spre ascensor.

Luă şi el liftul, cabina era mai bine luminată decât cea a Clubului cosmopolit, dar pe spotul vertical, aproape de oglinda din spate, Personnettaz se văzu la fel de îmbătrânit, în adâncul inimii, nu se gândise niciodată că i se va întâmpla

un asemenea lucru, nici măcar nu şi l-a închipuit. Continuând ca şi cum nici n-ar fi fost, ca şi cum asta nu-l privea, ca şi cum nici nu era acolo, a contat pe faptul că timpul avea să-l uite. Or, timpul l-a prins din urmă, mărindu-se văzând cu ochii în retrovizor şi pregătindu-se să-l depăşească. Personnettaz îndepărtă această idee. Trebuie să se pregătească să se ţină tare pe durata întregii cine cu Donatienne.

Personnettaz ajunse în camera lui şi se întinse, aşteptând să treacă timpul. Crezu că avea să mediteze stând în pat, dar de fapt adormi, visă scurt şi se trezi brutal tocmai la timp. Resimţind ceva aprehensiuni, se inspectă în oglinda din baie înainte de a coborî. Aceasta era mai puţin ofensivă decât cea din lift, dar nu era nici ea destul de grozavă în ceea ce-l privea pe cel care se uita în ea: ca dovadă, Personnettaz îşi zări un coş, pe partea stângă a nasului.

În principiu, e o nimica toată să scapi de acest coş cu puţin alcool şi o bucată de tifon. În lipsă de alcool de 90 de grade în trusa de toaletă, Personnettaz caută febril în minibar vreun lichid care să se apropie de gradaţia spirtului. Un alcool transparent, asemănător cu cel farmaceutic, ar fi fără îndoială mai bun decât spirtoasele galbene, de genul coniacului sau whisky-ului: gin, aquavit, votcă. Mai degrabă votcă, până la urmă, cu care Personnettaz îmbibă un Kleenex, cu care se tamponează – după care, ca să-şi facă curaj, dă pe gât dintr-o înghiţitură ce mai rămâne în sticluţă. Ceea ce nu-i stă în fire. Nici ţigările de mai devreme nu-i stau în fire. Toate astea nu-i intră în obiceiuri. Personnettaz nu se mai recunoaşte.

În tot acest timp, Gloire plecase cu maşina lui Lagrange şi vorbea de una singură pe drum. Farurile Opelului perforau conic noaptea care căzuse, proiectând filmul zilei pe ecranul dublu al plopilor. Fără să accepte şi nici să refuze propunerile lui Donatienne, Gloire de-abia reacţionase, nu

spusese nimic. O găsea mai degrabă plăcută pe fata asta, destul de atrăgătoare, genul de brună cu linii curbe, energică. Ezita. Ajunse la conac către ora nouă şi dădu peste Lagrange la intrare. Pe jumătate beat, Lagrange pretinse că-şi făcuse griji, plângându-se c-o aşteptase la cină. Ei, dar tu ai văzut ce oră e? făcu el îndreptându-şi arătătorul către ceasul de la mână, înainte să-şi proiecteze degetul către bucătărie. E frig acuma. Mai lasă-mă două minute, spuse Gloire, *sosesc* imediat. Dispărut din far aproape imediat după intervenţia sa fulger, Béliard ar fi trebuit să revină în cameră la ea. Înainte de orice, Gloire vroia să-l consulte.

— Ei bine, exclamă homunculul, imediat ce Gloire împinse uşa, am fost bun?

Părea mulţumit de isprava lui de după-amiază. Comentaseră? vru el să ştie. Nu, îi răspunse Gloire, nu vorbiseră despre asta. Normal, se întunecă Béliard, mi-ar plăcea şi mie să se remarce totuşi, din când în când. Câteodată mai ai nevoie şi de sprijinul unui public.

— Da, spuse ea, nu ştiu. Nu crezi că am fi făcut mai bine să scăpăm de ei?

Punându-şi un deget la tâmplă, Béliard recunoscu că se gândise la asta, dar nu credea că era bine. Mai întâi, nici nu l-ar fi salvat pe Personnettaz, dacă l-ar fi considerat periculos. Şi, în general, estimă că era vremea ca Gloire să revină la metodele legale, să se reintegreze în societatea oamenilor. Mersese cu Jean-Claude Kastner, trecând şi peste tipul din Sydney, dar acum nu se mai putea să-i scoată din peisaj la nesfârşit pe inoportuni, şi să rămână fără pedeapsă. În ciuda tuturor puterilor lui, în ciuda invizibilităţii lui, mai devreme sau mai târziu tot ar fi sfârşit prin a fi dat în vileag. Nu era mai bine să-şi revină acum? Să încerce să trăiască legal? După ani întregi de libertate, poate că avea să fie un pic mai greu la început, dar Béliard avea să fie acolo ca s-o ajute. Ce vroia fata asta, de fapt? Neconvinsă, Gloire îi expuse

propunerile incitante ale lui Donatienne. Perfect, spune Béliard, asta pică la ţanc. Acum sau niciodată. Chiar crezi? făcu Gloire din vârful buzelor. Evident, spune Béliard, acceptăm. N-o să mai avem ocazia asta. Acum du-te să mănânci ceva. Trebuie să fii în formă pentru mâine.

Gloire coborî ca să-l însoţească pe Lagrange, aşezat singur-singurel în faţa unor pahare din sala de mese. În vreme ce-şi lua cina rece, pleoapele lui se relaxară de câteva ori şi nu păru că sesizează anunţul făcut de Gloire cu privire la plecarea ei, nu găsi în acesta decât un alt pretext ca să-şi mai toarne un pahar. Gloire plecă de la masă înaintea lui.

Lagrange mai dormea încă a doua zi de dimineaţă, când Gloire sună la hotelul Absinthe. Personnettaz şi Donatienne apărură o oră mai târziu. Genţile lui Gloire săriră singure în portbagajul cabrioletei, care rula puţin după aceea pe autostrada de vest. Personnettaz şi Donatienne stăteau în faţă, Gloire era aşezată pe partea dreaptă în spatele lor şi observa drumul încadrat de umerii lor asimetrici. Sub cerul alb, traficul era rarefiat. După ce conveniră s-o ducă direct la Salvador imediat ce aveau să ajungă la Paris, nu mai schimbară prea multe cuvinte. Personnettaz răsfoia o revistă, iar Gloire nu încrucişă decât o dată privirea lui Donatienne în oglinda retrovizoare. Nici măcar nu au vorbit de bani, dar totuşi, când ajung la Mantes-la-Jolie: credeţi că vă ajung două sute de mii? (Cum Gloire ezită să răspundă, Béliard apare fugitiv pe fotoliul de lângă ea: face repede cu ochiul şi surâde scurt: desface patru degete, pe care le agită.) Patru sute de mii, spune Gloire. Patru sute de mii, face Donatienne, de acord. (Béliard îşi ridică capul, râde mai larg, ridicându-şi arătătorul şi se evaporă). Au sosit.

Periferia sudică: opt sau nouă porţi o separă pe Porte d'Auteuil de Porte Dorée, în apropiere de care coborî Gloire. Donatienne, care avea să treacă să o ia de aici puţin mai târziu, îi spuse că îi fusese rezervată o cameră într-un hotel

aproape de moschee. Apoi plecară.

— Unde mergem, acum? întrebă Personnettaz.

— Am putea să mai bem un pahar, sugeră Donatienne. Dacă nu, aş putea să vă las unde locuiţi.

Personnettaz are impresia că s-a gândit foarte mult înainte să se audă propunându-i tinerei femei ca acest pahar să-l bea la el acasă.

— E o idee, spune ea împotriva tuturor aşteptărilor, dacă vreţi. Îmi arătaţi drumul?

— Luaţi-o către Republique, spuse Personnettaz cu o voce neutră. Stau chiar acolo.

Pe bulevard nu-i mai dădu îndrumări, cu atât mai mult cu cât apoi fu greu de găsit un loc de parcare în cartier. Din fericire, tocmai se eliberase un loc pe strada lui, chiar în faţa intrării. Căută să spună ceva despre noroc, despre stradă, despre viaţă, unul dintre lucrurile astea detaşate, spirituale sau judicioase care înfrumuseţează existenţa, dar nu-i veni nimic, nimic pe moment. Ah, ba da, iată, poate – dar pe când se pregătea să i se adreseze lui Donatienne, cineva îi bătu dezagreabil în geamul de pe partea lui. Personnettaz se întoarse: Boccara îi surâdea larg, făcându-i semne de după geam, cerându-i să-l lase jos. Personnettaz coborî geamul.

— Ce faci acolo? întrebă el.

— Chiar că e un noroc, se entuziasmă Boccara. Vroiam să vă văd şi iată, vă întâlnesc.

Întors din croazieră, Boccara era în mod evident mai bronzat, purta un costum nou, uşor gălbui, şi cam lejer pentru anotimp. Poate că avea cam un kilogram în plus. Donatienne îl privea. Personnettaz era încurcat.

— Aşa deci, făcu el, te-ai întors.

— M-am stricat de râs, spuse Boccara, am văzut la chestii… Chiar sunt supărat că s-a terminat. Am întâlnit la fete din alea, nici nu vă spun. Venisem să vă văd ca să vă povestesc.

— Ascultă, începu Personnettaz.

— Bun, îl întrerupse Donatienne, atingând schimbătorul de viteze. Am să vă las atunci cu prietenul dumneavoastră.

— Aşteaptă, spuse Personnettaz, întorcându-se către ea, aşteptaţi. Dar paharul acela? şopti el. Credeam că am stabilit.

— Rămâne pe altădată, surâse Donatienne. Puteţi să-mi telefonaţi dacă vreţi.

— Da, dar… repetă Personnettaz.

Ea continuă să surâdă băgând în viteza întâi, făcu un semn din cap înainte să demareze şi plecă. Surâsul întârzie intact până la capătul străzii Yves Toudic, apoi avea să plutească încă pe buzele ei, în tot timpul cât urcă pe bulevardul Magenta[74].

— Ce e? făcu Boccara, nu arătaţi prea bine.

— Nimic, făcu Personnettaz, privind cum se îndepărtează maşina, nimic.

Dacă e, desigur, puţin supărat pe Boccara, totuşi un oarecare sentiment de uşurare îl împiedică să fie prea dur cu tânărul, care priveşte şi el cum se îndepărtează Donatienne.

Asta e: rămaşi singuri, o privesc amândoi cum se îndepărtează.

— Nu-i aşa, spune Boccara, e extraordinar de bine făcută.

— Ah, da, mă rog, spune Personnettaz neglijent, scormonindu-se prin buzunare. Crezi?

— O cunoaşteţi bine? întreabă Boccara.

— Puţin, spune Personnettaz modest, scoţându-şi ţigările. O cunosc puţin.

— Ei, şi dumneavoastră acuma, spune Boccara.

---

[74] Bulevard parizian din arondismentul 10.

27

Soarele, îşi spune Salvador.

De la începutul dimineţii a tot căutat idei noi pentru proiect, dar fără să conceapă niciuna, ca mai totdeauna. Cerul este acoperit şi plouă cu intermitenţe la Porte Dorée. Salvador nu e vesel, dispoziţia lui provine din această sterilitate, din acest timp sinistru sau din acest timp pierdut, nici nu vreau să ştiu. Către prânz, cerul se degajează, norii se risipesc, prin ferestre soarele decupează mari paralelograme clare pe parchet, propulsează trapeze în unghiuri, cu ricoşeuri de reflexe. Dacă Salvador, schimbător ca vremea cum e, nu-şi lasă sufletul asediat de timpul frumos, cel puţin se gândeşte: soarele.

Să studiem, propune el, efectele soarelui asupra blondelor înalte. Să reflectăm. Nici vorbă de jumătate de măsură cu el: soarele bronzează sau arde, vă tăbăceşte sau vă ucide. Dacă face arămie pielea blondelor înalte, calde şi cuceritoare, le calcinează însă fără milă pe blondele înalte clorotice şi îngheţate. Prea poroase şi translucide, anemicele se fac roşii imediat, se înfierbântă şi se retrag. Mai rămân cuceritoarele, ca şi cele din capitolul 11, al căror portret am încercat să-l schiţăm: epiderma lor mai densă, carnaţia mai rezistentă primeşte eroic ultravioletele. Da, să ne aplecăm, să preferăm să ne aplecăm asupra blondelor înalte şi bronzate. Şi tocmai atunci se deschide uşa: apare o blondă înaltă şi bronzată.

Feminin, masculin, neutru. Dacă sexul soarelui variază de la o limbă la alta, caracterul lui se schimbă şi el după ceruri. Şi cert e că, supusă abruptului soare australian, şi apoi la razele mai cuprinzătoare ale celui indian, Gloire s-a bronzat serios de când a plecat. Pentru un moment, el nu

înţelege nimic – ca şi cum ideea tocmai se încarna sub ochii lui, ca prin magie – după care o identifică pe tânăra femeie. Astfel de întâlniri pot provoca scurtcircuite, o senzaţie de sufocare, de lipsă de aer, urmată de un incendiu; pot declanşa un foc de artificii în inima unui curcubeu, însoţit de un tumult de orchestră de instrumente cu corzi. Or, asta e exact ce se petrece în sufletul reînviat al lui Salvador care, deodată, pare destul de stângaci. Da, corpul lui este cel care nu dă impresia că l-ar urma:

— Ah, da, se ridică el într-o rână, da, intraţi.

Se loveşte de birou când îl ocoleşte ca să se îndrepte către Gloire, se opreşte prea departe şi apoi prea aproape de ea, ezită să-i întindă mâna pe care sfârşeşte prin a o agita vag spre un fotoliu. Câtă vreme el se întoarce la locul lui, Gloire vede fotoliul, vreme îndelungată se aud maşinile care trec pe bulevardul General-Dodds.

— Vă aşteptam, pretinde Salvador.

Dar vorbeşte cu inima cam strânsă, iar douăzeci de minute mai târziu Gloire nu ştie cu mult mai mult decât aflase deja în ajun de la Donatienne; Salvador, la rândul lui, nu este deloc mai destins. I-a dat lui Gloire toate detaliile posibile – filmare la sfârşitul lui mai, deplasări, mărturii, documente de arhivă, extrase din filme, patru zile în studio, montaj, mixaj, difuzare la sfârşitul lui septembrie – a încercat câteva manevre de apropiere, a riscat generalităţi, dar fără să îndrăznească să-i ofere măcar un pahar. Bun. Avea nevoie de acordul ei, ea i l-a dat, şi acum ce e de făcut? Nu mai sunt decât tăcerile, poziţia corpului pierdută din vedere, priviri ocolite, totul începe să treneze, Salvador e teribil de tulburat. Din fericire, Donatienne nu a întârziat şi cade la ţanc ca să scurteze această întrevedere. Gloire nu vrea să se arate prea uşurată că o vede din nou. Ei bine, atunci, la revedere, spune Salvador stângaci, deci pe curând, presupun.

În continuare, sub soarele care a reapărut, Gloire şi Donatienne o taie de-a lungul axului arondismentul doisprezece, ajungând la Sena, pe podul Austerlitz, după care o iau de-a lungul Grădinii Plantelor, către moschee. Dacă bărbaţii vorbesc despre femei în maşină şi, oriunde, reciproca este verificată. Cum traversează ele Parisul, cele două tinere femei schimbă puncte de vedere cu privire la Personnettaz – cu privire la care se pun de acord că-l găsesc special – apoi cu privire la Salvador – despre care Donatienne confirmă că şi el este puţin special.

Special sau nu, acesta a încercat să se pună din nou pe treabă după plecarea lor, dar este mult prea neatent, n-o să meargă. Salvador dă ocol biroului, priveşte pe fereastră, încearcă să citească câteva pagini din *cum sa dispari cu totul şi să nu fii niciodată găsit,* fără să ajungă să-l intereseze ce citeşte. Închide distrat lucrarea, pe care o înfundă într-un sac de plastic, îşi împătureşte notele în patru şi le pune în buzunar, după care se ridică de la locul lui. Vrea să se întoarcă. Iese. Coboară la metrou. Destul de absent, aşteaptă garnitura de vagoane, aceasta soseşte, iar el urcă. În picioare, cu spatele la peretele vehiculului, odată ce a aruncat o privire goală asupra vecinilor lui – bătrâni resemnaţi, cititori de reviste de informatică, posaci, o tânără fată senegaleză cu patine – îşi scoate cartea din geantă, dar cum din cauza genţii nu-şi poate ţine cartea, se gândeşte să scape de ea punând-o în geantă, dar nu, pentru că este vorba de aceeaşi geantă, la dracu', e cu siguranţă distrat.

Întors acasă, în bucătăria lui americană, după un pic de carne rece şi nişte ştiri la televizor, Salvador despătureşte, recitește, se îmboldeşte s-o alunge pe Gloire din sufletul lui. Să reluăm. Deci, blondele înalte şi cuceritoare se bronzează, absorb soarele, îl asimilează, după care îl arborează sub forma pigmenţilor. Astfel, în serile de vară, în cluburi de noapte, încrucişându-şi picioarele interminabile pe scaunele

înalte, ele strălucesc ca nişte sori ambulanţi. Soarele, conchise Salvador, este el însuşi o blondă înaltă.

În acelaşi timp, pe strada Yves Toudic, Personnettaz stă şi el în mica lui bucătărie, dar trage alte concluzii în timp ce fumează. Se pare că, din ajun, Personnettaz s-a reapucat de fumat. În faţa lui, pe masă, stau două pahare goale. Povestirea aventurilor sale i-a făcut sete lui Boccara, iar băutul l-a făcut vorbăreţ: de vreme ce de atunci nu mai avea niciun motiv să se oprească, Personnettaz s-a temut că fostul lui asistent n-o să mai plece niciodată. Cu greu, Boccara tocmai a plecat. În orice caz, Personnettaz nu asculta totul, preferând să-şi amintească de aprecierea pe care tânărul o pronunţase chiar în dimineaţa aceea asupra lui Donatienne. După ce terminase cu povestea completă a croazierei, a trebuit să-l întrerupă pe Boccara de îndată ce acesta a început să pălăvrăgească cu privire la viaţa lui amoroasă. Personnettaz e în sfârşit singur.

E singur, dar e şi agitat. Adevărul este că sentimentele nu sunt punctul lui forte. Până acum, dragostea s-a prezentat mereu fără martori. De fiecare dată când a apărut, prea puţin sigur de judecata sau de emoţiile lui, fără să consulte pe nimeni altcineva, Personnettaz s-a grăbit mereu să-i pună capăt. Fără vreun sfat venit din exterior, a coborât garda. Nu trebuie decât să-l încurajeze vreun observator din întâmplare – data trecută doamna Jouve, astăzi Boccara – şi totul pare posibil. Se ştie că iubirea trece frecvent printr-un terţ, orice ar spune acesta sau sub orice formă ar fi: ordin sau sfat, permisiune, prescripţie, puţin contează, esenţial este că încurajează. Asta odată spus, recunoaşte amar Personnettaz, e o poveste destul de improbabilă. Cert este că Donatienne este totuşi mult mai frumoasă (mult mai frumoasă decât sunt eu frumos), fără îndoială mult mai bogată (asta nu-i greu), sensibil mai tânără (vezi mai sus).

Pe scurt, lucrurile au divagat în asemenea manieră,

încât în acest punct al afacerii noastre ne regăsim cu doi bărbaţi prinşi în mrejele a două femei extrem de diferite. Ce-or să facă ei? Ce-o să se-ntâmple cu noi?

28

Şase luni mai târziu, în timpul difuzării emisiunii consacrate lui Gloire, Personnettaz a sedus-o pe Donatienne sau viceversa. În seara aceea de joi, el nu se aştepta la nimic deosebit când, pe neaşteptate, ea a apărut la el sub pretextul că televizorul îi era stricat. N-a făcut niciun comentariu asupra apartamentului lui Personnettaz: fiind aproape gol, el nu-l îngrijea deloc. Cât despre unicul obiect decorativ, o plantă verde care stătea să moară, Donatienne a dat doar nişte sfaturi legate de reanimare. Personnettaz nu avea nimic de oferit de băut decât ceva pe fundul unei sticle de vişinată, pe care au hotărât să o împartă, dar de care nici nu s-au atins. Când a venit ora emisiunii, Personnettaz a dat drumul la televizor, i-a oferit lui Donatienne singurul fotoliu de care dispunea şi a luat loc alături de ea pe un vechi taburet. Apoi, cum nu se ştie exact ce fraze şi ce priviri s-au schimbat, care dintre cele două piese de mobilier s-a apropiat una de cealaltă înainte ca Personnettaz şi Donatienne să se lungească pe o a treia, un lucru este totuşi cert: nu au urmărit această emisiune până la sfârşit.

În dimineaţa următoare, Personnettaz s-a instalat la Donatienne, repudiind cu un singur gest şi fără regret mica sa locuinţă din strada Yves Toudic şi muncile intermitente pentru Jouve. Regimul lui alimentar s-a ameliorat imediat, garderoba i s-a reînnoit, figura i s-a destins un pic – pe scurt, viaţa i s-a metamorfozat. A început chiar să cultive ideea ca într-o zi s-o ia în căsătorie pe această frumoasă femeie, deşi Donatienne Personnettaz ar fi fost poate un nume un pic cam lung de pronunţat.

Cui pe cui se scoate. Confruntat cu această dezertare, Jouve a trebuit să se resemneze înlocuindu-l pe Personnettaz în calitate de prim-agent cu Boccara, care a considerat necesară sau cel puţin conformă acestei avansări recrutarea imediată a unui asistent. Trei zile mai târziu, Jouve i-a găsit un element nou, care răspundea la numele de Patrick Berthomieux. Patrick Berthomieux este un băiat gânditor, reţinut, plăpând şi poartă în orice anotimp un pulover cu o măsură prea mare. Inconvenient major atunci când se exercită o astfel de meserie, Patrick Berthomieux se teme mereu să nu deranjeze. E doar un pic mai tânăr decât Boccara, care, nostalgic fiind după Personnettaz, nu vede un mijloc mai bun de a-i evoca amintirea decât prin a se comporta cu Berthomieux aşa cum celălalt proceda cu el.

În dimineaţa promovării sale, cu ocazia unei vizite la Jouve, care este ca de obicei absent de acasă, Boccara n-a găsit nicio altă idee mai bună decât s-o seducă pe Geneviève Jouve. Peste două zile, această perspectivă i-a apărut ca un impas, o falsă idee bună. În weekendul următor, din ascunzişul împărţit cu Patrick Berthomieux în faţa domiciliului unui inginer bănuit de firma lui, Boccara i-a destăinuit asistentului său noile lui griji. Aşa cum se obişnuise să o facă cu Personnettaz, şi-a expus ideile în faţa lui.

— Vezi tu, i-a explicat el, dragostea este cam ca zăpada la Paris. E destul de drăguţ când îţi cade de sus, dar nu ţine. Şi-apoi se termină repede. Fie că devine mâzgă, fie gheţuş, ajungi foarte repede să ai mai multe griji decât emoţii.

— A, mă rog, i-a răspuns Berthomieux, crezi?

— Da, a spus Boccara, cred. Şi mai cred, şi îţi şi reamintesc, că trebuie să-mi spui dumneavoastră.

— A, da, şi-a revenit Berthomieux, scuzaţi-mă.

Difuzată în prime-time cu o medie de 16,2 puncte de audienţă şi 35,6 din piaţă, seria lui Salvador s-a bucurat de

un mare succes. A fost urmărită foarte mult acasă. Geneviève Jouve nu a pierdut niciun pic din emisiune de pe canapeaua ei, şi nici Lagrange şi Zbigniew din celula lor de la Fresnes[75]. Dintr-odată, Stocastic Films şi-a întărit poziţiile pe canalele hertziene, iar Salvador şi-a văzut contractul reînnoit. În aceste condiţii, nu i-a fost dificil să negocieze pentru a pune la punct alte chestiuni, cum ar fi câteva săptămâni de meditaţie la munte, după care şi-a făcut bagajul.

O altă consecinţă a acestei difuzări a fost că Gloire a trebuit să plătească preţul unei noi popularităţi. A început lumea să o recunoască din nou pe stradă, să i se trimită saci întregi cu scrisori, să i se propună să joace în clipuri publicitare, să pozeze goală în anumite reviste şi chiar să-şi remixeze fostele succese. Dar noi ştim bine cât e ea de fragilă. După ce s-a amuzat vreme de câteva ore de această situaţie, a început rapid să vrea să se ascundă, să nu se mai alimenteze, să nu-şi mai deschidă uşa şi nici să mai răspundă la telefon. Comportamentul lui Gloire a început prin a îngrijora personalul hotelului din spatele moscheii, pe care nu-l părăsise. Prevenită imediat şi, deşi destul de ocupată cu noua ei viaţă cu Personnettaz, Donatienne a fugit într-acolo alarmată şi a încercat s-o liniştească pe Gloire, după care l-a pus la curent pe Salvador.

El fiind cel responsabil de starea tinerei femei, Donatienne l-a convins în fine pe Salvador să se ocupe de ea şi să o ia în grijă, să o protejeze de ceilalţi şi de ea însăşi. La început, Salvador nu şi-a putut masca reticenţa. Asta nu era nicicum treaba lui. Puternic impresionat de Gloire, dar la fel de puternic dezamăgit în viaţă, preferă să prevină decât să rişte să aibă de vindecat. Coborând cortina de fier asupra sentimentelor lui, a ţinut-o cu grijă pe tânăra femeie la

---

[75] Închisoare de la periferia Parisului.

distanţă pe durata înregistrărilor. Îmboldit însă de Donatienne, a sfârşit prin a-i ceda. I-a fost peste puteri.

Înainte de a-şi închide valiza, s-a asigurat mai întâi că mai putea găsi o cameră liberă la hotelul unde-şi făcuse el rezervare, o mică pensiune confortabilă, ţinută de două surori, într-o staţiune climaterică din Pirinei; Salvador are şi el obiceiurile lui. Nicio problemă, a răspuns sora mai în vârstă, sunt foarte puţini clienţi la acest început de toamnă.

Au plecat cu maşina.

Au ajuns la sfârşitul zilei. Camera lui Gloire este are mobilă din lemn alb. Soare, perdele decolorate de la spălatul cu leşie, cuvertura de pe pat şi draperiile foarte uşor scrobite. Pe fereastră, Gloire vede în depărtare cum dispar în asfinţit două eminenţe roşiatice ascuţite care fac orizontul asemănător cu o encefalogramă. Baza uneia dintre ele este legată de un teleferic de vârful celeilalte. După cină, obosită după drum, a urcat să se culce devreme, contând vag, dar fără să şi-o dorească cu adevărat, pe vizita lui Béliard. Dar nu, în seara asta nimeni.

Béliard este din ce în ce mai puţin de văzut. După difuzarea emisiunii *Înalte şi blonde,* intervenţiile lui s-au rărit. Şi apoi, mai intermitent ca niciodată, apare acum ca o vijelie. De curând, Gloire nu l-a putut vedea decât foarte puţin, avea un aer grăbit de om de afaceri între două trenuri, îmbrăcat cu un costum nou, consultându-şi ceasul la fiecare cinci minute şi un carneţel pe care ea nu i-l ştia. Neglijent, Biliard începe să lase de înţeles că are contacte.

A doua zi de la plecarea lor, Salvador a propus să meargă să se plimbe, contând pe faptul că aerul de munte avea s-o liniştească pe tânăra femeie. La această altitudine şi în acest anotimp, chiar dacă aerul se dovedeşte a fi un pic cam rece seara, dimineaţa, dimpotrivă, îşi reia alura de vară. Gloire şi Salvador merg, vorbesc destul de puţin, nu întotdeauna unul lângă celălalt, ca şi cum tocmai s-ar fi

cunoscut. Replicile lor sunt impregnate de politeţea distantă pe care o adoptă în mod sistematic, părând constrânşi să-şi împartă aceeaşi insulă pustie ca nişte naufragiaţi beligeranţi. Salvador, care cunoaşte regiunea, precizează din când în când numele unei flori peste care au dat, numele unei păsări în trecere, şi rămân acolo. Mai târziu, Gloire va avea tot timpul din lume să caute aceste nume în micile volume englezeşti despre natură.

Au mers mult pentru prima zi. Paşii i-au dus către unul dintre cele două dealuri ascuţite pe care Gloire le vedea de la fereastra ei. Ajunseră la baza acestui deal de unde, cu telefericul, se poate ajunge pe vârful celuilalt. Sunt îmbrăcaţi în culori deschise, e aproape cald, Gloire o ia înainte, iar

Salvador o urmează la câţiva metri, ţinându-şi sacoul aruncat pe umăr. Sub stâlpul de telegraf, aproape de o căsuţă de lemn, o construcţie mică, cu acoperiş într-o singură pantă şi în care se află decupat un geam de ghişeu, cabina goală a telefericului dă impresia că e un vechi model de tramvai sau feribot tras la peron. Aproape de un rulou mare de bilete, iese din cadrul ghişeului bustul uni om cu faţa arsă, degete groase, îmbrăcat cu un hanorac. Peisajul e liniştit, niciun suflet în zare, în afară de Salvador, de Gloire şi de acest om care mai vinde şi cărţi poştale cu peisaje.

După ce a consultat tarifele afişate, Gloire tocmai a cumpărat două bilete, iar Salvador o ajunge din urmă. În interiorul construcţiei, omul s-a ridicat să meargă să pună telecabina în mişcare. Aşteptaţi, face Salvador, atenţie. Problema e că eu nu pot să urc acolo. Gloire îl priveşte interogativ. Sunt un pic sensibil la gol, explică Salvador. Nu-l suport sub mine. Adică mă-mbolnăvesc, dacă vreţi. Mi se face frică, e o prostie, dar asta nu se judecă.

Gloire îl priveşte cu un surâs ciudat, un pic fix, iar ochii îi sunt aproape lichizi. Haide, veniţi, spune ea cu o voce ciudată. Iar cum Salvador nu are ce să facă, o urmează către

cabină. Uşa se închide în spatele lor din momentul în care omul, ieşit din clădire, a manevrat manetele şi pârghiile, după care a apăsat pe un mare buton verde: telefericul se pune silenţios în mişcare. Urcă, se îndepărtează. În picioare, aproape de maşinile sale, omul vede cum cabina descreşte, iar deasupra ei, în plin cer, vulturii descriu alte cercuri. Un vânt foarte uşor, care bate cu intermitenţe, scoate sunete armonice din cablurile telefericului a cărui cabină tocmai s-a oprit în mijlocul drumului. În continuare, nicio veste de la Béliard.

Prevedeţi ce e mai rău, şi e de-nţeles: mort de frică, fără să poată să arunce nici măcar o privire sub el, Salvador se agaţă cu toate forţele de tot ce poate semăna cu un mâner, îl strânge aşa de violent că i se albesc încheieturile, că nu mai are aer. Dar iată că Gloire îi surâde, se apropie şi îi pune două degete pe umăr, şoptindu-i să nu se îngrijoreze. Şi iată că mâna ei trece de la umăr la gât, apoi la ceafa lui Salvador, iar părul lui Salvador se desparte între degetele ei. Şi apoi, în momentul următor, relaxându-şi încheieturile, o strânge în braţe.

Cum ea e lipită de el, cu buzele pe gâtul ei, Salvador deschide un ochi şi, dincolo de umărul lui Gloire, vede foarte bine prăpastia. Or, miracolul numărul unu, nu-l ia nici o ameţeală, nici un leşin, toate punctele cardinale rămân în loc, în bună înţelegere cu dimensiunile. Iar Gloire, miracolul numărul doi, nici nu se gândeşte să-i facă vânt în gol acestui bărbat, şi poate nici pe viitor să-l lase să plece din viaţa ei. Este posibil să nu mai avem niciodată nevoie de Beliard – dacă nu cumva el e singurul responsabil de aceste operaţiuni căci, între cer şi pământ, Salvador şi Gloire încă se îmbrăţişează. Încă o dată şi-nc-o dată. Şi nu dau impresia că îşi doresc să se oprească: văzându-le astfel chipurile, trupurile, se pare că niciunul nici celălalt nu mai suferă pe moment de nimic, nu mai au nicio nelinişte deosebită. Lui

nu-i mai e frică de gol, ei nu-i mai e frică de nimic.

Înalte și blonde este un excelent roman de aventuri. Exotice, polițiste, erotice. Un omagiu adus filmului, femeii-clișeu (blonda înaltă este, de fapt, tipul de femeie fatală din filme) și culturii populare; o critică socială totodată, a societății în curs de mondializare, cu toate influențele malefice pe care civilizația le aduce lumii a treia și prețul pe care prima o plătește pentru a o exploata pe cealaltă. Nu în ultimul rând, o mostră de scriitură de mare rafinament a „romancierului anilor 1980" în Franța.

„Citit chiar și numai ca un simplu roman de aventuri, *Înalte și blonde* îți procură senzații de delectare care nu te împiedică deloc să savurezi subtilitățile ironice ale romanului. Deși i-a fost greu să depășească inventivitatea din *Lac* sau *Noi trei*, de data aceasta Jean Echenoz ne epatează. Trebuie să ai o inimă foarte tare pentru a o însoți pe blonda și înalta Gloria până la ultima scenă, care rămâne literalmente în suspans: într-o cabină de teleferic. Blocată. Nu există deci un sfârșit definitiv."

Jean-Pierre Tison, *Lire*

„Pe lângă umor — și întreaga dimensiune ludică a tuturor firelor narative — regăsim în acest roman scriitura tipică a lui Echenoz, inventivă și plină de neprevăzut. Dialogurile sunt întotdeauna reușite, descrierile ireproșabile, sonoritățile mereu eficace."

Jean-Patrice Dupin

„Jean Echenoz este romancierul francez cel mai mai marcant al anilor '80."

Pierre Lepape, *Le Monde*

LEDA
GRUPUL EDITORIAL CORINT
www.ledabooks.ro
www.edituracorint.ro

ISBN: 978-973-102-120-1